

Tüketicilere
Gıda Bilgileri
Sağlanması Hakkında

Kılavuz

gıdahattı
TARIM - SANAYİ - LOJİSTİK - ÇEVRE - SATIŞ - TÜKETİCİ

www.gidahatti.com

// Giriş

Tüzük Hakkında Bilgiler

Tüketicilere gıda bilgileri sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük (bu noktadan itibaren sadece Tüzük olarak hitap edilecektir) Avrupa Parlamentosu ve Konseyi tarafından 25 Ekim 2011 kabul edilmiş ve 22 Kasım 2011'de AB'nin Resmi Gazetesinde yayınlanmıştır. 12 Aralık 2011 tarihinde de yürürlüğe girmiştir.

Avrupa Komisyonu'nun Tüketici ve Sağlık Genel Müdürlüğü'nün gıda etiketleme mevzuatları üzerine değerlendirmesini takiben 2008 yılında Avrupa Komisyonu 2 önemli Direktifi (2000/13/EC¹ sayılı Direktif ve 90/496/EEC² sayılı Direktif) tek bir Çerçeve Tüzük (1169/2011 Sayılı Tüzük) altında birleştirmeyi öngören bir teklifte bulundu.

Tüzük, gıda işletmecileri tarafından gıda zincirinin her aşamasında tüketicilere gıda maddeleri ile ilgili bilgi sağlanması hususunda Avrupa Birliği'nde yasal bir çerçeve oluşturur. Tüzüğün hedefi "kanunu basitleştirerek iç piyasanın çıkarlarına hizmet etmek, hukuki kesinliği sağlamak ve idari yükleri azaltmak ve vatandaşların yararı için gıdaların açık, anlaşılır ve okunaklı bir şekilde etiketlenmesini talep etmektir"³. Tüzük, genel ilkeler ve sorumlulukların yanı sıra gıda bilgisini yöneten hükümleri de içermektedir⁴.

Bu hükümler, **toplu tüketim yerleri tarafından sağlanan ve toplu tüketim yerlerinin tedariki için olan gıdalar da dâhil olmak üzere nihai tüketici için olan bütün gıdalar** için geçerlidir. Tüzük kapsamındaki alanların arasında beslenme bilgisi, menşe etiketleme, okunabilirlik ve alerjen etiketleme ve daha birçok alan bulunmaktadır.

Gıda işletmecilerinin etiketlerini düzenleyebilmeleri adına bir geçiş dönemi öngörülmüştür. Tüzüğün hükümlerine genel olarak 13 Aralık 2014 tarihinden itibaren uyulması gerekecektir. Bu tarihten önce hiçbir besin etiketlemesi uygulamayan gıda işletmecilerinin 1169/2011 sayılı Tüzük gereğince 13 Aralık 2016 tarihine kadar besin etiketleme kurallarına uymak zorundadırlar.

1 Üye Devletlerin gıda maddelerinin etiketlemesi, sunumu ve tanıtımı ile ilgili kanunlarının uyumlaştırılması üzerine Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 20 Mart 2000 tarihli ve 2000/13/EC sayılı Direktifi.

2 Gıda maddeleri için besin etiketlemesi üzerine 24 Eylül 1990 tarihli 90/496/EEC sayılı Direktif

3 (EU) 1169/2011 sayılı Tüzük, Tekrar 9

4 (EU) 1169/2011 sayılı Tüzük, Madde 2.2a'ya göre "gıda bilgisi bir gıda ile ilgili olan ve etiket, ürüne eşlik eden diğer materyaller veya modern teknolojik araçların ve sözlü iletişimin de aralarında yer aldığı diğer yöntemler yoluyla nihai tüketiciye sağlanan bilgilerdir".

Bu Kılavuz belgesi gıda işletmecileri gibi ilgili paydaşlar ve AB'li politika yapımcılar için hazırlanmıştır (büyük gıda işletmecilerinin yanı sıra küçük ve orta boylu işletmeciler de dâhil).

Bunun sonucu olarak aşağıdaki AB mevzuatları 13 Aralık 2014'ten itibaren yürürlükten kaldırılacaktır:

- 87/250/EEC sayılı Direktif (alkollü içeceklerin etiketlenmesinde alkol oranı üzerine),
- 90/496/EEC sayılı Direktif (besin etiketlemesi üzerine),
- 2000/13/EC sayılı direktif (gıda etiketlemesi üzerine),
- 2002/67/EC sayılı Direktif (kinin ve kafein ihtiva eden gıda maddeleri üzerine) ve 2008/5/EC sayılı Direktif (gıda etiketlemesi üzerine),
- İçerisinde ilave fitosteroller, fitosterol esterler, fitostanoller ve / veya fitostanol esterleri ihtiva eden gıda ve gıda bileşenlerinin etiketlenmesi üzerine (EC) 608/2004 sayılı Tüzük

Buna ek olarak iki farklı AB Tüzüğü 13 Aralık 2014 tarihinde 1169/2011 sayılı Tüzük tarafından değiştirilecektir:

- (EC) 1924/2006 sayılı Tüzük (gıdalarda yapılan beslenme ve sağlık beyanları üzerine)
- (EC) 1925/2006 sayılı Tüzük (gıdalara temel besinlerin ilavesi üzerine)

Bu Tüzük hâle getirmeksizin belirli Avrupa Birliği hükümlerinde belirtilen ve belirli gıdalara uygulanan etiketleme şartları için geçerlidir (örn. 2001/111/EC sayılı Şekerler Direktifi).

Aşağıdaki konularda kılavuzluk içerir:

Bölüm I: Besin Etiketlemesi

Bölüm II: Menşe Etiketlemesi

Bölüm III: Okunaklılık

Bölüm IV: Alerjen Etiketlemesi

Bölüm V: Diğer Yatay Konular

Ekler

- Geçiş Dönemi

- Sorumluluklar

Her Bölüm içerisinde birer "İçindekiler" ve "Özet" (Bölüm V hariç) bulundurmakta olup Tüzüğün (ilgili) yasal metinlerini "Maddeler" bölümü kapsamaktadır.

ÖNEMLİ

Metnin **kırmızı** ile işaretlendiği noktalar Avrupa Komisyonu'nun internet adresinde (PDF) mevcut olan AB Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzüğün uygulanması üzerine Soru ve Cevaplar belgesine göre yapılan yorumlamaları belirtmektedir. Bu kılavuzda atıfta bulunulan AB Soru ve Cevaplar belgesine göre ifade edilen yorumlamalar bu kılavuzda açıkça belirtilmiş olsun ya da olmasın FoodDrinkEurope ve EuroCommerce ve de üyeleri tarafından paylaşılmış olmak zorunda değildir.

Mevzuatın nihai resmi yorumlama yetkisinin tamamıyla yargı güçlerinde (örn. ulusal mahkemeler ve Avrupa Toplulukları Adalet Divanı) olduğunu lütfen göz önünde bulundurunuz.

Bölüm I: Besin etiketlemesi

İçindekiler

Terminoloji Listesi	6	Madde 32 – Her 100g veya 100ml başına ifade	22	Madde 34 – Sunum	32	Besin tablosunda zorunlu ve gönüllü besin etiketlemesi	39
Özet	7	32.1: Enerji değeri ve bütün besinler için kullanılacak ölçüm birimleri.....	22	34.1: Zorunlu ve gönüllü besinlerin yeri.....	32	Günlük Gereksinim Düzeyi (GDA)	40
Maddeler	8	32.2: Bütün besinler için her 100g veya 100ml başına zorunlu ifade	23	34.2: Zorunlu ve gönüllü besinlerin sunumları	33	Gerekli Bilgiler	40
Madde 29 – Diğer mevzuatlarla ilişki	11	32.3: Vitaminler için her 100g/100ml başına zorunlu ifade ve her 100g/100ml başına Besin Referans Değerleri (NRV)	23	34.3: Tekrar edilebilir besinlerin yeri ve sunumu	33	Tanım	40
29.1: Tüzüğün besin etiketlemesi şartlarına tabi olmayan gıdalar.....	11	32.4: Günlük Gereksinim Düzeyi'nin (GDA) her 100g / 100ml için gönüllü ifadesi	25	34.4: Alkollü içecekler ve hazır ambalajlı olmayan gıdalar için besinlerin sunumu	34	GDA'lar nasıl hesaplanır?	41
29.2: Özel (dikey) besin etiketlemesi kurallarına sahip gıdalar	11	32.5: Referans alımın Günlük Gereksinim Düzeyi(GDA) açıklaması	28	34.5: İhmal edilebilir miktardaki besinlerin sunumu .	35	GDA'ların temel görüş alanı beyanı	41
Ek V: Zorunlu beslenme beyanından muaf olan gıdalar	12	Madde 33 – Porsiyon veya tüketim birimi başına ifade	29	34.6: Besinlerin sunumu ile ilgili olası AK uygulama tedbirleri.....	35	İçerik.....	41
Madde 30 – İçerik	13	33.1: Porsiyon başına ifade hakkında olası durumlar:29		Madde 35 – İlave ifade ve sunum biçimleri	36	İfade	41
30.1: Zorunlu besinler	13	33.2: Tekrarlanabilir besinler için sadece porsiyon başına GDA'lar ve mutlak miktarlar	30	35.1: İlave ifade/sunum biçimleri için şartlar.....	36	Sunum.....	41
30.2: Gönüllü besinler	15	33.3: Hazır ambalajlı olmayan gıdalar için sadece porsiyon başına GDA'lar.....	31	35.2: Üye Devletlerin ilave ifade/sunum biçimleri önerileri.....	37	GDA'ların besin tablosunda beyanı	42
30.3: Tekrarlanabilir besinler	17	33.4: Kullanılan porsiyonun / birimin ifadesi	31	35.3: Üye Devletlerin ilave ifade/sunum biçimlerini izlemesi.....	37	İçerik.....	42
30.4: Alkollü içeceklerde beslenme beyanı	18	33.5: Özel gıda kategorileri için porsiyon başına veya tüketim birimi başına ifade üzerine AK uygulama tedbirleri.....	31	35.4: Bilgi alışverişi.....	37	İfade	42
30.5: Hazır ambalajlı olmayan gıdalarda beslenme beyanı.....	18			35.5: Avrupa Konseyi (AK) uygulama tedbiri – ilave ifade/sunum biçimleri üzerine rapor.....	38	Sunum.....	43
30.6: AK uygulama tedbirleri – hususların eklenmesi / çıkartılması.....	18			35.6: AK uygulama tedbiri – Madde'nin uygulanması üzerine detaylı kurallar.....	38	Belirli nüfus grupları için GDA'lar	43
30.7: AK uygulama tedbirleri – TFA raporu	19					GDA Besin Etiketlemesi Örneği	44
Madde 31 – Hesaplama	20						
31.1: Enerji dönüşüm faktörleri.....	20						
31.2: Vitaminler ve mineraller için dönüşüm faktörleri üzerine olası AK uygulama tedbirleri	20						
31.3: Gıdanın durumu	21						
31.4: Beyan edilen değerler	21						

Terminoloji Listesi

Bu kılavuz belgesinin amaçları doğrultusunda aşağıdaki tanımlar/ kısaltmalar kullanılmıştır:

• Görüş Alanı

Bir ambalajın tek bir bakış açısından görülebilen bütün yüzeyleri.

Aynı "görüş alanı" herhangi bir yüzey ve ambalajın birden çok yüzeyi olabilir. Buna ambalajın arkası da dahildir fakat ambalajın önü veya başka bir yüzü de olabilir.

• Temel Görüş Alanı

Bir ambalajın satın alma sırasında tüketici tarafından ilk bakışta görülmesi en muhtemel olan ve tüketicinin ürünü türü ve eğer uygunsa markası açısından anında tanımasını sağlayan görüş alanı. Eğer bir ambalaj birden fazla aynı görüş alanına sahip ise temel görüş alanı gıda işletmecisi tarafından seçilendir.

Örnek olarak "temel görüş alanı" ambalajın önünü belirtiyor olabilir.

• Beslenme Beyanı

Besin Etiketlemesi

• Besin(ler)

1169/2011 sayılı Tüzük Ek III Bölüm A 1. fıkrada listelenen protein, karbonhidrat, yağ, lif, tuz, vitaminler ve mineraller ile bu kategorilerin birisinde yer alan veya birinin bileşeni olan maddeler.

• Porsiyon

Bir gıdanın veya içeceğin bir birey tarafından tek seferde tüketilmesi beklenen makul miktarı.

• Tüketim Birimi

"Tüketim birimi' birimi' tek bir kişi tarafından tüketilebilecek birim anlamına gelir ve tüketici tarafından kolayca fark edilebilir olmalıdır. Tek bir tüketim birimi bir porsiyonu temsil etmek zorunda değildir. Örneğin, bir kalıp çikolatanın bir karelik bölümü tüketim birimi olabilir ancak porsiyon tek bir kareden daha fazla olabilir."⁵

• (Günlük) Referans Alım Miktarları (veya Günlük Gereksevim Düzeyleri (GDA))

Sağlık bir diyet için birçok insanın günlük olarak tüketmeleri tavsiye edilen normal besin alım düzeyleri.

• Besin Referans Değerleri (NRV) (veya Önerilen Günlük Alım Miktarı (RDA))

Nüfus gruplarının bir besinden belirli bir süre zarfı içerisinde tüketmeleri gereken ortalama günlük miktar üzerine öneriler (örn. bir grup içerisindeki hemen hemen bütün sağlıklı insanlar için yeterli miktarda (besin) tüketim seviyesi). Bu öneriler genellikle nüfus içerisindeki bireysel gereksinimlerin hesabına dayanır.

⁵ Soru 3.22, Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Özet

Temel Görüş Alanı İçerisindeki Besin Bilgileri

İçerik

■ Etiketin temel görüş alanında besin bilgileri şunlar için sağlanabilir:

a) Enerji değeri (yalnız), veya

b) Enerji değeri ile birlikte yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuz (hepsi)

Yukarıda belirtilen iki seçenek dışındaki besinler için temel görüş alanı içerisinde bilgi sağlamak mümkün değildir.

İfade

■ Enerji değerinin tek başına beyan edildiği durumlar (seçenek a)

• Mutlak değer her 100g veya 100ml başına şekilde ifade edilmek zorundadır.

• Her 100g veya 100ml başına ifadeye ek olarak enerji değeri porsiyon başına da ifade edilebilir. Enerjinin sadece porsiyon başına ifadenin kullanımına izin veren bir istisna bulunmamaktadır.

• Her 100g veya 100ml başına ifadeye ek olarak enerji değeri ayrıca porsiyon başına %GDA olarak ifade edilebilir.

■ Eğer enerji bilgisi b seçeneğinde olduğu gibi verilmişse:

• Yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuz her 100g veya 100ml başına veya sadece porsiyon başına ifade edilebilir. Eğer bu 4 besinin bilgileri sadece porsiyon başına ifade edilirse, enerji değeri hem porsiyon hem de her 100g veya 100ml başına mutlak sayı olarak ifade edilmek zorundadır.

• Ek olarak yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuz miktarı porsiyon başına %GDA olarak ifade edilebilir. Eğer 4 besinin bilgileri sadece porsiyon başına %GDA olarak ifade edilirse enerji değeri hem porsiyon hem de her 100g veya 100ml başına mutlak sayı olarak ifade edilmek zorundadır.

Sunum

■ Temel görüş alanında tekrar edilen besin bilgileri Tüzükte belirtilen asgari yazı boyutu şartlarını karşılayacak şekilde sunulmalıdır.

■ GDA'ların sağlandığı durumlarda aşağıdaki bilgi GDA'lara yakın bir yerde bulunmak zorundadır: "Ortalama bir yetişkinin referans alım miktarı (8400kJ/2000kcal)". GDA'ların hem temel görüş alanında hem de ambalajın başka bir yerinde sağlandığı durumlarda, besin tablosuna yakın noktada bulunan ifadeye atıfta bulunmak üzere temel görüş alanındaki %GDA'nın yakınına yıldız işareti (*) koymak yeterlidir.

Önemli Not: Atfın 'porsiyon başına' ifadesine yapıldığı yerlerde ilgili bilgiler alternatif olarak veya ek olarak 'tüketim birimi başına' ifade edilebilir.

Herhangi Bir Görüş Alanı İçerisindeki Besin Bilgileri

İçerik

■ Hazır ambalajlı gıdalar için gıda işletmecileri etiketlerinde enerji değeri ile birlikte yağ, doymuş yağlar, karbonhidrat, şekerler, protein ve tuzu belirten bir beslenme beyanına sahip olmak zorundadırlar. Eğer tuz içeriği sadece doğal olarak bulunan sodyumun varlığından kaynaklanıyorsa, bunu ifade eden bir açıklama beslenme beyanına yakın bir yerde belirtilebilir.

■ Aşağıdaki besinler temel olmayan görüş alanı içerisinde besin tablosuna gönüllülük temelinde eklenebilir: tekli doymamış yağlar, çoklu doymamış yağlar, polioller, nişasta, lif ve/veya vitaminler ya da mineraller.

■ Sadece aşağıdaki listede yer alan ve Ek XII'da tanımlandığı şekliyle gıdada önemli miktarda bulunan vitaminler ve mineraller besin tablosuna eklenebilir.

- A Vitamini (µg)
- D Vitamini (µg)
- E Vitamini (mg)
- K Vitamini (µg)
- C Vitamini (mg)
- Tiamin (mg)
- Riboflavin (mg)
- Niasin (mg)
- B6 Vitamini (mg)

- Folik asit (µg)
- B12 Vitamin (µg)
- Biotin (µg)
- Pantotenik asit (mg)
- Potasyum (mg)
- Klor (mg)
- Kalsiyum (mg)
- Fosfor (mg)
- Magnezyum (mg)

- Demir (mg)
- Çinko (mg)
- Bakır (mg)
- Manganez (mg)
- Flor (mg)
- Selenyum(µg)
- Krom (µg)
- Molybden (µg)
- İyot (µg)

■ Hazır ambalajlı olmayan gıdalar için beslenme beyanı sadece enerji değeri ile veya enerji, yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuz ile sınırlı olabilir. Alkollü içecekler için beslenme beyanı sadece enerji değeri ile sınırlı olabilir. Gıda işletmecileri tüm zorunlu beslenme beyanını uygulamakta serbesttirler.

■ Bazı gıdalar zorunlu beslenme beyanı bulundurma şartından muaftırlar. Bunlar Tüzük'te Ek V'in içerisinde sıralanmıştır. Ek olarak belirli AB Direktiflerinde belirtilen belirli gıdaların (örn. özel beslenme amaçlı gıdalar, doğal maden suları) özel kuralları bulunmaktadır ve 1169/2011 sayılı Tüzüğün şartlarına uymak zorunda değildirler.

Temel Görüş Alanı İçerisindeki Besin Bilgileri

İfade

■ Her 100g veya 100ml başına ifade

• Beyan edilen enerji değeri ve bütün besinler her 100g/100ml başına mutlak sayı olarak ifade edilmek **zorundadır** ve Ek XV'de listelenen ölçüm birimlerini kullanılmalıdır. Enerji değeri kilojul (kJ) ve kilokalori (kcal) olarak belirtilmek **zorundadır**.

■ Porsiyon başına ifade

• Her 100g/100ml başına zorunlu ifadeye ek olarak beyan edilen enerji değeri ve bütün besinler porsiyon başına olacak şekilde **ifade edilebilir**.

• Ancak gıda işletmecilerinin porsiyon başına ifadesini kullanmak istedikleri zaman birkaç genel şart ortaya çıkar:

- a) Porsiyon/tüketim birimi tüketici tarafından kolayca fark edilir olmak **zorundadır**.
- b) Kullanılan porsiyon veya birim etikette belirtilmek **zorundadır**.
- c) Ambalajda yer alan porsiyonların/birimlerin miktarı belirtilmek **zorundadır**.

■ Referans alım miktarları (%GDA, %NRV)

• Enerji değeri ve bütün zorunlu besinler her 100g/100ml başına ifadesine ek olarak besin tablosunda % (GDA) referans alım miktarları olarak **ifade edilebilirler**.

• Beyan edilen vitaminler ve mineraller her 100g/100ml başına % (NRV) referans alım miktarları olarak ifade edilmek **zorundadır**.

■ Satıldığı haliyle ürünün bilgileri uygun olduğu hallerde şu şartları sağladığı takdirde gıdanın hazırlandıktan sonraki hali ile ilgili olabilir:

- Yeteri kadar detaylı hazırlama talimatları verilmiş olmalı;
- Bilgiler gıdanın tüketime hazır hali ile ilgili olmalı.

Sunum

■ Zorunlu besinler ile gönüllü besinler "aynı görüş alanı içerisinde sağlanmak zorundadır.

■ Enerji değeri ve beyan edilen diğer besinler açık bir tablo şeklinde sunulmak **zorunda** olup Ek XV'te belirtilen sunum sırasını takip etmelidir. Yeterli alan olmadığı durumlarda beyan düz yazı biçiminde olabilir.

■ GDA'ların her 100g/ml başına verildiği durumlarda aşağıdaki açıklama GDA'lara yakın bir yerde ifade edilmek **zorundadır**: "Ortalama bir yetişkinin referans alım miktarı (8400kJ/2000kcal)".

Önemli Not: *Atfin 'porsiyon başına' ifadesine yapıldığı yerlerde ilgili bilgiler alternatif olarak veya ek olarak 'tüketim birimi başına' ifade edilebilir.*

Tüzüğün 3. Bölümü beslenme beyanı ile ilgili bütün temel hükümleri ele almaktadır. Bölüm Madde 29'dan Madde 35'e kadar olan kısımları kapsamakta olup, beslenme beyanının aşağıdaki unsurlarına bölünmüştür.

- **Madde 29: diğer mevzuatlarla ilişki**
- **Madde 30: içerik**
- **Madde 31: hesaplama**
- **Madde 32: ifade (her 100g/100ml için)**
- **Madde 33: ifade (porsiyon başına)**
- **Madde 34: sunum**
- **Madde 35: ilave ifade ve/veya sunum biçimleri**

İçerik (Madde 30), hesaplama (Madde 31), ifade (Madde 32, 33) ve sunum (Madde 34) besin etiketlemesinin temel ilkeleridir:

a) İçerik: bu hükümler beslenme beyanının içeriğini ele alır (örn. hangi besinler beyan edilmek zorundadır / beyan edilebilir).

b) Hesaplama: bu hükümler beyan edilmek zorunda olan / edilebilir besinlerin hesaplanma yollarını ele alır.

c) İfade: bu hükümler besinlerin nasıl ifade edilmek zorunda olduklarını / ifade edilebileceklerini ele alır (her 100g/ml başına, porsiyon başına, % referans alım değeri olarak).

d) Sunum: bu hükümler besinlerin nasıl sunulmak zorunda olduklarını / sunulabileceklerini ele alır (aynı görüş alanı, temel görüş alanı, belirli bir yazı boyutunda vb).

En tepede Madde 35, ek ifade (Madde 32, 33) ve/veya sunum (Madde 34) şekillerinin kullanımına izin verebilecek bir süreç sunmaktadır.

Ek olarak Tüzükte besin etiketlemesi ile (doğrudan veya dolaylı olarak) ilgili diğer alakalı hükümler bulunmaktadır:

- **Madde 2.2(k) ve 2.2(l):** "görüş alanı" ve "temel görüş alanı" tanımları.
- **Madde 2.2(s):** besinlerin tanımı.
- **Madde 13.2 ve 13.3:** asgari yazı boyutu şartları
- **Madde 16.2:** 10cm²'den daha küçük ambalajların beslenme beyanından muafiyeti
- **Madde 16.4:** alkollü içecekler için beslenme beyanından muafiyet.
- **Madde 36.3(C) ve Madde 43:** gönüllü gıda bilgileri ve belirli nüfus grupları için referans alım miktarları ile ilgili (ulusal veya AB seviyesinde) kurallar.
- **Madde 54.1, 54.2 ve 54.3:** geçici tedbirler.
- **Ek I:** özel tanımlar (örn besinler üzerine).
- **Madde 16.3 ve Ek V:** zorunlu beslenme beyanından muaf olan gıdaların listesi.
- **Ek XIII:** referans alım miktarları.
- **Ek XIV:** dönüşüm faktörleri.
- **Ek XV:** beslenme beyanının ifadesi ve sunumu.

Madde 30 ve 35 sonraki sayfalarda detaylı olarak ele alınmıştır. Madde 30 ile 35 arasındaki Maddelere karşılık gelen diğer ilgili Maddelere uygun olduğu durumlarda atıfta bulunulmuştur.

Metin boyunca görülen çeşitli çapraz referanslarla birlikte, Maddeler birbiri ile yakından ilişkili olduğu için bu bölümde yer alan bütün Maddeleri tek başlarına değil bir bütün olarak ele almak önemlidir.

Madde 29 – Diğer mevzuatlarla ilişki

29.1: Tüzüğün besin etiketlemesi şartlarına tabi olmayan gıdalar

Bu bölüm aşağıdaki mevzuatların kapsamına giren gıdalar için geçerli değildir:

(a) Üye Devletlerin gıda takviyeleri ile ilgili kanunlarının uyumlaştırılması üzerine 2002/46/EC sayılı ve 10 Haziran 2002 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi

(b) Doğal maden sularının işletimi ve pazarlanması üzerine 2009/54/EC sayılı ve 18 Haziran 2009 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi

Bu Tüzüğün besin etiketleme üzerine olan kuralları "kendilerine ait etiketleme kuralları olan aşağıdaki gıdalar"⁶ için geçerli değildir.

- Gıda takviyeleri
- Doğal maden suları

29.2: Özel (dikey) besin etiketleme kuralları olan gıdalar

Bu bölüm haneler getirmeksizin, özel beslenme amaçlı gıdalar üzerine 2009/39/EC sayılı ve 6 Mayıs 2009 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi ve bu Direktifin Madde 4(1)'inde atıfta bulunulan spesifik Direktifler için geçerlidir.

Özel beslenme amaçlı gıdaların (PARNUTS) dikkat edilmesi gereken beslenme etiketlemesi ile ilgili dikey kuralları vardır. "Ayrıca özel beslenme amaçlı gıdalar üzerine 2009/39/EC sayılı ve 6 Mayıs 2009 tarihli Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifine ve bu Direktifin Madde 4(1)'inde atıfta bulunulan spesifik Direktiflere bakınız".⁶

⁶ Soru 3.1, Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Ek V: Zorunlu beslenme beyanından muaf olan gıdalar

Madde 29'a ek olarak Tüzükte yer alan Ek V zorunlu beslenme beyanından muaf olan gıdaları listeler. Bunlar:

1. Tek bir bileşenden veya bileşenler kategorisinden oluşan işlenmemiş ürünler
2. İşlem olarak sadece olgunlaşma işleminden geçirilmiş ve tek bir bileşenden veya bileşenler kategorisinden oluşan işlenmiş ürünler;
3. İçerisindeki ilave bileşenleri sadece karbon dioksit ve/veya tatlandırıcılar olanlar dâhil insan tüketimine yönelik sular;
4. Bir bitki, baharat veya bunların karışımı
5. Tuz ve tuz ikameleri;
6. Sofra tatlandırıcıları;
7. Kahve ve hindiba ekstraktları, bütün veya öğütülmüş kahve çekirdekleri ve bütün veya öğütülmüş kafeinsiz kahve çekirdekleri;
8. Çayın besin değerini değiştirmeyen tatlandırıcıların dışında hiçbir ilave bileşen içermeyen bitkisel ve meyve demlemeleri, çay, kafeinsiz çay, hazır veya çözünebilir çay veya çay özütü, kafeinsiz hazır veya çözünebilir çay veya çay özütü;

9. İlave bileşenlerin sadece tatlandırıcılar olduğu gıdalar dâhil, fermente sirkeler ve sirke ikameleri
10. Tatlandırıcılar;
11. Gıda katkıları;
12. İşlem yardımcıları;
13. Gıda enzimleri;
14. Jelatin;
15. Reçel kıvam artırıcı bileşikler;
16. Maya;
17. Sakızlar;
18. En geniş yüzey alanı 25cm²'den daha az olan ambalaj veya kutudaki gıdalar;
19. El yapımı gıdalar da dâhil olmak üzere, az miktarlarda ürün üreten üretici tarafından doğrudan son tüketiciye sunulan veya doğrudan son tüketiciye tedarik eden yerel perakendecilere sağlanan gıdalar.

Eğer bir gıda işletmecisi yukarıdaki gıdalara gönüllü olarak besin etiketleme uygulamaya karar verirse Tüzüğün 3. Bölümünde yer alan şartlara uymak zorundadır (Madde 29-35).

(EC) 1924/2006 sayılı Tüzüğe uygun bir şekilde bir beslenme ve/veya sağlık beyanı yapıldığında muafiyet geçerli değildir (bakınız: Tüzük Madde 49). Aynı durum (EC) 1925/2006 sayılı Tüzüğe uygun bir şekilde içerisine vitaminler ve minerallerin ilave edildiği ürünler için de geçerlidir (Tüzük Madde 50) Bu hallerde besin etiketleme zorunludur.

Madde 30 – İçerik

Bu Madde şu şekildedir:

- 30.1: Zorunlu Besinler
- 30.2: Gönüllü Besinler
- 30.3: Tekrarlanabilir Besinler
- 30.4: Alkollü içeceklerde beslenme beyanı
- 30.5: Hazır ambalajlı olmayan gıdalarda beslenme beyanı
- 30.6: Avrupa Konseyi (AK) uygulama tedbirleri – hususların eklenmesi / çıkartılması
- 30.7: Avrupa Konseyi (AK) uygulama tedbirleri – TFA raporu

Madde 30 beslenme beyanının içeriğini belirler; diğer bir deyişle: hangi besinler **beyan edilmek zorundadır**, hangi gönüllü besinler **beyan edilebilirdir** ve hangi zorunlu besinler başka yerde **tekrar edilebilirdir**. Bu Madde 30.1'den 30.3'e kadar olan kısımda ele alınmıştır.

Madde 30.4 ve 30.5 alkollü içecekler ve hazır ambalajlı olmayan gıdalar için özel hükümler belirler.

Madde 30.6 Avrupa Komisyonu tarafından **gerçekleştirilebilecek** uygulama tedbirlerini kapsarken, Madde 30.7 Avrupa Komisyonu'nun gerçekleştirmek **zorunda olduğu** uygulama tedbirlerini kapsar.

30.1 Zorunlu besinler

Zorunlu beslenme beyanı şunları içermelidir:

(a) enerji değeri; ve

(b) yağ, doymuş yağlar, karbonhidratlar, şekerler protein ve tuz miktarları

Gıda işletmecileri etiketlerinde yukarıda bahsedilen enerji değerini ve besin miktarlarını gösteren bir beslenme beyanı bulundurmamak **zorundadır**.

Halbuki bu şekildeki zorunlu beslenme beyanları sabittir ve ek olarak Madde 49.2'ye göre "besin etiketlemesinde bulunmayan ve bir beslenme veya sağlık beyanı ile ilişkili maddelerin miktar(lar)ı besin etiketi ile aynı görüş alanı içerisinde belirtilmeli ve Madde 31, 32 ve 33 uyarınca ifade edilmelidir...[...]. Maddenin miktarını ifade etmek için kullanılan ölçüm birimi bahsi geçen her bir madde için uygun olmalıdır".

Bu nedenle hakkında beyanda bulunulan ve Madde 30.1 ve 30.2'de belirtildiği üzere hali hazırda besin etiketinde bulunmayan maddelerin beyanı da zorunludur. Bunlara örnek olarak omega-3 yağ asitleri ve beta-glukanlar gösterilebilir. Bu durumda bahsi geçen maddelerin miktarı besin etiketi ile 'aynı görüş alanı' içerisinde belirtilmek **zorundadır**.

S3.13: Gönüllü besin bileşenlerinin içeriğini, örn. 'omega 3 yağ asitleri, çoklu doymamış yağların bileşenleri olarak etiketlemek mümkün müdür?

Hayır. Beslenme beyanı enerji değerleri ve besinleri içeren kapalı bir liste olup daha fazla beslenme bilgisi eklenemez

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

S3.14: Beslenme veya sağlık beyanının yapıldığı besinin veya diğer maddelerin miktarı da beyan edilmek zorundadır. Bu, beslenme beyanının bir parçası olabilir mi?

Beslenme veya sağlık beyanının yapıldığı besin beslenme beyanının bir parçası olduğu durumlarda ek etiketleme yapmaya gerek yoktur.

Beslenme veya sağlık beyanının yapıldığı besin veya diğer maddeler beslenme beyanının bir parçası olmadığı durumlarda besinin veya diğer maddelerin miktarı beslenme beyanına yakın bir yerde etiketlenmelidir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Uygun olduğu durumlarda ürünün tuz içeriğinin sadece doğal olarak bulunan sodyumun varlığından kaynaklandığı şeklindeki bir açıklama beslenme beyanına yakın bir yerde bulunabilir.

Yeni kurallar çerçevesinde sodyumu belirtmek artık mümkün değildir; bunun yerine tuz zorunlu beslenme beyanında beyan edilmek zorundadır. Ancak, eğer tuz içeriği sadece doğal olarak bulunan sodyumun varlığından kaynaklanıyorsa gıda işletmecileri bunu açıklığa kavuşturan bir açıklama ekleyebilirler. Buradaki “-ebilmek” vurgusu bu açıklamanın gönüllü olduğuna işaret eder. Bu açıklamanın yeri beslenme beyanına yakın olmak zorundadır.

Ayrıca zorunlu gıda bilgileri (zorunlu beslenme beyanları dahil) Tüzüğün 15. Maddesinde belirtilen dil şartlarına uymak zorundadır:

- Gıdanın pazarlandığı Üye Devletlerin tüketicileri tarafından kolayca anlaşılır bir dilde olmalıdır;
- Üye Devletler hangi bilgilerin bir veya daha fazla resmi AB dillerinden birinde sağlanması gerektiğini belirtebilir.

Gıda işletmecileri etikete (bir) izin verilmiş beyan(lar) eklemek istediklerinde, Madde 30.1 ve 30.2 uyarınca hali hazırda besin etiketinde yer almıyor olsa bile (zorunlu ve/veya gönüllü) hakkında beslenme veya sağlık beyanı yapılan madde beyan edilmek **zorundadır**. Bunlara örnek olarak omega-3 yağ asitleri ve beta-glukanlar gösterilebilir. Bu durumda bahsi geçen maddelerin miktarı besin etiketi ile ‘aynı görüş alanı’ içerisinde belirtilmek **zorundadır**.

S3.13: Gönüllü besin bileşenlerinin içeriğini, örn. 'omega 3 yağ asitleri, çoklu doymamış yağların bileşenleri olarak etiketlemek mümkün müdür?

Hayır. Beslenme beyanı enerji değerleri ve besinleri içeren kapalı bir liste olup daha fazla beslenme bilgisi eklenemez

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

S3.14: Beslenme veya sağlık beyanının yapıldığı besinin veya diğer maddelerin miktarı da beyan edilmek zorundadır. Bu, beslenme beyanının bir parçası olabilir mi?

Beslenme veya sağlık beyanının yapıldığı besin beslenme beyanının bir parçası olduğu durumlarda ek etiketleme yapmaya gerek yoktur.

Beslenme veya sağlık beyanının yapıldığı besin veya diğer maddeler beslenme beyanının bir parçası olmadığı durumlarda besinin veya diğer maddelerin miktarı beslenme beyanına yakın bir yerde etiketlenmelidir

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Her ne kadar AB Sorular ve Cevaplar belgesi yukarıdaki yorumlamayı önerse de, FoodDrinkEurope ve EuroCommerce’in yorumlamasına göre “aynı görüş alanı” kavramı beslenme veya sağlık beyanı yapılan besin veya diğer maddelerin beslenme beyanı içerisinde belirtilmesine engel değildir (örn. omega-3 yağ asitleri beyanda “yağ” altında).

S3.7: Hangi vitaminler ve mineraller etiketlenebilir? Üründeki asgari miktarlarına ilişkin koşullar nelerdir? Beyan için hangi birim kullanılmalıdır?

Aşağıdaki listede belirtilen vitamin ve minerallerin hepsi eğer önemli miktarda ürün içeriğinde bulunuyorsa etikette belirtilebilir. Önemli miktarın hesabı şu şekilde yapılır:

— İçecekler dışındaki ürünlerde aşağıdaki tabloda belirtilen besin referans değerlerinin her 100g ve 100ml için %15'i,

— İçeceklerde aşağıdaki tabloda belirtilen besin referans değerlerinin her 100ml için %7,5'i,

— Eğer ürün paketi sadece tek bir porsiyon içeriyorsa aşağıdaki tabloda belirtilen besin referans değerlerinin porsiyon başına %15'i

[...].

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Her ne kadar AB Sorular ve Cevaplar belgesi yukarıdaki yorumlamayı önerse de, FoodDrinkEurope ve EuroCommerce’in yorumlamasına göre “aynı görüş alanı” kavramı beslenme veya sağlık beyanı yapılan besin veya diğer maddelerin beslenme beyanı içerisinde belirtilmesine engel değildir (örn. omega-3 yağ asitleri beyanda “yağ” altında). Bizler bunun besinler ve bunların alt bileşenleri hakkında daha iyi tüketici anlayışı sağlayacağına inanıyoruz.

30.3: Tekrarlanabilir besinler

Hazır ambalajlı bir gıdanın etiketi 1. fıkrada atıfta bulunulan zorunlu beslenme beyanını sağladığı durumlarda şu bilgiler tekrar edilebilir:

- (a) enerji değeri; ve
- (b) enerji değeri ile birlikte yağ, doymuş yağlar, karbonhidratlar, şekerler protein ve tuz miktarları

Bu, Madde 30.1 uyarınca zorunlu beslenme beyanı mecburiyeti bulunan hazır ambalajlı gıdalar için de geçerlidir.

Gıda işletmecileri gönüllülük temelinde zorunlu beslenme beyanında bulunan zorunlu besinleri başka yerde **tekrarlayabilirler**. Tekrarlanabilir besinler belirlidir ve aşağıdaki seçeneklerden biri olmak **zorundadır**:

Seçenek 1: > Enerji

Seçenek 2:

> Enerji + yağ + doymuş yağlar
+ şekerler + tuz

Bu besin(ler)in tekrar edildiği durumlar için özel ifade ve sunum şartları Madde 32, 33 (ifade) ve Madde 34'te (sunum) belirtilmektedir.

"Tekrarlandığında, beslenme beyanı içeriklerin tanımlanmış ve sınırlandırılmış bir listesi olarak kalır. Temel görüş alanı içerisinde yapılan beslenme beyanlarında ilave hiçbir bilgiye izin verilmez"⁷

S3.17: Temel görüş alanı içerisinde (paket önü) tekrar edilen beslenme bilgisi referans alım değerlerinin yüzdesi olarak belirtildiği zaman, bu bilginin ayrıca zorunlu beslenme beyanında (paket arkası) yer alması gerekli midir? (Madde 30(3), 32(4) ve 33, Ek XIII)

Temel görüş alanı içerisinde (paket önü) gönüllü olarak tekrar edilen beslenme bilgisi ya sadece enerji değeri hakkında ya da enerji değeri ile birlikte yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuz miktarları hakkında bilgiler içermelidir. Bu bilgiler ayrıca zorunlu (paket arkası) beslenme beyanında da verilmelidir. Ancak, bu gösterim şekli zorunlu beslenme beyanında bulunmasa bile bu paket önü bilgisini referans alım değerlerinin yüzdesi olarak (kesin değerlere ek olarak) ifade etmek mümkündür.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

⁵ Soru 3.22, Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

30.4: Alkollü içeceklerde beslenme beyanı

Madde 36(1)'den bir istisna olarak, Madde 16(4)'te atıfta bulunulan ürünlerin etiketleri beslenme beyanı barındırdığı durumlarda beyanın içeriği sadece enerji değeri ile sınırlanabilir.

Alkollü içecekler için beslenme beyanı sadece enerji ile **sınırlanabilir**. "Özel bir biçime (format) gerek yoktur"⁸. Gıda işletmecileri Madde 30.1 kapsamında zorunlu beslenme beyanını bütünüyle uygulamakta serbesttirler.

30.5: Hazır ambalajlı olmayan gıdalarda beslenme beyanı

Madde 44'e halel getirmeksizin ve Madde 36(1)'den bir istisna olarak, Madde 44(1)'de atıfta bulunulan ürünlerin etiketleri beslenme beyanı barındırdığı durumlarda beyanın içeriği sadece aşağıdakilerle sınırlanabilir:

- (a) enerji değeri; ve
- (b) enerji değeri ile birlikte yağ, doymuş yağlar, karbonhidratlar, şekerler protein ve tuz miktarları

Hazır ambalajlı olmayan gıdalar için beslenme beyanı sadece enerji ile veya enerji + yağ + doymuş yağlar + şekerler + tuz ile sınırlı olabilir.

Gıda işletmecileri Madde 30.1 kapsamında zorunlu beslenme beyanını bütünüyle uygulamakta serbesttirler.

30.6: AK uygulama tedbirleri – hususların eklenmesi/çıkarılması

Tüketicilerin bilgileri için bu Madde'nin 2 ila 5. fıkralarında atıfta bulunulan ilgili hususları dikkate almak amacıyla Komisyon devredilen işlemler vasıtasıyla Madde 51'e uygun olarak bu Madde'nin 2 ila 5. fıkralarında yer alan listelerde bilgileri ekleyip çıkartarak değişiklik yapabilir.

Avrupa Komisyonu 2-5 fıkralarına besin ekleyebilir veya çıkartabilir. Bu fıkraya göre Avrupa Komisyonu'nun zorunlu besinler listesinde (fıkra 1) yürütmeye ilişkin işlemler ile değişiklik yapma olasılığı yoktur.

⁸ Soru 3.5, Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

30.7: AK uygulama tedbirleri – Trans yağlar raporu

Komasyon, Üye Devletler tarafından toparlanan bilimsel kanıtları ve tecrübeleri göz önünde bulundurarak, 13 Aralık 2014 tarihine kadar gıdalarda trans yağların varlığı ve Avrupa Birliği nüfusunun genel diyeti üzerine bir raporu tamamlayacaktır. Raporun amacı tüketicilerin daha sağlıklı gıda ve genel anlamda diyetetik seçimler yapmalarını veya tüketicilere trans yağlar ve onların kullanım sınırlamaları hakkında bilgilerin sağlanması da dâhil olmak üzere tüketicilere daha sağlıklı gıda seçeneklerinin sunulmasını sağlayabilecek uygun yöntemlerin etkisini değerlendirmek olacaktır. Komasyon, eğer gerekli görülürse, bir yasa teklifi ile bu rapora eşlik edecektir.

Avrupa Komasyonu yürürlüğe girmesinden sonraki 3 yıl içerisinde trans yağlar üzerine bir rapor hazırlamak zorundadır (yani 13 Aralık 2014).

Raporun sonucuna bağlı olarak Avrupa Komasyonu, trans yağların (zorunlu) etiketlenmesinden, bunların kullanımının kısıtlanmasına kadar değişebilen bir yasa teklifi ile bu rapora eşlik edebilir.

Madde 31 – Hesaplama

Madde 31 hesaplanması gereken enerji değerleri ve/veya besinlerle ilgilidir. Bu madde aşağıdaki şekildedir:

- 31.1: Enerji Dönüşüm Faktörleri
- 31.2: Vitamin ve mineraller için dönüşüm faktörleri üzerine olası AK uygulama tedbirleri
- 31.3: Gıdanın durumu
- 31.4: Beyan edilen değerler

31.1: Enerji dönüşüm faktörleri

Enerji değeri Ek XIV'te listelen dönüşüm faktörleri kullanılarak hesaplanacaktır.

Enerji değeri aşağıdaki dönüşüm faktörleri temel alınarak hesaplanacaktır:

Karbonhidratlar (polioller hariç) ...	17kj/g – 4 kcal/g
Polioller	10kj/g – 2,4 kcal/g
Protein.....	17 kj/g – 4 kcal/g
Yağlar	37 kj/g – 9 kcal/g
Salatrimler (Kısa ve uzun zincirli açil trigliserid molekülleri)	25 kj/g – 6 kcal/g
Alkol (etanol).....	29 kj/g – 7 kcal/g
Organik asit	13 kj/g – 3 kcal/g
Lif	8 kj/g – 2 kcal/g
Eritritol.....	0 kj/g – 0 kcal/g

31.2: Vitaminler ve mineraller için dönüşüm faktörleri üzerine olası AK uygulama tedbirleri

Komasyon devredilen işlemler vasıtasıyla Madde 51'e uygun olarak bu vitamin ve minerallerin gıdalardaki miktarını daha kesin bir şekilde hesaplamak için Ek XIII Bölüm A paragraf 1'de atıfta bulunulan vitamin ve mineraller için dönüşüm faktörleri benimseyebilir. Bu dönüşüm faktörleri Ek XIV'e eklenecektir.

Avrupa Komasyonu aşağıdaki vitamin ve mineraller için dönüşüm faktörleri benimseyebilir:

- A Vitamini (µg)
- D Vitamini (µg)
- E Vitamini (mg)
- K Vitamini (µg)
- C Vitamini (mg)
- Tiamin (mg)
- Riboflavin (mg)
- Niasin (mg)
- B6 Vitamini (mg)
- Folik asit (µg)
- B12 Vitamin (µg)
- Biotin (µg)
- Pantotenik asit (mg)
- Potasyum (mg)
- Klor (mg)
- Kalsiyum (mg)
- Fosfor (mg)
- Magnezyum (mg)
- Demir (mg)
- Çinko (mg)
- Bakır (mg)
- Manganez (mg)
- Flor (mg)
- Selenyum(µg)
- Krom (µg)
- Molybden (µg)
- İyot (µg)

31.3: Gıdanın durumu

Madde 30(1) ila (5) arasında atıfta bulunulan enerji değerleri ve besin miktarları gıdanın satıldığı haline ait olanlar olmalıdır.

Yeterince detaylı hazırlık talimatları verildiği ve bilgiler gıdanın tüketim için hazırlandığı hali ile ilgili olduğu uygun durumlarda, bilgiler gıdanın hazırlandıktan sonraki hali için de geçerli olabilir.

Enerji değeri ve besinlerin miktarı gıdanın satıldığı hali için belirtilmek zorundadır. Bu zorunlu besinler (Madde 30.1), gönüllü besinler (Madde 30.2), tekrar edilebilir besinler (Madde 30.3) Alkollü içeceklerde beslenme beyanı (Madde 30.4) ve hazır ambalajlı olmayan gıdalarda beslenme beyanı (Madde 30.5) için geçerlidir.

Uygun olduğu durumlarda ve aşağıdaki şartları karşıladığı takdirde bilgiler gıdanın satıldığı haline ek olarak ve/veya bunun yerine hazırlama sonrasındaki gıda ile ilgili olabilir:

- yeterince detaylı hazırlık talimatları verilmiş olması.
- bilgilerin gıdanın tüketim için hazırlandığı hali ile ilgili olması.

İkincisinin kapsamına giren gıdalar şunlar olabilir:

- Çorba gibi toz veya suyu alınmış haldeki gıdalar.
- Kek veya ekmek karışımları gibi karışımlar
- Çaylar ve bitki demlemeleri

S3.10: Gıdanın besin içeriği 'hazırlandığı haliyle' şeklinde mi yoksa 'satıldığı haliyle' şeklinde mi beyan edilmelidir? (Madde 31(3))

Beslenme beyanının gıdanın satıldığı hali için belirtilmesi gereklidir, fakat uygun olduğu durumlarda ve yeterince detaylı hazırlık talimatları verilerek hazırlandığı hali için belirtilebilir. Bu nedenle suyu alınmış toz çorba gibi gıdalarda tüketim için beslenme bilgilerini sadece 'hazırlandığı haliyle' belirtmek mümkündür.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

S2.2.1: 'Kullanım talimatları' açısından bir gıda işletmecisi 'tava' veya 'fırın' kelimelerini kullanmadan tava veya fırın sembollerini kullanabilir mi?

Hayır, bu mümkün değildir. Kullanım talimatları gibi zorunlu bilgiler kelime veya rakamlar ile ifade edilmek zorundadır. Resimlerin veya sembollerin kullanımı bu tür bilgilerin sunulmasında sadece yardımcı yöntemlerdir.

Ancak Komisyon gelecekte zorunlu bilgilerin kelimeler veya rakamların yerine resimler veya sembollerle ifade edilmesine izin verecek devredilen/yürütmeye ilişkin işlemleri benimseyebilir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

31.4: Beyan edilen değerler

Beyan edilen değerler her vaka başına aşağıdakilere dayanan ortalama değerler olmalıdır:

- üreticinin yaptığı gıda analizi
- kullanılan bileşenlerin bilinen veya gerçek ortalama değerlerinden yapılan bir hesaplama
- genel olarak bilinen ve kabul edilen verilerden yapılan bir hesaplama

Komisyon, resmi kontroller sırasında hazırlanan ve beyan edilen değerler arasındaki farklılıklar gibi beyan edilen değerlerin kesinliği bakımından bu fıkranın tek örnek olarak uygulanması için detaylı kuralları öne süren yürütmeye ilişkin işlemleri benimseyebilir. Yürütmeye ilişkin bu işlemler Madde 48(2)'de atıfta bulunulan inceleme prosedürlerine uygun olarak benimsenecektir..

Beyan edilen değerler aşağıdakilere dayanan ortalama değerler olmalıdır:

- üreticinin yaptığı gıda analizi; veya
- kullanılan bileşenlerin bilinen veya gerçek ortalama değerlerinden yapılan bir hesaplama; veya
- genel olarak bilinen ve kabul edilen verilerden yapılan bir hesaplama

Yukarıdaki yöntemlerin kombinasyonları da kabul edilebilir. Avrupa Komisyonu beyan edilen değerlerin kesinliği için detaylı kurallar benimseyebilir (örn. toleranslar, yuvarlama kuralları).

Madde 32 – Her 100g veya 100ml başına ifade

Madde 32 ve 33 besinlerin ifade edilmesini kapsar; diğer bir deyişle: Madde 30'daki (içerik) besinler hangi durumlarda her 100g/ml başına ve hangi durumlarda porsiyon başına (veya ikisi birde) ifade edilmelidir/edilmek zorundadır. Madde 32 her 100g/ml başına ifade üzerine kuralları kapsarken, Madde 33 porsiyon başına ifade üzerine kuralları kapsamaktadır.

Madde 32 aşağıdaki şekildedir:

- 32.1: Bütün besinler için kullanılacak ölçüm birimleri
- 32.2: Bütün besinler için her 100g veya 100ml başına zorunlu ifade
- 32.3: Vitaminler için her 100g/100ml başına zorunlu ifade ve her 100g/100ml başına Besin Referans Değerleri (NRV)
- 32.4: Günlük Gereksinim Düzeyi'nin (GDA) her 100g/100ml için gönüllü ifadesi
- 32.5: Referans alımın GDA açıklaması

31.1: Enerji dönüşüm faktörleri

Enerji değeri Ek XIV'te listelen dönüşüm faktörleri kullanılarak hesaplanacaktır.

Enerji değeri aşağıdaki dönüşüm faktörleri temel alınarak hesaplanacaktır:

32.1: Enerji değeri ve bütün besinler için kullanılacak ölçüm birimleri

Madde 30(1) ila (5) arasında atıfta bulunulan enerji değeri ve besin miktarları Ek XV'te listelenen ölçüm birimleri ile ifade edilecektir.

Beyan edilen enerji değeri ve tüm besinler Ek XV'te listelenen ölçüm birimleri kullanılarak ifade edilmek zorundadır.

Enerji değeri mutlak sayı olarak her 100g veya 100ml başına besin tablosunda kilojul (kJ) ve kilokalori (kcal) şeklinde belirtilmek zorundadır. "Önce kilojul değeri ve ardından kilokalori değeri verilmek zorundadır. kJ/kcal kısaltması kullanılabilir".⁹

⁹ Soru 3.5, Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

32.2: Bütün besinler için her 100g veya 100ml başına zorunlu ifade

Madde 30(1) ila (5) arasında atıfta bulunulan enerji değeri ve besin miktarları her 100g veya 100ml başına şeklinde ifade edilecektir.

Beyan edilen enerji değeri ve tüm besinler besin tablosunda (veya yer kısıtlaması olduğu durumlarda düz bir biçimde) her 100g/100ml şeklinde ifade edilmek **zorundadır**.

Her 100g veya 100ml başına ifade edilen enerji değeri ve yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuz miktarı temel görüş alanı içerisinde **tekrarlanabilir**.

32.3: Vitaminler için her 100g/100ml başına zorunlu ifade ve her 100g/100ml başına Besin Referans Değerleri (NRV)

2. fıkrada atıfta bulunulan ifade biçimine ek olarak sağlandığı durumlarda vitamin ve minerallerin beyanı her 100g veya 100ml başına ifade ile ilişkili olarak Ek XIII, Bölüm A fıkra 1'de belirtilen referans alım miktarlarının yüzdesi olarak ifade edilmelidir.

Her 100g/100ml başına zorunlu beyana ek olarak vitaminler ve mineraller her 100g/100ml başına referans alım miktarlarının (NRV) yüzdesi olarak ifade edilmek **zorundadır**.

Varsayımsal (geniş kapsamlı olmayan) örnek:

	Her 100g için	Her 100g için % Referans Alım Miktarı (NRV)
Vitamin B12	... µg	%
Vitamin C	... mg	%

S3.7: Hangi vitaminler ve mineraller etiketlenebilir? Üründeki asgari miktarlarına ilişkin koşullar nelerdir? Beyan için hangi birim kullanılmalıdır?

Vitaminler ve mineraller her 100g veya 100ml için aşağıdaki tabloda belirtilen birimler kullanılarak ve aynı tabloda belirtilen referans değerlerinin yüzdesi olarak beyan edilmelidir. Bu bilgi ayrıca porsiyon/tüketim birimi başına da beyan edilebilir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Beyan edilebilecek vitamin ve mineraller	Besin referans değerleri (NRV)	Beyan edilebilecek vitamin ve mineraller	Besin referans değerleri (NRV)
A Vitamini (µg)	800	Klor (mg)	800
D Vitamini (µg)	5	Kalsiyum (mg)	800
E Vitamini (mg)	12	Fosfor (mg)	700
K Vitamini (µg)	75	Magnezyum (mg)	375
C Vitamini (mg)	80	Demir (mg)	14
Tiamin (mg)	1,1	Çinko (mg)	10
Riboflavin (mg)	1,4	Bakır (mg)	1
Niasin (mg)	16	Manganez (mg)	2
B6 Vitamini (mg)	1,4	Flor (mg)	3,5
Folik asit (µg)	200	Selenyum (µg)	55
B12 Vitamini (µg)	2,5	Krom (µg)	40
Biyotin (µg)	50	Molibden (µg)	50
Pantotenik asit (mg)	6	İyot (µg)	150
Potasyum (mg)	2 000		

32.4: Günlük Gereksinim Düzeyi'nin (GDA) her 100g/100ml için gönüllü ifadesi

Bu Madde'nin 2. fıkrasında atıfta bulunulan ifade biçimine ek olarak Madde 30(1), (3), (4) ve (5)'te atıfta bulunulan enerji değeri ve besinlerin miktarları uygun bir şekilde Ek XIII, Bölüm B'de belirtilen referans alım miktarlarının yüzdesi olarak ifade edilebilir.

Bu fıkra enerji değeri ve zorunlu besinler (30.1), tekrar edilebilir besinler (30.3), alkollü içeceklerde besinler (30.4) ve hazır ambalajlı olmayan gıdalarda besinler (30.5) için % (GDA) referans alım miktarı ifadesinin temelini sağlamaktadır.

% (GDA) referans alım miktarı ifadesi gönüllü besinler için mümkün değildir.

Bu Madde, porsiyon başına %GDA'ların ifade edilme olasılığı sağlayan Madde 33.1(c) ile birlikte okunmalıdır. Mevcut uygulamalar ile uyumlu olarak vitaminler ve mineralleri için % referans alım miktarı (NRV), % (GDA) referans alım miktarı ile aynı sütunda yer alabilir. Ancak NRV'ler veya benzer diğer herhangi bir terim hakkındaki referans alım miktarlarının her 100g/100ml başına olduğu açıklığa kavuşturulmalıdır.

Varsayımsal (geniş kapsamlı olmayan) örnek:

S3.18: RI (referans alım miktarı) kısaltması kullanılabilir mi?

Bir kısaltmanın kullanıldığı durumlarda (örn. Referans alım miktarı için RI (Reference Intake)) ambalajın üzerinde herhangi bir yerde bütünüyle açıklanmalıdır. 'Ortalama bir yetişkinin referans alım miktarı (8400 kJ/2000kcal)' ifadesi herhangi bir şekilde değiştirilemez.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

GDA'lar bir gıdanın veya içeceğin bir porsiyonunda ne kadar enerji ve besin bulunduğunu ve her bir miktarın bir kişinin günlük diyetetik ihtiyacının ne kadarına tekabül ettiğini açıklar. Her ne kadar AB Sorular ve Cevaplar belgesi yukarıdaki yorumlamayı önerse de GDA'ların herhangi bir "beslenme tavsiyesi" sunma amacı yoktur ve "iyi bir sağlık için asgari alım" önerisi yapmaz. Tüketiciler tarafından GDA'ların bu şekildeki kavramsal anlayışı akademik literatürde teyit edilmiştir. Bunun sonucu olarak FoodDrinkEurope ve EuroCommerce "GDA teriminin referans alım kavramına benzer şekilde kullanılmaya devam edilebileceğine inanmaktadır.

	Her 100g başına (/her 100ml)	Porsiyon başına (/birim başına)	% Referans alım miktarı (GDA)
Enerji	kJ/kcal	kJ/kcal	%
Yağ	g	g	%
• Doymuş yağlar	g	g	%
Karbonhidrat	g	g	%
• Şekerler	g	g	%
Lif	g	g	%
Protein	g	g	%
Tuz	g	g	%
	Her 100g başına (/her 100ml) ve % NRV'ler	Porsiyon başına (/birim başına) ve % NRV'ler	100 g başına % Referans alım miktarı (NRV)
B12 Vitamini	... µg ...%	... µg ...%	%
C Vitamini	... mg ...%	... mg ...%	%

S3.3: Beslenme beyanı için referans miktar nedir?

Enerji veya Besin	Referans alım miktarı
Enerji	8 400 kJ/2 000 kcal
Toplam Yağ	70 g
Doymuş yağlar	20 g
Karbonhidrat	260 g
Şekerler	90 g
Protein	50 g
Tuz	6 g

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

S3.17: Temel görüş alanı içerisinde (paket önü) tekrar edilen beslenme bilgisi referans alım değerlerinin yüzdesi olarak belirtildiği zaman, bu bilginin ayrıca zorunlu beslenme beyanında (paket arkası) yer alması gerekli midir? (Madde 30(3), 32(4) ve 33, Ek XIII)

Temel görüş alanı içerisinde (paket önü) gönüllü olarak tekrar edilen beslenme bilgisi ya sadece enerji değeri hakkında ya da enerji değeri ile birlikte yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuz miktarları hakkında bilgiler içermelidir. Bu bilgiler ayrıca zorunlu (paket arkası) beslenme beyanında da verilmelidir. Ancak, bu gösterim şekli zorunlu beslenme beyanında bulunmasa bile bu paket önü bilgisini referans alım değerlerinin yüzdesi olarak (kesin değerlere ek olarak) ifade etmek mümkündür.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

S3.21: Enerji ve besinler için referans alım miktarları yetişkinler için tanımlanmıştır. Besinlerin enerji değeri ve miktarı gönüllü olarak yetişkinler için referans alım miktarının yüzdesi yerine veya onunla birlikte çocuklar için referans alım miktarının yüzdesi olarak ifade edilebilir mi?

Hayır. Belirli nüfus grupları için referans alım miktarlarının gönüllü olarak ifade edilmesi sadece kabul edilmiş Avrupa Birliği hükümleri veya bunların yokluğunda ulusal kurallar çerçevesinde izin verilebilir.

Enerji değeri ve besin miktarları kesin değerlerinin yanı sıra sadece yetişkinler için referans alım miktarlarının yüzdesi olarak ifade edilebilir. Ancak Tüzük, Komisyon'dan yetişkinler için referans alım miktarlarının ifade edilmesine ek olarak belirli nüfus grupları için de referans alım miktarlarının ifade edilmesi üzerine yürütme kararları almasını talep etmekte olup, çocuklar için referans alım miktarları gelecekte mümkün olabilir. Bu tür Avrupa Birliği hükümlerinin kabulünü beklerken Üye Devletler bu tür nüfus grupları için bilimsel olarak belirlenmiş referans alım miktarlarını ifade eden ulusal kuralları benimseyebilirler. Bu nedenle çocuklar gibi diğer belirli nüfus grupları için referans alım miktarlarının kullanımına AB veya ulusal kurallar bu tür nüfus grupları için bilimsel olarak belirlenmiş referans alım miktarları belirlemedikleri takdirde geçiş dönemi sona erene kadar, yani 13 Aralık 2014 tarihine kadar izin verilmeyecektir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

32.5: Referans alımın Günlük Gereksinim Düzeyi (GDA) açıklaması

4. fıkra çerçevesinde bilgi sağlandığı durumlarda buna yakın bir yerde şu açıklamaya yer verilmelidir: "Ortalama bir yetişkinin referans alım miktarı (8400kJ/2000kcal)".

GDA'ların Madde 32.4 uyarınca her 100g/ml başına sağlandığı durumlarda gıda işletmecisi yukarıdaki açıklamayı kelimesi kelimesine eklemek zorundadır. Açıklamanın yeri GDA bilgisinin nerede verildiğine bağlıdır. Porsiyon başına GDA'ların hem temel görüş alanında hem de besin tablosunda belirtildiği durumlarda temel görüş alanında sadece açıklamaya atıfta bulunacak bir yıldız işareti (*) koyarak yukarıdaki açıklamayı besin tablosuna yakın bir yerde belirtmek yeterlidir. Buna göre porsiyon başına GDA'ların sadece temel görüş alanında beyan edildiği durumlarda yukarıdaki açıklamanın temel görüş alanı içerisinde belirtilmesi gerekeceği sonucu çıkarılmaktadır.

S3.20: 'Ortalama bir yetişkinin referans alım miktarı (8400kJ/2000kcal)' şeklindeki ilave açıklama her beslenme beyanının yakınında belirtmeli midir?

- Evet; 100g veya 100ml temelinde referans alım miktarlarının yüzdesi olarak ifade edildiği zaman.
- Hayır; porsiyon başına ifade edildiği zaman.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Madde 33 - Porsiyon veya tüketim birimi başına ifade

Madde 32 her 100g/ml başına ifade üzerine kuralları kapsarken, Madde 33 porsiyon başına ifade üzerine kuralları kapsamaktadır.¹⁰

Madde 33 aşağıdaki şekildedir:

- **33.1: Porsiyon başına ifade hakkında olası durumlar**
- **33.2: Tekrarlanabilir besinler için sadece porsiyon başına GDA'lar ve mutlak miktarlar**
- **33.3: Hazır ambalajlı olmayan gıdalar için sadece porsiyon başına GDA'lar**
- **33.4: Kullanılan porsiyonun/birimin ifadesi**
- **33.5: Özel gıda kategorileri için porsiyon başına veya tüketim birimi başına ifade üzerine AK uygulama tedbirleri**

33.1: Porsiyon başına ifade hakkında olası durumlar

Aşağıdaki durumlarda Madde 30(1) ila (5) arasında atıfta bulunulan enerji değeri ve besin miktarları, kullanılan porsiyon veya birimin etikette belirtilmesi ve ambalaj içerisinde bulunan porsiyon veya birim miktarının belirtilmesi kaydıyla tüketici tarafından kolayca ayırt edilebilir olacak şekilde porsiyon ve/veya tüketim birimi başına şekilde ifade edilebilirler:

(a) Madde 32(2)'de atıfta bulunulan her 100g veya 100ml başına ifade biçimine ek olarak;

(b) Vitamin ve minerallerin miktarları hakkındaki (a) Madde 32(3)'de atıfta bulunulan her 100g veya 100ml başına ifade biçimine ek olarak;

Bu fıkra her 100g/100ml ifadesine ek olarak (veya bunun yerine) besinlerin porsiyon ve/veya tüketim birimi başına ifade edilebilecekleri durumları belirtir. Buradaki “-ebilmek” vurgusu bu açıklamanın gönüllü olduğuna işaret eder.

Ancak gıda işletmecilerinin porsiyon başına ifadesini kullanmak istedikleri zaman geçerli olan birkaç genel koşul bulunmaktadır.

- Porsiyon/tüketim birimi tüketici tarafından kolayca fark edilebilirdir (örn. 1 dilim, paketin yarısı, her kalıp,);
- Kullanılan porsiyon veya birim etikette belirtilmelidir;
- Ambalaj içerisinde yer alan porsiyon/birim sayısı belirtilmelidir.

Örneğin:

500 ml = 2 (BARDAK) 250 ml

İstenildiği takdirde porsiyon ve/veya tüketim birimlerinin kullanılabilmesi 3 durum vardır:

- Bütün besinler için her 100g/100ml başına zorunlu ifadeye **ek olarak** (30.1 - 30.5).
- Vitaminler ve mineraller için her 100g/100ml başına zorunlu ifadeye ve her 100g/100ml başına NRV'lere **ek olarak**.
- Her 100g/100ml başına (GDA) referans alım miktarlarının gönüllü ifadesi **yerine veya** buna **ek olarak**.

¹⁰ Soru 3.5, Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Madde 31.2'nin aksine Ek XV'te listelenen ölçüm birimlerine hiçbir atıfta bulunulmamıştır. Bu nedenle Madde 33.1(c)'ye göre GDA'lar sadece porsiyon ve/veya tüketim birimi başına ifade edilebilir. Ancak tekrarlanabilir besinler için porsiyon başına GDA'lar üzerine özel kurallar vardır (Madde 33.2'ye bakınız).

S3.22: Tüketim birimi nedir? Bir porsiyonu tanımlamak için piktogramlar (resimli diyagram) kullanılabilir mi? ≈ sembolü veya 'yaklaşık olarak eşittir' anlamına gelen ~ sembolü pakette bulunan porsiyon miktarını belirtmek için kullanılabilir mi?

'Tüketim birimi' tek bir kişi tarafından tüketilebilecek birim anlamına gelir ve tüketici tarafından kolayca fark edilebilir olmalıdır. Tek bir tüketim birimi bir porsiyonu temsil etmek zorunda değildir. Örneğin, bir kalıp çikolatanın bir karelik bölümü tüketim birimi olabilir ancak porsiyon tek bir kareden daha fazla olabilir.

Porsiyonu veya tüketim birimini belirtmek için semboller veya piktogramlar kullanılabilir. FIC Tüzüğü sadece tüketim biriminin veya porsiyonun kolayca fark edilebilir olmasını ve etikette miktarının belirtilmesini gerekli kılar. Kullanılan sembol ve piktogramların anlamları tüketici için açık olmalı ve yanlış yönlendirmemelidir.

Bir üründeki tüketim birimleri veya porsiyonların sayısındaki küçük farklılıklar tüketim birimi veya porsiyon sayısından önce ≈ veya ~ sembolleri kullanılarak işaret edilebilir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

33.2: Tekrarlanabilir besinler için porsiyon başına GDA'lar ve mutlak miktarlar

Madde 36(1)'den bir istisna olarak Madde 30(3), (b) bendinde atıfta bulunulan durumlarda EK XIII Bölüm B'de belirtilen besin miktarları ve/veya referans alım miktarlarının yüzdesi sadece porsiyon veya tüketim birimi temelinde ifade edilebilir.

Besin miktarları ilk bent uyarınca sadece porsiyon veya tüketim birimi başına ifade edildiğinde, enerji değeri her 100g veya 100ml için ve porsiyon veya tüketim birimi temelinde ifade edilecektir.

Bir gıda işletmecisi enerji, yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuz değerlerini (Madde 30.3 (b) bendi) temel görüş alanı içerisinde tekrar etmeye karar verir ve bunu % (GDA) referans alım miktarları olarak ifade etmek isterse, yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuz miktarları sadece porsiyon veya tüketim birimi başına %GDA'lar olarak ifade edilebilir. Ancak bu durumda her 100g/ml ve porsiyon başına enerji değeri mutlak değerlerde sağlanmalıdır.

Besinlerin ifade şekli ne olursa olsun (%GDA veya mutlak değerler, her 100g/ml veya porsiyon başına), mutlak değerlerle her 100g/ml başına enerji değeri daima belirtilmek zorundadır (Madde 32.2). Besinlerin sadece porsiyon veya tüketim birimi başına mutlak değerde tekrarlandığı durumlarda mutlak değerde enerji değeri her 100g/ml ve porsiyon başına ifade edilmek zorundadır (madde 33.2). Buna ek olarak, Madde 33.1 c'ye göre enerji değeri ayrıca sadece porsiyon veya tüketim birimi başına %GDA'lar olarak da ifade edilebilir.

Sadece enerji değerinin tekrarlanması:

ENERJİ DEĞERİ

- Mutlak değerlerde¹:
 - kJ ve kcal [her 100g veya 100ml için]²
 - kJ ve kcal [porsiyon başına]
- % (GDA) referans alım miktarında:
 - [Porsiyon başına] ve/veya [her 100g veya 100 ml başına]³

Enerji değeri ile yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuzun tekrarı:

ENERJİ DEĞERİ

- Mutlak değerlerde¹:
 - kJ ve kcal [her 100g veya 100ml için]²
 - kJ ve kcal [porsiyon başına]²
- % (GDA) referans alım miktarında:
 - [Porsiyon başına] ve/veya [her 100g veya 100 ml başına]³

YAĞ

- Mutlak değerlerde¹:
 - g [her 100g veya 100ml için] ve/veya [porsiyon başına]
- % (GDA) referans alım miktarında:
 - [Porsiyon başına] ve/veya [her 100g veya 100 ml başına]

DOYMUŞ YAĞLAR

- Mutlak değerlerde¹:
 - g [her 100g veya 100ml için] ve/veya [porsiyon başına]
- % (GDA) referans alım miktarında:
 - [Porsiyon başına] ve/veya [her 100g veya 100 ml başına]

ŞEKERLER

- Mutlak değerlerde¹:
 - g [her 100g veya 100ml için] ve/veya [porsiyon başına]
- % (GDA) referans alım miktarında:
 - [Porsiyon başına] ve/veya [her 100g veya 100 ml başına]

TUZ

- Mutlak değerlerde¹:
 - g [her 100g veya 100ml için] ve/veya [porsiyon başına]
- % (GDA) referans alım miktarında:
 - [Porsiyon başına] ve/veya [her 100g veya 100 ml başına]

¹ Her hâlıkârda besinler [porsiyon başına] veya [her 100g veya 100ml başına] mutlak değerlerde ifade edilmek zorundadır (Madde 32.1) %GDA'lar tek başlarına beyan edilemezler.

² Her hâlıkârda enerji değeri [her 100g veya 100ml başına] mutlak değerlerde ifade edilmek zorundadır. Porsiyon başına şeklinde belirtilmesi de besinler sadece porsiyon başına ifade edildiklerinde zorunludur (Madde 33.2).

³ Madde 33.1'de belirtildiği üzere enerji değeri sadece %GDA (her porsiyon veya tüketim birimi için) şeklinde ifade edilebilir.

33.3: Hazır ambalajlı olmayan gıdalar için sadece porsiyon başına GDA'lar

Madde 32(2)'den bir istisna olarak Madde 30(5)'te atıfta bulunulan durumlarda EK XIII Bölüm B'de belirtilen enerji değeri ve besin miktarları ve/veya referans alım miktarları sadece porsiyon veya tüketim birimi temelinde ifade edilebilir.

Hazır ambalajlı olmayan gıdalar için bütün besinler sadece porsiyon veya tüketim birimi başına **ifade edilebilir**.

33.4: Kullanılan porsiyonun/birimin ifadesi

Kullanılan porsiyon veya birim beslenme beyanına yakın bir yerde belirtilmelidir.

Gıda işletmecileri kullanılan porsiyonu veya birimi (örn 1 kâse = 200g) beslenme beyanına yakın bir yerde belirtmek **zorundadır**.

33.5: Özel gıda kategorileri için porsiyon başına veya tüketim birimi başına ifade üzerine AK uygulama tedbirleri

Porsiyon veya tüketim birimi başına besin beyanının bir örnek olarak ifade edilmesinin uygulanmasını sağlamak ve tüketiciler için örnek bir temel oluşturmak amacıyla Komisyon, tüketicilerin gerçek tüketim davranışlarını ve diyetetik önerileri hesaba katarak, yürütmeye yönelik işlemler yoluyla belirli gıda kategorileri için porsiyon veya tüketim birimi başına ifade üzerine kuralları benimseyecektir. Yürütmeye ilişkin bu işlemler Madde 48(2)'de atıfta bulunulan inceleme prosedürlerine uygun olarak benimsenmelidir.

Avrupa Komisyonu belirli gıda kategorileri için porsiyon veya tüketim birimi başına ifade üzerine kuralları belirlemek **zorundadır**.

gıdahattı

Madde 34 – Sunum

Bu Madde aşağıdaki şekildedir:

- **34.1: Zorunlu ve gönüllü besinlerin yeri**
- **34.2: Zorunlu ve gönüllü besinlerin sunumları**
- **34.3: Tekrar edilebilir besinlerin yeri ve sunumu**
- **34.4: Alkollü içecekler ve hazır ambalajlı olmayan gıdalar için besinlerin sunumu**
- **34.5: İhmal edilebilir miktardaki besinlerin sunumu**
- **34.6: Besinlerin sunumu ile ilgili olası AK uygulama tedbirleri**

“görüş alanı” bir ambalajın tek bir bakış açısından görülebilen bütün yüzeyleri anlamına gelir.

Aynı “görüş alanı” herhangi bir yüzey ve ambalajın birden çok yüzeyi olabilir. Buna ambalajın arkası da dâhildir fakat ambalajın önü veya başka bir yüzü de olabilir.

Besinler açık bir biçimde (34.2'ye bakınız) sunulmak **zorunda** olup Ek XV'te belirtilen sunum sırasını takip etmelidir.

34.1: Zorunlu ve gönüllü besinlerin yeri

Madde 30(1) ve (2)'de atıfta bulunulan bilgiler aynı görüş alanı içerisinde yer almalıdır. Bu bilgiler bir arada açık bir biçimde ve uygun olduğu durumlarda Ek XV'de belirtilen sunum sırasında verilmelidir.

Zorunlu besinler (Madde 30.1) ve gönüllü besinler (Madde 30.2) aynı görüş alanı içerisinde belirtilmek **zorundadır**. “Görüş alanı” kavramının tanımı tanımlar kısmında (Madde 2.2k) verilmiştir.

34.2: Zorunlu ve gönüllü besinlerin sunumları

Madde 30(1) ve (2)'de atıfta bulunulan bilgiler eğer yeterli yer varsa tablo formunda hizalanmış sayılarla sunulmalıdır. Yeterli yer olmadığı durumlarda beyan düz bir biçimde olabilir.

Zorunlu besinler (Madde 30.1) ve gönüllü besinler (Madde 30.2) tablo formunda hizalanmış sayılarla sunulmak **zorundadır**. "Yer kısıtlamasının bilgilerin tablo olarak sunulmasını engellediği durumlarda düz bir biçim kullanılabilir"¹¹

S3.23: Kelimelerin yerine besinleri ve/veya enerji değerini temsil etmek için simgeler kullanılabilir mi?
Hayır. Zorunlu ve gönüllü besin bilgileri enerji ve besinlerin isimleri ile etiketlenmelerini gerektiren belirli bir biçime uymak zorundadır.

Zorunlu bilgilerin kelime ve rakam kullanılarak ifade edilmesini şart koşan genel ilke gönüllü olarak verilen besin bilgileri için de geçerlidir. İlaveten piktogramlar ve semboller kullanılabilir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Bu besin(ler)in tekrar edildiği durumlar için özel ifade ve sunum şartları Madde 32, 33 (ifade) ve Madde 34'te (sunum) belirtilmektedir.

"Tekrarlandığında, beslenme beyanı içeriklerin tanımlanmış ve sınırlandırılmış bir listesi olarak kalır. Temel görüş alanı içerisinde yapılan beslenme beyanlarında ilave hiçbir bilgiye izin verilmez"⁷

S3.24: Ürünlerin birden çok ülkede satışa sunulacağı durumlarda FIC Tüzüğü'nün gereksinimlerini karşılayan beslenme beyanına ek olarak ABD ve Kanada tarafından istenilen biçime uygun beslenme beyanı da sağlanabilir mi?

Hayır. Hem zorunlu hem de gönüllü bilgiler FIC Tüzüğü'nde belirtilen kurallara uymak zorunda olacağı için ABD ve Kanada tarafından istenilen beslenme beyanı biçimi AB şartları ile örtüşmeyecektir. Ayrıca bu tür bir etiketleme, ABD'de enerji değerini ve besin miktarını hesaplamak için farklı dönüşüm faktörlerinin kullanılmasından dolayı tüketiciyi yanlış yönlendirebilir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

34.3 Tekrar edilebilen besinlerin yeri ve sunumu

Madde 30(3)'te atıfta bulunulan bilgiler:

(a) Temel görüş alanında; ve

(b) Madde 13(2)'ye uygun yazı boyutu kullanılarak sunulmalıdır.

Madde 30(3)'te atıfta bulunulan bilgiler bu Madde'nin 2. fıkrasında belirtilenden farklı bir biçimde sunulabilir.

Tekrar edilen besinler (Madde 30.3):

a) temel görüş alanı içerisinde: "temel görüş alanı" teriminin bir tanımı tanımlar bölümünde (Madde 2.2) verilmiştir:

Madde 30(1) ve (2)'de atıfta bulunulan bilgiler eğer yeterli yer varsa tablo formunda hizalanmış sayılarla sunulmalıdır. Yeterli yer olmadığı durumlarda beyan düz bir biçimde olabilir.

b) Madde 13.2'ye uygun yazı boyutunda:
"Okunaklılık" Bölümüne bakınız

olmak zorundadır.

Tekrar edilen besinlerin biçimi farklı olabilir: bu nedenle tablo şeklinde veya düz bir biçimde olmak zorunda değildir (örneğin bir GDA simgesiyle).

S3.17: Temel görüş alanı içerisinde (paket önü) tekrar edilen beslenme bilgisi referans alım değerlerinin yüzdesi olarak belirtildiği zaman, bu bilginin ayrıca zorunlu beslenme beyanında (paket arkası) yer alması gerekli midir?

Temel görüş alanı içerisinde (paket önü) gönüllü olarak tekrar edilen beslenme bilgisi ya sadece enerji değeri hakkında ya da enerji değeri ile birlikte yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuz miktarları hakkında bilgiler içermelidir. Bu bilgiler ayrıca zorunlu (paket arkası) beslenme beyanında da verilmelidir. Ancak, bu gösterim şekli zorunlu beslenme beyanında bulunmasa bile bu paket önü bilgisini referans alım değerlerinin yüzdesi olarak (kesin değerlere ek olarak) ifade etmek mümkündür.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

34.4: Alkollü içecekler ve hazır ambalajlı olmayan gıdalar için besinlerin sunumu

Madde 30(4) ve (5)'te atıfta bulunulan bilgiler bu Madde'nin 2. fıkrasında belirtilenden farklı bir biçimde sunulabilir.

Alkollü içecekler (Madde 30.4) ve hazır ambalajlı olmayan gıdalar (Madde 30.5) için besinlerin biçimi farklı olabilir: bu nedenle tablo şeklinde veya düz bir biçimde olmak zorunda değildir.

¹¹ Soru 3.5, Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

34.5: İhmal edilebilir miktardaki besinlerin sunumu

Bir ürünlerdeki enerji değerinin veya ve besinlerin miktarının ihmal edilebilecek kadar az olduğu durumlarda bu unsurlar hakkındaki bilgiler beslenme beyanına yakın bir yerde olacak şekilde 'ihmal edilebilecek miktarda ... içerir' gibi bir açıklama ile değiştirilebilir.

Komisyon, bu fıkranın tek örnek olarak uygulanması için Madde 30(1) ila (5) arasında atıfta bulunulan ve ihmal edilebilir olarak değerlendirilebilen enerji değerleri ve besin miktarları hakkında yürütmeye ilişkin işlemleri benimseyebilir. Yürütmeye ilişkin bu işlemler Madde 48(2)'de atıfta bulunulan inceleme prosedürlerine uygun olarak benimsenmelidir.

Eğer enerji değeri veya besin(ler)in miktar(lar)ı ihmal edilebilir ise (yani sifıra yakın), bu hususlar hakkındaki bilgileri belirtmek yerine "ihmal edilebilecek miktarda ... içerir" şeklinde bir açıklama **sağlanabilir**. Bu açıklama, açıklamada kullanılacak kelimeler için sadece bir örnektir (diğer kapsamlı olmayan kelimeler "eser miktar", "<x", "sıfır" vs.). Fakat bu açıklama bulunduğu takdirde beslenme beyanının yakınında yer almalıdır.

Zorunlu besinlerin tamamının ihmal edilebilir miktarlarda olduğu ve diğer besinleri beyan etmek için başka şartların bulunmadığı (örn beslenme ve sağlık beyanlarının kullanılması dolayısıyla) durumlarda beslenme beyanı tamamıyla bu Maddede belirtilen açıklamaya benzer bir açıklama ile değiştirilebilir.

Avrupa Komisyonu bu konuda yürütmeye yönelik işlemler benimseyebilir.

S3.15: Bir ürün, zorunlu etiketlemenin gerekli olduğu veya ihmal edilebilir enerji değerine sahip olan besin(ler) den ihmal edilebilir miktar(lar)da içerdiği durumlarda bu besinleri veya enerji değerlerini beslenme tablosunda belirtmek gerekli midir?

Hayır, bir besinin enerji değeri veya miktarı ihmal edilebilecek kadar az olduğunda, bu besinin beslenme beyanının yerine 'ihmal edilebilecek kadar az miktarda ... içerir' ifadesi beslenme beyanının yakınında bir yere yazılabilir.

Toleranslar üzerine kılavuz ihmal edilebilir miktarın ne olacağına belirlenmesinde yardımcı olabilir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

34.6: Besinlerin sunumu ile ilgili olası AK uygulama tedbirleri

Beslenme beyanlarının sunum şekillerinin tek örnek olarak bu Madde'nin 1 ila 4. paragrafları arasında belirtilen şekillerde uygulanmasını sağlamak için Komisyon bu konuda yürütmeye ilişkin işlemleri benimseyebilir. Yürütmeye ilişkin bu işlemler Madde 48(2)'de atıfta bulunulan inceleme prosedürlerine uygun olarak benimsenecektir.

Komisyon beslenme beyanının nasıl sunulması gerektiği üzerine AB genelinde geçerli olan kurallar hakkında yürütmeye yönelik işlemler benimseyebilir. Bu durum da hem gönüllü hem de zorunlu bilgilerin sunumunu etkileyebilir.

Madde 35 – İlave ifade ve sunum biçimleri

Bu Madde aşağıdaki şekildedir:

- **35.1: İlave ifade/sunum biçimleri için şartlar**
- **35.2: Üye Devletlerin ilave ifade/sunum biçimleri önerileri**
- **35.3: Üye Devletlerin ilave ifade/sunum biçimlerini gözlemesi**
- **35.4: Bilgi alışverişi**
- **35.5: Avrupa Konseyi (AK) uygulama tedbiri – ilave ifade/sunum biçimleri üzerine rapor**
- **35.6: AK uygulama tedbiri – Madde'nin uygulanması üzerine detaylı kurallar**

35.1: İlave ifade/sunum biçimleri için şartlar

Madde 32(2) ve (4) ile Madde 33'te belirtilen ifade biçimlerine ve Madde 34(2)'de atıfta bulunulan sunuma ek olarak, Madde 30(1) ila (5) arasında atıfta bulunulan enerji değeri ve besin miktarları aşağıdaki koşullar karşılandığı takdirde farklı ifade çeşitleri ile ifade edilebilir ve/veya kelimeler ve numaralara ek olarak grafik biçimler veya semboller ile sunulabilir:

- Mantıklı ve bilimsel olarak geçerli tüketici araştırmalarına dayanmak ve Madde 7'de belirtildiği üzere tüketiciyi yanlış yönlendirmemek;
- Geniş paydaş grupları ile görüş alışverişleri sonucunda geliştirilmiş olmak;
- Gıdanın, bir diyetin enerji ve besin içeriğine olan katkısı ve önemi hakkında tüketici anlayışını kolaylaştırmayı hedeflemek;
- Tüketicilerin bu tür ifade veya sunumlar hakkındaki anlayışları üzerine bilimsel açıdan geçerli kanıtlarla desteklenmek
- Diğer ifade çeşitlerinde ya Ek XII'de belirlenen uyumlaştırılmış referans alımlarına, ya da bunların yokluğunda enerji ve besin alımı üzerine kabul edilen bilimsel tavsiyelere dayanmak;
- Tarafsız olmak ve ayrımcı olmamak; ve
- Malların serbest hareketine engel olmamak.

Zorunluluk veya gönüllülük temelinde beyan edilen bütün besinler (30.1-30.5) ayrıca:

- her 100g/100ml başına (Madde 32.2), GDA'lar (Madde 32.4) veya porsiyon başına (Madde 33) ifadelerin farklı bir şekilde; ve/veya
- sayısal değerleri hizalanmış bir tablo biçiminden (Madde 34.2) farklı bir şekilde ifade edilebilir.

Bu, yukarıdaki (a) – (g) arasındaki koşullar sağlandığı takdirde kelime ve sayılara ek olarak grafik biçimler veya semboller kullanılarak da yapılabilir.

35.2: Üye Devletlerin ilave ifade/sunum biçimleri önerileri

Üye Devletler 1. fıkranın (a) – (g) arası hususlarında belirtilen koşullara en iyi uyduğunu düşündükleri bir veya daha fazla ilave beslenme beyanı ifade veya sunum biçimini gıda işletmecilerine önerebilirler. Üye Devletler bu tür ilave ifade ve sunum biçimlerini ayrıntıları ile birlikte Komisyona sağlayacaktır.

Bir Üye Devlet bir veya daha fazla ilave beslenme beyanı ifade veya sunum biçimini gıda işletmecilerine (perakendeciler ve gıda üreticileri dâhil) önerebilirler.

Eğer Üye Devletler bunu yapar ise bu tür ilave ifade ve sunum biçimleri hakkında ayrıntıları ile birlikte Komisyonu bilgilendirmek **zorundadırlar**.

35.3: Üye Devletlerin ilave ifade/sunum biçimlerini izlemesi

Üye Devletler kendi bölgeleri içerisinde bulunan ilave beslenme beyanı ifade veya sunum biçimlerinin uygun gözlenmesini sağlamalıdır.

Bu tür ilave beslenme beyanı ifade veya sunum biçimlerinin izlenmesini kolaylaştırmak adına Üye Devletler kendi bölgelerinde bu tür bilgiler barındıran gıdaları piyasaya süren gıda işletmecilerinden yetkili makamı bu ilave beslenme beyanı ifade veya sunum biçimlerinin kullanımı hakkında bilgilendirmelerini ve 1. fıkranın (a) – (g) arası hususlarında belirtilen koşulların sağlanması hakkında ilgili ispatları sağlamalarını talep edebilir. Bu tür durumlarda bu gibi ilave ifade veya sunum biçimlerinin kullanımının sonlandırılması hakkındaki bilgiler de gerekli olabilir.

Üye Devletler piyasada mevcut olan çeşitli ilave beslenme beyanı uygulamalarını izlemek **zorundadır**.

Üye Devletler bu tür uygulamaları olan gıda işletmecilerinden yetkili makamları bilgilendirmelerini ve 35.1'de belirtilen koşulların sağlanması hakkında ilgili ispatları sağlamalarını talep edebilir.

Buna ek olarak gıda işletmecileri bir uygulamadan vaz geçemeye karar verdikleri zaman bu karar hakkında ilgili yetkilileri bilgilendirmeleri **gerekebilir**.

35.4: Bilgi alışverişi

Komisyon Üye Devletler, kendisi ve paydaşlar arasında ilave beslenme beyanı ifade veya sunum biçimleri hakkındaki konularda bilgi alışverişine olanak sağlamalı ve bunu organize edecektir.

Komisyon, Üye Devletler, kendisi ve paydaşlar arasında (EuroCommerce ve FoodDrinkEurope da dâhil) ilave beslenme beyanı ifade veya sunum biçimleri hakkındaki konularda bilgi alışverişi sağlamak **zorundadır**.

gıdahattı

35.5: Avrupa Konseyi (AK) uygulama tedbiri – ilave ifade/sunum biçimleri üzerine rapor

Elde edilen tecrübelerin ışığında Komisyon, 13 Aralık 2017 tarihine kadar ilave ifade ve sunum biçimlerinin kullanımı ve bunların iç piyasadaki etkileri ile uyumlaştırılmaya devam etmelerinin uygunluğu üzerine bir raporu Avrupa Parlamentosu ve Komisyonu'na sunacaktır. Bu amaçla Üye Devletler kendi bölgelerinde yer alan piyasalarda bu tür ilave ifade veya sunum biçimlerinin kullanımı hakkında ilgili bilgileri Komisyona sağlayacaktır. Komisyon bu rapora ilgili AB hükümlerini değiştirme teklifleri ile eşlik edebilir.

Avrupa Komisyonu 13 Aralık 2017 tarihine kadar aşağıdakiler üzerine bir rapor sunmak **zorundadır**:

- ilave ifade/sunum biçimlerinin kullanımı
- bunların iç piyasaya etkileri
- bu ifade/sunum biçimlerinin uyumlaştırılmaya devam etmelerinin uygunluğu

Bu temelde Komisyon bu konu üzerine yeni (ilave) AB yasaları **teklif edebilir**. Bu rapor hem Avrupa Parlamentosu'na hem de Konsey'e sunulacaktır.

35.6: AK uygulama tedbiri – Madde'nin uygulanması üzerine detaylı kurallar

Bu Madde'nin bir örnek olarak uygulanmasını sağlamak adına Komisyon bu Madde'nin 1, 3 ve 4. fıkralarının uygulanması ile ilgili ayrıntılı kuralları belirleyen yürütmeye yönelik işlemleri benimseyecektir. Yürütmeye ilişkin bu işlemler Madde 48(2)'de atıfta bulunan inceleme prosedürlerine uygun olarak benimsenecektir.

Bu fıkra, Avrupa Komisyonu'nun bu Madde'nin aşağıdakiler üzerine uygulanması ile ilgili ayrıntılı kuralları belirlemek zorunda olduğunu belirtir:

- Koşullar (fıkra 1)
- Üye Devlet izlemesi (fıkra 3)
- Bilgi alışverişi (fıkra 4)

Besin tablosunda zorunlu ve gönüllü besin bilgileri

Besin Bilgileri

Zorunlu

Gönüllü

	Her 100g başına (/her 100ml)	Porsiyon başına (/birim başına)	% Referans alım miktarı (GDA)
Enerji	kJ/kcal	kJ/kcal	%
Yağ	g	g	%
• Doymuş yağlar	g	g	%
• Tekli doymuş yağlar	g ¹	g	
• Çoklu doymuş yağlar	g ¹	g	
Karbonhidrat	g	g	%
• Şekerler	g	g	%
• Polioller	g ¹	g	
• Nişasta	g ¹	g	
Lif	g ¹	g	
Protein	g	g	%
Tuz	g	g	%
* Ortalama bir yetişkinin referans alım miktarı (8400 kJ/2000kcal)			
Vitaminler ve Mineraller	Her 100g başına (/her 100ml)	Porsiyon başına (/birim başına)	% referans alım miktarı (NRV)
	Ek XIII'de bahsedilen birimler ve %NRV'ler	Ek XIII'de bahsedilen birimler ve %NRV'ler	Her 100g başına (ve/veya porsiyon başına) %NRV

¹ Gönüllü besin(ler) için her 100g başına bilgiler sadece gıda işletmecisi gönüllü bilgileri beyan etmeye karar verdiği zaman zorunludur.

Günlük Gereksinim Düzeyleri (GDA'lar)

Gerekli Bilgiler

Bu fıkra, Avrupa Komisyonu'nun bu Madde'nin aşağıdakiler üzerine uygulanması ile ilgili ayrıntılı kurallar belirlemek zorunda olduğunu belirtir:

- Günlük Gereksinim Düzeyleri (GDA'lar), 2005 yılından bu yana FoodDrinkEurope'un üyeleri tarafından FoodDrinkEurope'un Avrupa Komisyonu tarafından yönetilen Diyet, Fiziksel Aktivite ve Sağlık Hareketi üzerine AB Platformu'na gönüllü taahhüdünün bir parçası olarak sunulmuştur.
- GDA'ların küçük büyük bütün gıda işletmecileri tarafından uygulanması yıllar içerisinde hızla artmıştır.
- Tarihte ilk defa %GDA'lar (yüzde günlük referans alım miktarları) AB mevzuatında (Tüketicilere gıda bilgileri sağlanması üzerine Tüzük'te) açıkça kabul edilmiştir.

Tanım

- Referans alım miktarları (%GDA'lar) insanların çoğunluğunun sağlıklı bir diyet için günlük tüketmeleri önerilen tipik besin alım seviyeleridir. İnsanlar arasında beden ve faaliyet seviyeleri gibi birçok farklılıklar olduğu için GDA'lar bireyler için birer hedef olmayıp, bir gıda ürününün bir porsiyonunda bulunan belirli besinlerin sağladığı katkıların değerlendirilebilmesi için bir kriter sağlamaktadır.
- Besin bilgileri ile birlikte %GDA'lar insanlara sağlıklı bir diyetin parçası olarak günde yaklaşık olarak ne kadar enerji, yağ, doymuş yağ, şekerler ve tuz tüketilebileceğini anlamaları konusunda yardımcı olmak amacı ile yol göstermektedir.
- GDA'lar isteyen gıda işletmecileri tarafından Tüzük'te belirtilen hükümlere uygun bir şekilde gönüllü olarak uygulanabilirler (daha ileride devam edecek).
- GDA'lar genel olarak porsiyon başına hesaplanır.

S3.18: RI (referans alım miktarı) kısaltması kullanılabilir mi?

Bir kısaltmanın kullanıldığı durumlarda (örn. Referans alım miktarı için RI (Reference Intake) ambalajın üzerinde herhangi bir yerde bütününü açıklanmalıdır. 'Ortalama bir yetişkinin referans alım miktarı (8400 kJ/2000kcal)' ifadesi herhangi bir şekilde değiştirilemez.

S3.19: GDA (günlük gereksinim düzeyi) kısaltması kullanılabilir mi?

FIC Tüzüğü'nün amacı gönüllü bilgiler de dâhil olmak üzere tüketicilere sunulan besin bilgilerinin içeriğini, ifadesini ve sunumunu uyumlaştırmaktır (harmonize etmek). Bu amaç doğrultusunda ve Tüzüğü'nün 32. ve 33. Maddelerinin uygulanması bağlamında Günlük Gereksinim Düzeyi (Guideline Daily Amount) veya GDA kısaltmasını kullanmak mümkün değildir (ayrıca 3.18'e bakınız). Bununla birlikte referans alım miktarı kavramının günlük gereksinim düzeyi kavramından farklı olduğunu belirtmek gerekir. 'Referans alım miktarı' terimi 'gereksinim' teriminin aksine beslenme tavsiyesi iması taşımaz. Günlük örneğin 20g doymuş yağ alınmasına yönelik hiçbir beslenme tavsiyesi yoktur ve tüketicilerin bunu sağlıklı kalmak için almaları gereken asgari miktar olarak algılamamaları gerekir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

GDA'lar bir gıda veya içeceğin bir porsiyonunda ne kadar enerji ve besin bulunduğunu ve her bir değer bir insanın günlük beslenme ihtiyaçlarının yüzde kaçını temsil ettiğini açıklar. Her ne kadar AB Sorular ve Cevaplar belgesi yukarıdaki yorumlamayı önerse de GDA'ların herhangi bir "beslenme tavsiyesi" sunma amacı yoktur ve "iyi bir sağlık için asgari alım" önerisi yapmaz. Grunert ve ark. (2009) tarafından gerçekleştirilen ve Journal of Public Health dergisinde yayınlanan bir çalışma tüketiciler tarafından GDA'ların bu şekildeki kavramsal anlayışı doğrulamıştır. Bunun sonucu olarak FoodDrinkEurope ve EuroCommerce "GDA teriminin referans alım kavramına benzer şekilde kullanılmaya devam edilebileceğine inanmaktadır.

GDA'lar nasıl hesaplanır?

Bir gıda ve içeceğin etiketinde gösterilen GDA değerleri ortalama bir "yetişkin" için olmalıdır. Günlük referans alım miktarları bu Tüzük'te Ek XIII Bölüm B'de belirtilmiştir:

Enerji veya besin	Referans Alım Miktarı
Enerji	8400 kJ/2000 kcal
Toplam Yağ	70 g
Doymuş Yağlar	20 g
Karbonhidrat	260 g 12
Şekerler	90 g
Protein	50 g
Tuz	6 g

GDA'ların temel görüş alanı beyanı

Gıda ve içecek ürünlerindeki etiketler ürün etiketlerinin ön panelinde tüketicilere tek bakışta bilgi sağlayan basit, ayırım yapmayan bir çizim (simge) bulundurulmalıdır.

Temel görüş alanı içerisinde %GDA'lar aşağıdakilerden birisi için sağlanabilir¹³:

- Enerji değeri (1)
- Enerji değeri ile yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuz (5)

Yukarıda belirtilen iki seçenek dışındaki besinler için temel görüş alanı içerisinde GDA beyanında bulunmak mümkün değildir.

- GDA'lar belirtildiği zaman temel görüş alanı içerisindeki enerji değeri her zaman her 100g/100ml için beyan edilmek zorundadır. Porsiyon başına beyan sadece, besinlerin yalnızca porsiyon başına ifade edildiği durumlarda zorunludur. Eğer enerji değerine ek olarak diğer besinler de (yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuz) belirtilirse, diğer besinler sadece porsiyon başına GDA'lar olarak beyan edilebilir.¹⁴

- Bununla birlikte Tüzük mutlak enerji değerinin hem kilojul (kJ) hem de kilokalori (kcal) olarak ifade edilmesini zorunlu kılarken, diğer besinler gram (g) olarak ifade edilmek zorundadır.

- Porsiyon başına GDA'ların ambalaj önü bilgisine ideal olarak, ambalajın arkasında veya başka bir yerde bulunan "porsiyon başına" besin içeriği bilgisi de dâhil olmak üzere bir besin tablosu da eşlik etmelidir.

Sunum

- % (GDA) referans alım miktarları kullanılırken FoodDrinkEurope, FoodDrinkEurope GDA Stil Kılavuzu'nun kullanımını tavsiye eder.

- GDA'lar beyan edilirken yukarıda belirtilen düzene (içeriğe bakınız) riayet etmek zorunludur.

¹² Bu değer FoodDrinkEurope GDA değerlerinden farklı olduğuna lütfen dikkat ediniz. 1169/2011 sayılı Tüzük'te yer alan besin etiketleme hakkındaki hükümlerin uygulamaya geçirilmesinden itibaren yukarıda verilen günlük referans alım değerlerine yasal olarak uyulmak zorundadır.

¹³ Tüzük Madde 30.3

¹⁴ Madde 33.2

- Temel görüş alanı içerisindeki GDA'lar Tüzük'ün Okunaklılık şartlarına uymak zorunludur. 15

- Mevzuat aynı zamanda bu GDA'lar her 100g/ml için ifade edildiği zaman aşağıdaki açıklamanın GDA'lara yakın bir yerde verilmesini **zorunlu kılar**: "Ortalama bir yetişkinin referans alım miktarı (8400kJ/2000kcal)". GDA'ların hem temel görüş alanında hem de ambalajın başka bir yerinde sağlandığı durumlarda, yukarıdaki açıklamayı besin tablosuna yakın bir yerde sağlayıp bu açıklamaya atıfta bulunmak üzere temel görüş alanındaki %GDA'nın yakınına yıldız işareti (*) koymak yeterlidir. GDA'ların sadece temel görüş alanı içerisinde beyan edildiği durumlarda yukarıdaki açıklama da temel görüş alanı içerisinde sağlanmalıdır.

S3.17: Temel görüş alanı içerisinde (paket önü) tekrar edilen beslenme bilgisi referans alım değerlerinin yüzdesi olarak belirtildiği zaman, bu bilginin ayrıca zorunlu beslenme beyanında (paket arkası) yer alması gerekli midir? (Madde 30(3), 32(4) ve 33, Ek XIII)

Temel görüş alanı içerisinde (paket önü) gönüllü olarak tekrar edilen beslenme bilgisi ya sadece enerji değeri hakkında ya da enerji değeri ile birlikte yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuz miktarları hakkında bilgiler içermelidir. Bu bilgiler ayrıca zorunlu (paket arkası) beslenme beyanında da verilmelidir. Ancak, bu gösterim şekli zorunlu beslenme beyanında bulunmasa bile bu paket önü bilgisini referans alım değerlerinin yüzdesi olarak (kesin değerlere ek olarak) ifade etmek mümkündür.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

S3.20: 'Ortalama bir yetişkinin referans alım miktarı (8400kJ/2000kcal)' şeklindeki ilave açıklama her beslenme beyanının yakınında belirtilmeli midir?

- Evet; 100g veya 100ml temelinde referans alım miktarlarının yüzdesi olarak ifade edildiği zaman.
- Hayır; porsiyon başına ifade edildiği zaman.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

GDA'ların besin tablosunda beyanı

İçerik

%GDA'lar besin tablosunda şunlar için **sağlanabilir**:

- Enerji değeri, yağ, doymuş yağlar, karbonhidrat, şekerler ve tuz.¹⁷

Eğer beyan edilirse % (GDA) referans alım miktarlarının tüm listesinin besin tablosunda beyan edilmesi gereklidir. Bununla birlikte yukarıda bahsedilmeyen maddeler için %GDA'ların besin tablosunda beyan edilmesi mümkün değildir.

İfade

%GDA'lar besin tablosunda belirtilirken sadece porsiyon başına ifade edilebilir.¹⁸

¹⁵ Madde 34.3

¹⁶ Madde 32.5

¹⁷ Madde 32.4

¹⁸ Madde 33.1(c)

Sunum

• Besin tablosunda belirtilen %GDA'lar tablo formunda hizalanmış sayılarla sunulmak zorundadır. Yeterli yer olmadığı durumlarda beyan düz bir biçimde olabilir.¹⁹

• Besin tablosunda belirtilen GDA'lar Tüzük'ün Okunaklılık şartlarına uymak zorundadır.²⁰

• Mevzuat aynı zamanda bu GDA'lar her 100g/ml için ifade edildiği zaman aşağıdaki açıklamanın GDA'lara yakın bir yerde verilmesini **zorunlu kılar**: "Ortalama bir yetişkinin referans alım miktarı (8400kJ/2000kcal)".²¹ GDA'ların hem temel görüş alanında hem de ambalajın başka bir yerinde sağlandığı durumlarda, yukarıdaki açıklamayı besin tablosuna yakın bir yerde sağlayıp bu açıklamaya atıfta bulunmak üzere temel görüş alanındaki %GDA'nın yakınına yıldız işareti (*) koymak yeterlidir. GDA'ların sadece temel görüş alanı içerisinde beyan edildiği durumlarda yukarıdaki açıklama da temel görüş alanı içerisinde sağlanmalıdır.

Belirli nüfus grupları için GDA'lar

• Avrupa Komisyonu GDA'lara ek olarak belirli nüfus grupları için referans alım miktarları hakkında bilgilerin gönüllülük temelinde sağlanması üzerine kuralları belirlemekle yükümlüdür.²²

• Bu konuda AB hükümlerinin benimsenmesini beklerken Üye Devletler ulusal tedbirler **alabilirler**.²³

S3.21: Enerji ve besinler için referans alım miktarları yetişkinler için tanımlanmıştır. Besinlerin enerji değeri ve miktarı gönüllü olarak yetişkinler için referans alım miktarının yüzdesi yerine veya onunla birlikte çocuklar için referans alım miktarının yüzdesi olarak ifade edilebilir mi?

Hayır. Belirli nüfus grupları için referans alım miktarlarının gönüllü olarak ifade edilmesi sadece kabul edilmiş Avrupa Birliği hükümleri veya bunların yokluğunda ulusal kurallar çerçevesinde izin verilebilir.

Enerji değeri ve besin miktarları kesin değerlerinin yanı sıra sadece yetişkinler için referans alım miktarlarının yüzdesi olarak ifade edilebilir. Ancak Tüzük, Komisyon'dan yetişkinler için referans alım miktarlarının ifade edilmesine ek olarak belirli nüfus gurupları için de referans alım miktarlarının ifade edilmesi üzerine yürütme kararları almasını talep etmekte olup, çocuklar için referans alım miktarları gelecekte mümkün olabilir. Bu tür Avrupa Birliği hükümlerinin kabulünü beklerken Üye Devletler bu tür nüfus grupları için bilimsel olarak belirlenmiş referans alım miktarlarını ifade eden ulusal kuralları benimseyebilirler. Bu nedenle çocuklar gibi diğer belirli nüfus grupları için referans alım miktarlarının kullanımına AB veya ulusal kurallar bu tür nüfus grupları için bilimsel olarak belirlenmiş referans alım miktarları belirlemedikleri takdirde geçiş dönemi sona erene kadar, yani 13 Aralık 2014 tarihine kadar izin verilmeyecektir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

¹⁹ Madde 34.2.

²² Madde 36.3(c)

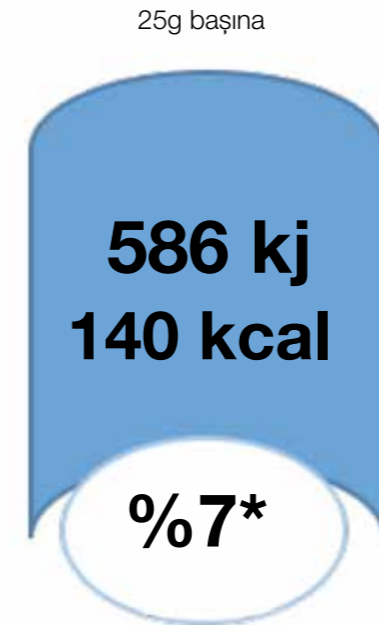
²⁰ Madde 13

²³ Madde 43

²¹ Madde 32.5

GDA Besin Etiketlemesi Örneği

Sadece enerji değeri

100 g başına:
2343 kJ / 560 kcal

Seviye 1, porsiyon tanımı:

"Başına" kelimesinin çıkartılması için ve alternatif benzer ifadeler (örn. "Her porsiyon (Xg/ml) içerir", "Porsiyon başına", "Xg/ml başına", "kutu/poşet/bardak başına") veya semboller (örn. "[Sembol] Xg/ml") için esneklik sağlanmaktadır.

Seviye 2, porsiyon başına mutlak değerler:

kJ/kcal bilgisinin üzerinde ilaveten "enerji" teriminin kullanılması için esneklik sağlanmaktadır.

Seviye 3, porsiyon başına yüzde "GDA":

Simgenin hemen altına kısaltmanın konması (örn "RI") , Kısaltmaya ek kelimelerin kullanılması (örn. "Yetişkin'in RI") ve kısaltmanın kaldırılması (% işaretinin hemen yanına * yıldız işareti ile) için esneklik sağlanmaktadır. Referans alım miktarları üzerine açıklayıcı ifadeye atıf olarak * yıldız işareti (aşağıdaki seviye 5'e bakınız).

Seviye 4, 100g/ml başına mutlak değerler:

"Başına" kelimesinin çıkartılması için esneklik sağlanmaktadır.

Seviye 5, açıklayıcı ifade:

Bu asgari açıklama zorunludur ancak ilave yapılabilir. Simgeye veya ambalajın arkasındaki besin tablosuna yakın yerleştirilir (eğer tabloda "GDA'lar da verildi ise). Eğer kısaltma kullanılırsa ambalajın üzerinde bir yerde tam açıklama verilmek zorundadır.

Enerji değeri ve yağ, doymuş yağlar, şekerler ve tuz

Sadece enerji için "GDA" simgesinin esneklik seviyeleri bunun için de geçerlidir (seviye 1-5)

25g başına

586 kJ
140 kcal

%7*

yağ
11,3 g

%16*

doymuş
yağlar
3.0 g

%15*

şekerler
6.1 g

%7*

tuz
1.4 g

%23*

100 g başına:
2343 kJ / 560 kcal

* Ortalama bir yetişkinin referans alım miktarı (8400 kJ/2000kcal)

gıdahattı

2

Bölüm II:
Menş e Etiketlemesi

ÖZET

İçindekiler

Özet.....	47
Maddeler	48
Madde 2 – Tanımlar	48
Madde 2.2(g): Köken.....	48
Madde 2.2(o): Geleneksel isim	49
Madde 2.2(p): Açıklayıcı isim.....	49
Madde 2.2(q): Temel bileş en.....	49
Madde 2.3: Menş e ÷lke.....	49
Madde 9.1(i) – Zorunlu bilgiler	50
Madde 26: Menş e ÷lkesi veya köken.....	51
Madde 26.1: Menş e ÷lke / köken ile ilgili diğ er AB	51
Mevzuatları	51
Madde 26.2: Zorunlu menş e ÷lke / köken etiketlemesi	51
Madde 26.3: Temel bileş en etiketlemesi	52
Madde 26.4: Belirli etler için zorunlu menş e ÷lkenin / kökenin belirtilmesi üzerine deę erlendirme raporu	52
Madde 26.5: Ç eş itli gı dalar için zorunlu menş e ÷lkenin / kökenin belirtilmesi üzerine etki değ erlendirme raporları	53
Madde 26.6: Bileş en olarak kullanılan etler için menş e ÷lkenin / kökenin zorunlu beyanı üzerine etki değ erlendirme raporları	53
Madde 26.7: Madde 26.5 ve 26.6'da atıfta bulunulan etki	53
deę erlendirmeleri için ş artlar	53
Madde 26.8: Madde 26(b) ve Madde 26.3'ün uygulanması ..	54
iç in ş artlar.....	54
Madde 26.9: Et ile ilgili raporlar ve etki deę erlendirmeleri için ş artlar	54

Madde 39 – Ulusal tedbirler

Madde 39.1: Ulusal tedbirler için gereę elendirme nedenleri 55

Madde 39.2: Menş e ÷lke / köken üzerine ulusal tedbirler için ö zğ üllükler

Ek XI: Menş e ÷lkenin ve kökenin belirtilmesinin zorunlu olduğ u et çeş itleri.....

■ Menş e ÷lke veya köken aş ağıdaki durumlarda belirtilmek zorundadır:

1. Bu, belirli (dikey) AB mevzuatları tarafından zorunlu kılındığ ında (örn. sığ ır eti, zeytinyağ ı, bal vb.);
2. Ek VI'da sınıflandırıldığ ı şek liyle domuz, koyun ve keçi eti (taze, soğ utulmuş veya dondurulmuş);
3. Menş e ÷lkenin veya kökenin belirtilmemesinin tük eticiyi gı danın menş e veya kökeni hakkında yanlış yönlendirebileceğ i durumlar. Özellikle gı da ile birlikte verilen bilgiler veya etiketin büt ünü gı danın farklı bir menş e veya kökeni olduğ unu ima edebilirse.

■ Gı da iş letmecilerinin menş e veya köken belirttikleri ve bunun gı danın temel bileş eninin menş e veya kökeninden farklı olduğ u durumlarda temel bileş en(ler)in belirtilmesi için bir etki değ erlendirmesi yapılacak ve bir yür ütmeye yönelik iş lem gerçekleştirilecektir. Böyle bir durumda gı da iş letmecileri aş ağıdakileri sağ lamak zorundadır:

Ya

- Temel bileş enin menş eini / kökenini (gı danın menş e / kökenine ek olarak)

Ya da

- Temel bileş enin menş e / kökeninin gı danın menş e / kökeninden farklı olduğ una dair bir ifade

■ Aş ağıdaki gı da/bileş en kategorileri için zorunlu menş e/ köken beyanının gerekli olup olmadığ ını belirlemek için etki değ erlendirme raporları hazırlanacaktır:

1. Ek VI'da belirtildiğ i üzere sığ ır eti, domuz eti, koyun eti ve keçi eti dış ındaki et çeş itleri;
2. Süt;
3. Süt ürünlerinde bileş en olarak kullanılan süt;
4. İş lenmemiş gı dalar;
5. Tek bileş ene sahip ürünler;
6. Bir gı danın %50'sinden fazlasını oluşturan bileş enler;
7. Bileş en olarak kullanılan etler.

■ Üye Devletler, sadece bir gı danın belirli özellikleri ile menş e/köken arasında kanıtlanmış bir bağ olduğ unun gösterildiğ i durumlarda zorunlu menş e/köken etiketlemesi üzerine ulusal kurallar **getirebilir**.

Tüzük aşağıdaki Maddelerde gıdaların veya içeceklerin menşe ülkeleri veya kökenlerinin belirtilmesi ile ilgili hükümleri içermektedir.

- **Madde 2: tanımlar**
- **Madde 9(i): zorunlu bilgiler**
- **Madde 26: menşe ülke veya köken**
- **Madde 39: ulusal tedbirler**
- **Ek XI: Menşe ülkenin ve kökenin belirtilmesinin zorunlu olduğu et çeşitleri**

Menşe/köken etiketlemesi ile ilgili hükümlerin büyük çoğunluğunun Avrupa Komisyonu tarafından geliştirilen ve bu hükümler için belirli usulleri belirleyen yürütmeye yönelik tedbirlere tabi olduğuna lütfen dikkat ediniz

Madde 2: Tanımlar

Madde 2 Tüzük'te kullanılan tanımları sağlamaktadır. Tanımların bazıları menşe ülke veya kökenin belirtilmesi için önemlidir:

- **Madde 2.2(g): Köken**
- **Madde 2.2(o): Geleneksel isim**
- **Madde 2.2(p): Açıklayıcı isim**
- **Madde 2.2(q): Temel bileşen**
- **Madde 2.3: Menşe ülke**

Madde 2.2(g): Köken

“Köken” terimi gıdanın geldiğinin belirtildiği ve (EEC) 2913/92 sayılı Tüzüğü'nün 23 ila 26. Maddelerine uygun olarak belirlenen “menşe ülke” olmayan her yerdir: gıda işletmecisinin etikette yer alan adı, işletme adı veya adresi bu Tüzük kapsamında gıdanın menşei veya kökenini belirten bir gösterge olmayacaktır;

Madde 2.3'e göre menşe ülkenin tanımı Gümrük Kanunu Yönetmeliğinde (2913/92/EEC) belirtilmiştir. Bu, geniş anlamda, gıdanın en son önemli ve ekonomik açıdan anlamlı düzeyde işlendiği ülkeyi ifade eder. “Menşe” tanımının ayrıntıları için lütfen Gümrük Kanunu Yönetmeliğinin 23 ila 26. Maddelerini inceleyiniz.

Diğer taraftan köken gıdanın geldiği ifade edilen, son önemli ölçüde dönüşüm geçirdiği ülkenin haricindeki diğer herhangi yerdir. Örneğin bu gıdanın geldiğinin ifade edildiği tarım yapılan yer, yetiştirme yeri, balıkçılık alanı, bir kasaba/bölge/ülke grubu vb. olabilir.

Tüzük'te yer alan hükümler menşe ülke veya kökene atıfta bulunarak gıda işletmecilerine hangi ifadeyi kullanacakları konusunda esneklik sağlamaktadır.

Gıda işletmecisinin etikette yer alan adı, işletme adı veya adresi menşe ülke veya kökenin bir göstergesi değildir ve bu nedenle bu Tüzük'te yer alan menşe kurallarına tabi değildirler.

FoodDrinkEurope ve EuroCommerce geleneksel isimler, jenerik isimler, marka isimleri ve coğrafik isimlerin bir gıdanın geldiği yerle alakalı olmadığını ve “menşe ülke” ile “köken” tanımları kapsamında yer almadığını kabul eder.

Madde 2.2(o): Geleneksel isim

“Geleneksel isim” gıdanın satıldığı üye devletlerdeki tüketiciler tarafından kabul edilen ve daha fazla açıklamaya gerek duymayan isimdir;

Geleneksel isimlere örnekler (kapsamlı değildir):

- **Gaufre de Liège (Waffle)**
- **Brussels sprouts (Brüksel lahanası)**
- **French fries (Patates kızartması)**
- **Hamburger**
- **Frankfurter sausage (Frankfurt sosisi)**
- **Yorkshire pudding (Yorkshire pudingi)**
- **Irish coffee (İrlanda kahvesi)**
- **Paella (içerisinde farklı bileşenler barındıran pilav)**

Madde 2.2(p): Açıklayıcı isim

“Açıklayıcı isim” gıdanın tanımını yapan ve gerekirse kullanımı hakkında bilgi sağlayan, tüketicilerin gıdanın doğasını anlamalarını sağlayacak kadar açık olan ve gıdayı karıştırılabilecek diğer ürünlerden ayıran isimdir.

Açıklayıcı isimlere örnek (kapsamlı değildir):

- Brezilya fıstıklı kurabiye

Madde 2.2(q): Temel bileşen

“Temel bileşen” içerisinde bulunduğu gıdanın %50'sinden daha fazlasını oluşturan veya tüketiciler tarafından genel olarak gıdanın ismiyle eşleştirilen ve çoğunlukla bir niceliksel göstergeye ihtiyaç duyan bileşen veya bileşenler anlamına gelir.

Günümüzde geçerli olan anlayış temelinde gıda ile ilişkili olarak temel bileşenlere örnekler (kapsamlı değildir):

- **Çorba içerisindeki su, sebzeler, köfteler**
- **Paella içerisindeki pirinç, deniz ürünleri, sebzeler, et,**
- **Domates sosu içerisindeki domates**

Karmaşıklığından dolayı FoodDrinkEurope ve EuroCommerce bu tanımın yorumlanmasında faydacı bir yaklaşım çağrısında bulunmaktadır.

Birçok durumda temel bileşen(ler)in kaynağı birden fazla (karışım) olabilir ve mevsimsel mevcudiyet/çeşitlilik, kalite, fiyat ve sürdürülebilirlik gibi etkenlerden dolayı sıklıkla değişebilir.

Tanımın “tüketiciler tarafından genel olarak gıdanın ismiyle eşleştirilen ve çoğunlukla bir niceliksel göstergeye ihtiyaç duyan” kısmının anlamı için ayrıntılı bilgilere AB seviyesinde kabul edilmiş olan QUID (Bileşenlerin Kantitatif Bildirisi) üzerine Komisyon Kılavuzu husus 6'da ulaşabilirsiniz.²⁴

Madde 2.3: Menşe ülke

Bu Tüzük çerçevesinde bir gıdanın menşe ülkesi, gıdanın (EEC) 2913/92 sayılı Tüzüğü'nün 23 ila 26. Maddelerine uygun olarak belirlenen menşei anlamına gelecektir.

²⁴ http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/resources/f102_en.pdf

Madde 9(i): Zorunlu bilgiler

10 ila 35. Maddeler doğrultusunda ve bu Bölümde ele alınan istisnalara tabi olarak aşağıdaki bilgilerin ifadeleri zorunludur:

[...]

(i) Madde 26'da belirtilen menşe ülke veya köken;

Madde 9 hangi bilgilerin zorunluluk temelinde belirtilmesi gerektiği şartlarını öne sürmektedir. Madde 9(i), Madde 26'da belirlenen menşe ülke veya kökenin zorunlu olarak sağlanması gereken durumlara atıfta bulunmaktadır.

Madde 26: Menşe ülke veya köken

Madde 26 menşe ülke veya kökenin belirtilmesi ile ilgilenen ana maddedir. Bu Madde aşağıdaki şekildedir:

- **26.1: Menşe ülke / köken ile ilgili diğer AB Mevzuatı**
- **26.2: Zorunlu menşe ülke / köken etiketlemesi**
- **26.3: Temel bileşen etiketlemesi**
- **26.4: Belirli etler için zorunlu menşe ülkenin / kökenin belirtilmesi üzerine değerlendirme raporları**
- **26.5: Çeşitli gıdalar için zorunlu menşe ülkenin / kökenin belirtilmesi üzerine etki değerlendirme raporları**
- **26.6: Bileşen olarak kullanılan etler için menşe ülkenin / kökenin zorunlu beyanı üzerine etki değerlendirme raporları**
- **26.7: Madde 26.5 ve 26.6'da atıfta bulunulan etki değerlendirmeleri için şartlar**
- **26.8: Madde 26(b) ve Madde 26.3'ün uygulanması için şartlar**
- **26.9: Et ile ilgili raporlar ve etki değerlendirmeleri için şartlar**

Madde 26.1: Menşe ülke / köken ile ilgili diğer AB Mevzuatları

1. Bu Madde özellikle (EC) 509/2006 sayılı ve 20 Mart 2006 tarihli geleneksel özellikleri garantilenmiş tarım ürünleri ve gıdalar üzerine Konsey Tüzüğü ile (EC) 510/2006 sayılı ve 20 Mart 2006 tarihli tarımsal ürünler ve gıdalara özgü coğrafi işaretler ve menşe adlarının korunması üzerine Konsey Tüzüğü için olmak üzere belirli AB hükümlerinde belirtilen etiketleme şartları için hâlel getirmeksizin uygulanacaktır.

Gıdaların menşei ile ilgili etiketleme şartları hali hazırda başka AB mevzuatlarında yer almaktadır. Örneğin, menşe

etiketlemesi bal, zeytinyağı, sığır eti vb. için zorunludur. Bu belirli AB hükümlerinde yer alan şartlar Madde 26'ya bakılmaksızın geçerli olmaya devam edecektir.

Madde 26.2 Zorunlu menşe ülke / köken etiketlemesi

1. Menşe ülkenin veya kökenin belirtilmesi aşağıdaki durumlarda zorunludur:

(a) Menşe veya kökenin belirtilmemesinin tüketiciyi gıdanın menşei veya kökeni hakkında yanlış yönlendirebileceği ve özellikle gıda ile birlikte verilen bilgiler veya etiketin bütünü gıdanın farklı bir menşei veya kökeni olduğunu ima edebileceği durumlar;

(b) Ek XI'de listelenen Birleşik Nomenklatür ("CN") kodlarının kapsamına düşen etler. Bu hususun uygulanması, 8. fıkrada ifade edilen yürütmeye ilişkin işlemlerin benimsenmesine tabi olacaktır.

Bu fıkra hangi durumlarda menşe ülke ve köken etiketlemesinin zorunlu olacağını belirtir (diğer belirli AB mevzuatlarında yer alan zorunlu etiketleme şartlarına ek olarak, Madde 26,1'e bakınız).

Husus (a) kapsamındaki zorunlu menşe/köken etiketlemeleri menşe üzerine mevcut AB kurallarına uymaktadır. Ancak bu husus, gıda ile birlikte verilen bilgiler veya etiketin bütünü gıdanın farklı bir menşei veya kökeni olduğunu ima eder ise gıdanın menşeinin/kökeninin belirtilmesi gerektiğini ifade eder.

Husus (b) kapsamındaki zorunlu menşe/köken etiketlemeleri Tüzüğün Ek XI'inde belirtilen belirli tür etleri ifade eder;

- Taze, soğutulmuş veya donmuş domuz eti.
- Taze, soğutulmuş veya donmuş koyun veya keçi eti
- 0105 başlıklı taze, soğutulmuş veya donmuş kümes hayvanı eti

Avrupa Komisyonu 13 Aralık 2017 tarihine kadar bir etki değerlendirmesini takiben husus (b)'nin nasıl uygulanması gerektiğine yönelik kuralları sağlamak zorundadır (Madde 26.8'e bakınız)

26.3: Temel bileşen etiketlemesi

3. Bir gıdanın belirtilen menşe ülkesi veya kökeninin gıdanın temel bileşenindeki ile aynı olmadığı durumlarda:

(a) Bahsi geçen temel bileşenin menşe ülkesi veya kökeni de belirtilmelidir; veya

(b) Temel bileşenin menşe ülkesi veya kökeninin gıdanıncinden farklı olduğu belirtilmelidir.

Bu fıkranın uygulanması, 8. fıkrada atıfta bulunulan yürütmeye ilişkin işlemlerin benimsenmesine tabi olacaktır.

Avrupa Komisyonu 13 Aralık 2017 tarihine kadar bir etki değerlendirmesi yapmak ve bu fıkranın nasıl uygulanması gerektiğine yönelik kuralları sağlamak zorundadır (Madde 26.8'e bakınız). Bu temelde, hükümler Aralık 2014'ten itibaren geçerli olacaktır.

Bu fıkra, belirtilen menşe ülke veya kökenin temel bileşenin menşe ülke veya kökeninden farklı olduğu durumlarda gıda işletmecilerine bir yükümlülük getirir. Bu fıkra ayrıca gönüllü menşe/köken etiketlemesi için de geçerlidir.

Bu fıkranın kapsamına giren durumlar için gıda işletmecileri aşağıdaki iki seçenektan birini seçmek **zorundadırlar**:

Ya:

gıdanın menşe ülke veya kökenine ek olarak temel bileşenin de menşe ülke veya kökenini belirtmek.

Ya da:

gıdanın menşe ülke veya kökeninin temel bileşenin menşe ülke veya kökeninden farklı olduğunu belirtmek.

Madde 26.4 Belirli etler için zorunlu menşe ülkenin / kökenin belirtilmesi üzerine değerlendirme raporu

2. paragrafta yer alan (b) bendinin uygulanmaya başlamasından sonraki beş yıl içerisinde Komisyon, bu hususta ifade edilen ürünler için menşe ülke veya kökenin zorunlu ifadesini değerlendirmek üzere Avrupa Parlamentosu'na ve Konseyi'ne bir rapor sunacaktır.

Avrupa komisyonu belirtilen bazı tür etler için zorunlu menşe ülke veya köken etiketlemesinin bir değerlendirmesini yapacaktır. Bu değerlendirme raporu 13 Aralık 2016 tarihine kadar Avrupa Parlamentosu'na ve Konseyi'ne sunulmak **zorundadır**.

Madde 26.5: Çeşitli gıdalar için zorunlu menşe ülkenin / kökenin belirtilmesi üzerine etki değerlendirme raporları

13 Aralık 2016 tarihine kadar Komisyon Avrupa Parlamentosu'na ve Konseyi'ne aşağıdaki gıdalar için zorunlu menşe ülke veya köken etiketlemesi hakkında bir rapor sunacaktır:

2. fıkranın (b) bendinde atıfta bulunulanlar ve sığır eti haricindeki et türleri
- Süt;
- Süt ürünlerinde bileşen olarak kullanılan süt;
- İşlenmemiş gıdalar;
- Tek bileşene sahip ürünler;
- Bir gıdanın %50'sinden fazlasını oluşturan bileşenler;

Avrupa Komisyonu yukarıda belirtilen gıdalar/bileşenler için zorunlu menşe ülke veya köken üzerine etki değerlendirmesi yapacaktır. Bu etki değerlendirme raporları 13 Aralık 2014 tarihine kadar Avrupa Parlamentosu'na ve Konseyi'ne sunulmak zorundadır.

Madde 26.6: Bileşen olarak kullanılan etler için menşe ülkenin / kökenin zorunlu beyanı üzerine etki değerlendirme raporları

13 Aralık 2016 tarihine kadar Komisyon Avrupa Parlamentosu'na ve Konseyi'ne bileşen olarak kullanılan etler için menşe ülkenin / kökenin zorunlu beyanı üzerine bir rapor sunacaktır.

Avrupa Komisyonu bileşen olarak kullanılan etler için zorunlu menşe ülke/köken beyanı üzerine bir etki değerlendirmesi yapacaktır. Bu etki değerlendirme raporları 13 Aralık 2014 tarihine kadar Avrupa Parlamentosu'na ve Konseyi'ne sunulmak zorundadır.

Madde 26.7: Madde 26.5 ve 26.6'da atıfta bulunulan etki değerlendirmeleri için şartlar

5. ve 6. Fıkralarda atıfta bulunulan raporlar, tüketicilerin bilgilendirilme ihtiyacını, zorunlu menşe ülke veya köken beyanının fizibilitesini ve bu tür tedbirlerin uygulanmasının iç piyasadaki yasal etkisi ile uluslararası ticarete olan etkisi de dâhil olmak üzere maliyet ve faydalarının analizini hesaba katacaktır. Komisyon bu rapora ilgili AB hükümlerini değiştirecek tekliflerle eşlik

Bu paragraf Madde 26.5 ve Madde 26.6'da yer alan etki değerlendirmelerinin özelliklerini belirler. Etki değerlendirmeleri aşağıdakileri göz önünde bulundurmak zorundadır.

- Tüketici ihtiyacı;
- Uygulanabilirlik;
- Maliyet-fayda analizi ve iç piyasadaki yasal etkisi ile uluslararası ticarete olan etkisi
- Paella (içerisinde farklı bileşenler barındıran pilav)

Bu etki değerlendirmeleri diğer işlevlerine ek olarak, menşe etiketleme üzerine hükümlerin yorumlanmak zorunda olduğu usullere ışık tutabilir.

Etki değerlendirmelerinin sonuçlarına göre Avrupa Komisyonu olası zorunlu menşe/köken etiketlemelerinin kullanımını sağlamak adına mevzuat metinlerini değiştirmek için teklif sunma kararı alabilir.

Madde 26.9: Et ile ilgili raporlar ve etki değerlendirilmeleri için şartlar

2. fıkranın (b) bendinde, 5. fıkranın (a) bendinde ve 6. fıkrada atıfta bulunulan gıdalar için bu Madde kapsamındaki raporlar ve etki değerlendirmeleri, diğerlerine ilaveten, bu gıdaların menşe ülke / kökenlerinin beyan yöntemleri için seçenekleri ve özellikle hayvanın yaşamındaki aşağıda verilen belirleyici noktaları göz önünde bulundurulmalıdır:

- (a) Doğum yeri;
- (b) Yetiştirme yeri;
- (c) Kesim yeri.

- Madde 26.2b'de belirtildiği üzere zorunlu menşe ülke veya köken beyanı bulundurmaya zorunda olan etler;
- Madde 26.2b'de atıfta bulunulanlar ve sığır eti haricindeki et türleri
- Bileşen olarak kullanılan etler.

Bu paragraf özellikle aşağıdakiler için geçerlidir:

Raporlar ve etki değerlendirmeleri hayvanın yaşamındaki belirleyici noktaların her biri için (doğum, yetiştirme, kesim) menşe ülke veya kökenin beyan edilme seçeneklerini dikkate almak zorundadır.

Madde 26.8: Madde 26(b) ve Madde 26.3'ün uygulanması için şartlar

13 Aralık 2016 tarihine kadar etki değerlendirmelerini takiben Komisyon bu Maddenin 2. fıkrasının (b) bendinin ve 3. fıkrasının uygulanması üzerine yürütmeye yönelik işlemleri benimseyecektir. Yürütmeye yönelik bu işlemler Madde 48(2)'de atıfta bulunulan inceleme prosedürlerine uygun olarak benimsenecektir.

Madde 26.2 ve 26.3'e bakınız.

Madde 39 Ulusal Tedbirler

Madde 39 ilave zorunlu bilgiler üzerine ulusal tedbirleri ele almaktadır.

Madde 39.1: Ulusal tedbirler için gerekçelendirme nedenleri

Madde 9(1) ve Madde 10'da atıfta bulunulan zorunlu bilgilere ilaveten Üye Devletler Madde 45'te belirtilen prosedürlere uygun olarak belirli gıda tür veya kategorileri için ilave zorunlu bilgi verme şartı koşan ve aşağıdaki gerekçelendirmelerden en azından biri için tedbirler alabilir:

- (a) Halk sağlığının korunması;
- (b) Tüketicilerin korunması;
- (c) Sahteciliğin önlenmesi;
- (d) Endüstriyel ve ticari mülkiyet haklarının, köken beyanlarının ve kayıtlı menşe isimlerinin korunması ile haksız rekabetin önüne geçilmesi

Bu fıkra, Üye Devletlerin yukarıdaki gerekçelendirmelerden en azından birine dayandırmak şartıyla belirli gıda tür veya kategorileri için ilave zorunlu bilgiler üzerine ulusal kurallar benimsemelerine izin vermektedir.

Madde 39.2: Menşe ülke / köken üzerine ulusal tedbirler için özgüllükler

1. fıkra vasıtası ile Üye Devletler sadece bir gıdanın belirli özellikleri ile menşe/köken arasında kanıtlanmış bir bağ olduğunun gösterildiği durumlarda zorunlu menşe ülke veya köken etiketlemesi hakkında tedbirler alabilir. Bu tür tedbirler hakkında Komisyonu bilgilendirirken Üye Devletler, tüketicilerin büyük çoğunluğunun bu bilginin sağlanmasına büyük önem verdikleri konusunda kanıt sunmaları gerekecektir.

Bu fıkra 1. fıkraya ekleme yaparak geliştirmekte olup, menşe ülke veya kökenin zorunlu beyanları üzerine ulusal kurallara sadece bir gıdanın belirli özellikleri ile menşe/köken arasında kanıtlanmış bir bağ olduğunun gösterildiği durumlarda izin verildiğini belirtir. Üye Devletler bu tür kurallar hakkında Komisyonu bilgilendirmek zorunda olmakla kalmayıp tüketicilerin büyük çoğunluğunun bu bilgiye "büyük önem" verdikleri konusunda kanıt sunmaları da gerekmektedir.

Ek XI: Menşe ülkenin ve kökenin belirtilmesinin zorunlu olduğu et çeşitleri

Madde 26'da atıfta bulunulan Ek VI menşe ülke ve kökenin beyanının zorunlu olduğu et çeşitlerini belirtir.

MENŞE ÜLKENİN VE KÖKENİN BELİRTİLMESİNİN ZORUNLU OLDUĞU ET ÇEŞİTLERİ

- 0203 Taze, soğutulmuş veya dondurulmuş domuz eti
- 0204 Taze, soğutulmuş veya dondurulmuş koyun veya keçi eti
- Eski başlığı 0207 olan 0105 başlıklı taze, soğutulmuş veya dondurulmuş kümes hayvanı eti

Bu liste diğer AB Mevzuatları kapsamında zorunlu menşe ülke / köken beyanına tabi olan et türlerini kapsamaz (Madde 26.1'e bakınız.).

3

Bölüm III:
Okunaklılık

ÖZET

İçindekiler

Özet.....	57
Maddeler	58
Madde 2.2 (m): “Okunaklılık” tanımı	58
Madde 13: Zorunlu bilgilerin sunumu	58
13.1: Zorunlu gıda bilgilerinin sunumunda genel ilkeler	58
13.2: Zorunlu bilgiler için asgari yazı boyutu	59
13.3: Küçük ambalajlarda zorunlu bilgiler için asgari yazı	60
13.4: Avrupa Komisyonunun Okunaklılık üzerine yürütmeye ..	61
yönelik tedbirleri.....	
13.5: Bazı zorunlu bilgilerin konumlandırılması.....	61
13.6: Bazı zorunlu bilgilerin konumlandırılmasında istisnalar	61

Madde 16: Belirli zorunlu bilgilerin dâhil edilmemesi.....	62
16.1: Cam şişelere has kurallar	62
16.2: En geniş yüzey alanı 10cm ² 'den az olan küçük	62
ambalajlara has kurallar	
16.3: Zorunlu beslenme beyanında istisnalar	63
16.4: Alkollü içeceklere has kurallar	64
Ek XI: X-yüksekliğinin tanımı	65

■ Zorunlu gıda bilgileri:

- Kolayca görülebilir, açıkça okunabilir ve silinemez olmak (uygun olduğu durumlarda)
- Yazı boyutu asgari 1,2mm boyunda olmak zorundadır.

■ En geniş yüzey alanı 80 cm²'den az olan küçük ambalajlar/kutular için asgari yazı boyutu 0.9mm olmak zorundadır.

■ Üye Devletler hazır ambalajlı olmayan gıdaların sunumu üzerine ulusal tedbirler alabilirler.

■ Avrupa Komisyonu Okunaklılık için kurallar belirlemek zorundadır.

■ Gıdanın adı, net miktarı ve uygun hallerde hacimce gerçek alkol oranı aynı “görüş alanı” içerisinde birlikte verilmek zorundadır. Avrupa Komisyonu bu koşulu diğer zorunlu bilgileri de kapsayacak şekilde genişletebilir.

Bunun istisnaları şunlardır:

- Silinemez bir şekilde işaretlenmiş ve bu yüzden etiket, şişe başlığı veya yakası bulundurmayan yeniden kullanılması amaçlanmış cam şişeler;

- En geniş yüzey alanı 10cm²'den az olan ambalajlar veya kutular.

■ Aşağıdaki durumlar daha az zorunlu etiketleme bulundurabilir:

- Silinemez bir şekilde işaretlenmiş ve bu yüzden etiket, şişe başlığı veya yakası bulundurmayan yeniden kullanılması amaçlanmış cam şişeler

- En geniş yüzey alanı 10cm²'den az olan ambalajlar veya kutular.

- Alkollü içecekler (%1,2'nin üzerinde alkol içeren)

- Zorunlu besin etiketlemesinden muaf olan birkaç gıda (Ek V)

- **Madde 2.2 (m): “Okunaklılık” tanımı**
- **Madde 13: Zorunlu bilgilerin sunumu**
- **Madde 16: Belirli zorunlu bilgilerin dâhil edilmemesi**
- **Ek IV: X-yüksekliğinin tanımı**

Madde 2.2 (m): “Okunaklılık” tanımı

“Okunaklılık” bilginin toplum geneli için görsel olarak erişilebilir hale getirildiği ve diğer birçoğunun yanı sıra yazı boyutu, harf aralığı, satır aralığı, yazı genişliği, renk çeşidi, yazı tipi, harflerin en-boy oranı, materyalin yüzeyi ve arka plan ile baskı arasında önemli ölçüdeki kontrast gibi çeşitli hususlar tarafından belirlenen bilginin fiziksel görünümüdür.

Yukarıdaki “okunaklılık” tanımı, okunaklılığı sadece yazı boyutu ile sınırlandırmayıp, yazı aralığı, rengi, tipi ve kontrast gibi diğer hususları da göz önünde bulundurmaktadır.

Madde 13: Zorunlu bilgilerin sunumu

Okunaklılığı ele alan temel madde olan bu madde aşağıdaki şekilde bölümlendirilmiştir:

- **13.1: Zorunlu gıda bilgilerinin sunumunda genel ilkeler**
- **13.2: Zorunlu bilgiler için asgari yazı boyutu**
- **13.3: Küçük ambalajlarda zorunlu bilgiler için asgari yazı boyutu**
- **13.4: Avrupa Komisyonunun Okunaklılık üzerine yürütmeye yönelik tedbirleri**
- **13.5: Bazı zorunlu bilgilerin konumlandırılması**
- **13.6: Bazı zorunlu bilgilerin konumlandırılmasında istisnalar**

13.1: Zorunlu gıda bilgilerinin sunumunda genel ilkeler

Madde 44(2)'de benimsenen ulusal tedbirlere hâle getirmeksizin, zorunlu gıda bilgileri göze çarpan bir yerde, kolayca görülebilir, okunaklı ve uygun olduğu durumlarda silinemez olacak şekilde belirtilmelidir. Zorunlu gıda bilgileri herhangi bir şekilde gizli, belirsiz, yazılı ya da resimli veya diğer karıştırıcı içerikler tarafından eksiltilmiş veya engellenmiş olamaz

“Hazır ambalajlı gıdalarda, zorunlu gıda bilgileri ya doğrudan ambalaj üzerinde ya da buna eklenmiş etiket üzerinde bulunmalıdır. Etiket, gıda ambalajının veya gıdanın içerisinde yer aldığı kabin üzerine yazılmış, basılmış, şablon ile basılmış, işaretlenmiş, kabartma ile işlenmiş, soğuk baskı ile basılmış veya yapıştırılmış olan herhangi bir işaret, marka, damga, resimli veya diğer tanımlayıcı unsur olarak tanımlanır.”²⁵

Zorunlu gıda bilgisi göze çarpan bir yerde aşağıdakileri karşılayacak şekilde sağlanmak zorundadır:

- Kolayca görülebilir,
- Okunaklı
- Silinemez

Bu ‘ilkeler’ Aralık 2014’te yürürlükten kalkacak olan bir önceki AB etiketleme mevzuatı (2000/13/EC sayılı Direktif) ile uyumludur.

Bununla birlikte zorunlu gıda bilgileri:

- Gizli
- Belirsiz
- Yazılı, resimli bileşenler veya diğer karıştırıcı içerikler tarafından arka planda bırakılmış veya görülmesi engellenmiş **olmamak zorundadır.**

Yukarıda altı çizili kısımlar bir önceki AB etiketleme mevzuatından (2000/13/EC sayılı Direktif) eklenmiştir. Bu, zorunlu gıda bilgisinin tüketici için okunaklı ve kolayca erişilebilir olmasını garantileyecek şekilde vaka başına değerlendirilmelidir. “Bu nedenle, tüketici için zorunlu gıda bilgisinin mevcudiyetini veya erişilebilirliğini tehlikeye atmamak için etiketler kolayca çıkartılabilir olmamalıdır”²⁵

Bunun nasıl yapılmaması gerektiğine örnek olarak zorunlu beyanı engelleyen rahatsız edici resimler ve yapışkanlı etiketler içeren arka planlar verilebilir.

“Yukarıda belirtilen kriterleri sağladığı kabul edilen her türlü etiket kullanılabilir. Ambalajın üzerine yapışık olan soyulabilen etiketlerde, zorunlu bilgilerin mevcudiyeti ve konumu hakkındaki genel gereksinimlerin karşılanıp karşılanmadığını belirlemek üzere vaka bazında değerlendirme yapılabilir. Bu tip etiketlerde sunulan gıda bilgilerinin kolayca bulunup bulunmadığına özellikle dikkat edilmelidir.”²⁵

Tüzük Madde 44.2’ye göre Üye Devletler hazır ambalajlı olmayan gıdalar ile ilgili zorunlu bilgilerin nasıl mevcut hale getirileceği ve uygun hallerde bunların ifade ve sunum biçimleri hakkında ulusal tedbirler alabilir. Bu tür ulusal tedbirler bu maddede yer alan genel ‘ilkelerden’ öncelikli hale gelir.

Bahsedilmesi gereken diğer bir nokta ise bu maddenin zorunlu gıda bilgileri için okunaklılık ile ilgilenmesidir. Tüzüğün 37. Maddesi gönüllü gıda bilgileri sağlandığı zaman bunun zorunlu gıda bilgileri için ayrılan yeri kısıtlamayacak şekilde yapılması gerektiğini belirtir.

13.2: Zorunlu bilgiler için asgari yazı boyutu

Belirli gıdalara uygulanan özel hükümlere hâle getirmeksizin Madde 9(1)’de listelenen zorunlu bilgiler ambalajda veya buna ilişik etikette belirtilirken Ek IV’de belirtildiği üzere x-yüksekliği asgari 1,2mm olan yazı boyutu kullanılarak okunaklılığı sağlamak için ya ambalaj ya da etiket üzerine basılmalıdır.

²⁵ Soru 2.1.1, Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Madde 9(1)'de listelenen zorunlu gıda bilgilerinin ambalaj üzerinde veya buna ilişkin olan etikette belirtilmelerinde:

- Net okunaklılık sağlanmak zorundadır ("okunaklılık" tanımına bakınız),
- Asgari yazı boyutu 1,2mm olmak zorundadır (Ek IV'e bakınız).

Madde 9(1)'de listelenen zorunlu bilgiler şunlardır²⁶:

a) Gıdanın adı;

b) Bileşenlerin listesi;

c) Ek II'de listelenen veya Ek II'de listelenen ürün ya da maddelerden türetilen, gıdanın üretiminde veya hazırlanmasında kullanılan ve son üründe hala mevcut olan ve yapısı değişmiş olsa bile alerji ve intolerans yaratan herhangi bir madde ya da işlem yardımcısı;

d) Belirli bileşen veya bileşen kategorilerinin miktarı;

e) Gıdanın net miktarı;

f) Asgari dayanıklılık tarihi veya 'son kullanma' tarihi;

g) Gıdanın her türlü saklama ve/veya kullanma koşulları;

h) Madde 8(1)'de belirtilen gıda işletmecisinin ismi veya ticari unvanı ve adresi;

i) Madde 26'da belirtilen menşe ülke veya köken;

j) Yokluğunda gıdanın uygun bir şekilde kullanımının zor olacağı durumlarda kullanım talimatları;

k) Hacimce %1,2'den daha fazla oranda alkol içeren içeceklerde hacimce gerçek alkol oranı;

l) Beslenme bilgisi

Ek olarak Madde 10, Tüzük'te yer alan Ek III kapsamındaki belirli gıda kategorileri için ilave zorunlu bilgilere atıfta bulunmaktadır.

Ayrıca, gıdanın net miktarı (e bendi) ile ilgili olarak 76/211 sayılı Hazır Ambalajlı Mamullerin Ağırlık ve Hacim Esasına Göre Net Miktar Tespitine Dair Konsey Direktifi, Ek I'in 3.1 bendinde nominal miktarın yazı boyutları için özel kuralları sağlamaktadır (yani sayısal değeri için):

50g/ml geçmeyenler için = asgari 2mm*

50g/ml – 200g/ml ===== asgari 3mm*

200g/ml – 1kg/l ===== asgari 4mm*

1kg/ml'den fazlası için == asgari 6mm*

* rakamlar x-yüksekliğini değil, sayısal yüksekliği belirtmektedir.

1169/2011 sayılı mevzuatta belirtilen asgari yazı boyutu diğer AB mevzuatındaki zorunlu hususlar (örneğin lot numaraları) veya beslenme ve sağlık beyanları gibi 'gönüllü' gıda bilgileri için uygulanmaz.

13.3: Küçük ambalajlarda zorunlu bilgiler için asgari yazı boyutu

En geniş yüzey alanı 80cm²'den az olan ambalajlarda ve kutularda 2. fıkrada ifade edilen yazı boyutunun x-yüksekliği 0,9mm veya daha büyük olacaktır.

En geniş yüzey alanı 80cm²'den az olan küçük ambalajlar/kutular için Madde 13.2'de atıfta bulunulan yazı tipi en az 0.9mm olmak **zorundadır**.

²⁶ Lütfen hazır ambalajlı olmayan gıdalar (Madde 44) ve bazı hazır ambalajlı gıdalar (Madde 16, Ek V) için zorunlu bilgiler konusunda istisnalar bulunduğunu dikkate alınız.

S2.3.1: Özellikle silindirik kutular ve şişeler için olmak üzere 'en geniş yüzey alanı' nasıl belirlenmektedir?

Dikdörtgen veya kutu biçimli ambalajlarda 'en geniş yüzey alanının' belirlenmesi oldukça basittir; söz konusu paketin bir tam yüzü (boy x en).

Ancak genellikle her noktası aynı olmayan şekillerden silindirik (örn. konserve kutuları) veya şişe biçimli ambalajlar (örn. cam şişeler) için en geniş yüzey alanının belirlenmesi daha zordur. Genellikle şekli düzgün olmayan silindirik veya şişe biçimli ambalajlar için 'en geniş yüzey alanı' kavramını açıklamanın pragmatik bir yolu, örneğin silindirik kutuların altı, üstü ve de alt ve üstte bulunan çıkıntılar haricindeki alanlar ile şişe ve kavanozlar için boğaz ve omuz kısımları haricindeki alanlar olabilir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

"En geniş yüzey" terimi 2000/13/EC sayılı bir önceki AB etiketleme Direktifinde kullanılmıştır. FoodDrinkEurope ve EuroCommerce "en geniş yüzey" kavramını tek bir bakış açısından görülebilen ve teknik açıdan üzerine baskı yapılabilen en geniş yüzey olarak kabul eder. Genel olarak kenarlar/köşeler tarafından sınırlanan en geniş yüzeydir. Bunların bulunmadığı yüzeyler için, örn. silindirik veya konik ambalajlarda, mevcut alan hesaplanırken ambalaj yüzeyinin eğriliği hesaba katılmak zorundadır. Örneğin, bir silindirik teneke kutunun en geniş yüzeyi, kutunun eğri yüzeyinin yaklaşık olarak 3'te 1'ine tekabül eder. Bununla birlikte, kutular ve silindirik/konik ambalajların dışında birçok farklı ambalaj şekli bulunduğu için bu özellikler vaka başına değerlendirilmelidir. Gıda işletmecileri beyan edilen zorunlu gıda bilgisinin tüketici için okunaklı ve kolayca erişilebilir olmasını sağlamalıdır.

13.4: Avrupa Komisyonunun Okunaklılık üzerine yürütmeye yönelik tedbirleri

Bu Tüzüğün hedeflerine ulaşmak adına Komisyon Madde 51'e uygun yürütmeye ilişkin işlemler yoluyla okunaklılık üzerine kurallar belirleyecektir.

İlk bentte atıfta bulunulan aynı amaç için Komisyon Madde 51'e uygun yürütmeye ilişkin işlemler yoluyla bu Maddenin 5. bendinde yer alan şartların kapsamını belirli gıda türleri veya kategorileri için ilave zorunlu bilgileri içerecek şekilde genişletebilir.

Avrupa Komisyonu okunaklılık için kuralları belirlemek **zorundadır**.

Ek olarak, Avrupa Komisyonu aynı görüş alanı içerisinde bulunması gereken zorunlu bilgileri **genişletebilir** (Madde 13.5'e bakınız).

13.5: Bazı zorunlu bilgilerin konumlandırılması

"görüş alanı" bir ambalajın tek bir bakış açısından okunabilen bütün yüzeyleri anlamına gelir.

Aşağıdaki zorunlu bilgiler aynı "görüş alanı" içerisinde verilmek zorundadır:

• Gıdanın adı;

• Gıdanın net miktarı;

• Hacimce %1,2'den daha fazla oranda alkol içeren içeceklerde hacimce gerçek alkol oranı "görüş alanı" teriminin bir tanımı Madde 2.2(k)'da verilmiştir:

Aynı "görüş alanı" herhangi bir yüzey ve ambalajın birden çok yüzeyi olabilir. Buna ambalajın arkası da dâhildir fakat ambalajın önü veya başka bir yüzü de olabilir.

13.6: Bazı zorunlu bilgilerin konumlandırılmasında istisnalar

Bu Maddenin 5. fıkrası Madde 16(1) ve (2)'de belirtilen durumlar için geçerli değildir.

Aşağıdaki durumlar belirli zorunlu bilgilerin aynı görüş alanı içerisinde bulunması mecburiyetinden muaftır:

• Silinemez bir şekilde işaretlenmiş ve bu yüzden etiket, şişe başlığı veya yakası bulundurmeyen yeniden kullanılması amaçlanmış cam şişeler;

• En geniş yüzey alanı 10cm²'den az olan ambalajlar veya kutular

Yukarıdaki iki durum için özel kurallar sırasıyla Madde 16.1 ve 16.2'de belirtilmiştir.

Madde 16: Belirli zorunlu bilgilerin dâhil edilmemesi

Bu madde, belirli kuralları veya belirli zorunlu etiketlemelerden muafiyetleri belirtmekte olup aşağıdaki şekildedir:

- **16.1: Cam şişelere has kurallar**
- **16.2: En geniş yüzey alanı 10cm²'den az olan küçük ambalajlara has kurallar**
- **16.3: Zorunlu beslenme beyanında istisnalar**
- **16.4: Alkollü içeceklere has kurallar**

16.1: Cam şişelere has kurallar

Silinemez bir şekilde işaretlenmiş ve bu yüzden etiket, şişe başlığı veya yakası buldurmamayan yeniden kullanılması amaçlanmış cam şişeler için sadece Madde 9.1'in (a), (c), (e), (f) ve (l) bentlerinde listelenen bilgiler zorunludur.

Silinemez bir şekilde işaretlenmiş ve bu yüzden etiket, şişe başlığı veya yakası buldurmamayan yeniden kullanılması amaçlanmış cam şişeler daha az bilgi içerebilir. Aşağıdaki bilgiler verilmek zorundadır:

- Gıdanın adı;
- Ek II'de listelenen veya Ek II'de listelenen ürün ya da maddelerden türetilen, gıdanın üretiminde veya hazırlanmasında kullanılan ve son üründe hala mevcut olan ve yapısı değişmiş olsa bile alerji ve intolerans yaratan herhangi bir madde ya da işlem yardımcı;
- Gıdanın net miktarı;
- Asgari dayanıklılık tarihi veya 'son kullanma' tarihi;
- Bir beslenme beyanı

16.2: En geniş yüzey alanı 10cm²'den az olan küçük ambalajlara has kurallar

En geniş yüzey alanı 10cm²'den az olan küçük ambalajlarda sadece Madde 9.1'in (a), (c), (e) ve (f) bentlerinde listelenen bilgilerin ambalajın veya etiketin üzerinde verilmesi zorunludur. Madde 9.1'in (b) bendinde atıfta bulunulan bilgiler farklı yollarla belirtilmeli veya tüketicinin talebi üzerine sağlanmalıdır.

En geniş yüzey alanı 10cm²'den az olan küçük ambalajlar/kutular daha az bilgi içerebilir. Aşağıdaki bilgiler verilmek zorundadır:

- Gıdanın adı;
- Ek II'de listelenen veya Ek II'de listelenen ürün ya da maddelerden türetilen, gıdanın üretiminde veya hazırlanmasında kullanılan ve son üründe hala mevcut olan ve yapısı değişmiş olsa bile alerji ve intolerans yaratan herhangi bir madde ya da işlem yardımcı;
- Gıdanın net miktarı;
- Asgari dayanıklılık tarihi veya 'son kullanma' tarihi;

Bu küçük ambalajlar/kutular için bileşen listesi farklı yollarla (örn. broşürler, web sayfası) sağlanmak zorunda veya tüketici talep ettiği durumlarda (örn. çağrı merkezi) sağlanmalıdır.

16.2: En geniş yüzey alanı 10cm²'den az olan küçük ambalajlara has kurallar

Zorunlu beslenme beyanı şartı koyan diğer AB hükümlerine hâle getirmeksizin Madde 9(1)'in (l) bendinde atıfta bulunulan beyan Ek V'te listelenen gıdalar için zorunlu değildir.

Ek V'te listelenen gıdalar zorunlu beslenme beyanından muafittir.

Diğer AB mevzuatlarının zorunlu beslenme beyanı yapılmasını gerektirdiği durumlarda (örn. belirli gıdalar için), bu öncelik kazanır. Örneğin, özel beslenme amaçlı gıdaların (PARNUTS) besin etiketlemesi ile ilgili dikkate alınması gereken özel kuralları vardır.

S3.5: İstisnalar nelerdir?

Aşağıdaki ürünler bir beslenme veya sağlık beyanı edilmediği sürece zorunlu besin etiketlemesinden muafittir:

1. Tek bir bileşenden veya bileşenler kategorisinden oluşan işlenmemiş ürünler;
2. İşlem olarak sadece olgunlaşma işleminden geçirilmiş ve tek bir bileşenden veya bileşenler kategorisinden oluşan işlenmiş ürünler;
3. İçerisindeki ilave bileşenleri sadece karbon dioksit ve/veya tatlandırıcılar olanlar dâhil insan tüketimine yönelik sular;
4. Bir bitki, baharat veya bunların karışımı
5. Tuz ve tuz ikameleri;
6. Sofra tatlandırıcıları;
7. Kahve ve hindiba ekstraktları, bütün veya öğütülmüş kahve çekirdekleri ve bütün veya öğütülmüş kafeinsiz kahve çekirdekleri;
8. Çayın besin değerini değiştirmeyen tatlandırıcıların dışında hiçbir ilave bileşen içermeyen bitkisel ve meyve demlemeleri, çay, kafeinsiz çay, hazır veya çözünebilir çay veya çay özütü, kafeinsiz hazır veya çözünebilir çay veya çay özütü;
9. İlave bileşenlerin sadece tatlandırıcılar olanlar dâhil, fermente sirkeler ve sirke ikameleri;

10. Tatlandırıcılar;
11. Gıda katkıları;
12. İşlem yardımcıları;
13. Gıda enzimleri;
14. Jelatin;
15. Reçel kıvam arttırıcı bileşikler;
16. Maya;
17. Sakızlar;
18. En geniş yüzey alanı 25cm²'den daha az olan ambalaj veya kutudaki gıdalar;
19. El yapımı gıdalar da dâhil olmak üzere, az miktarlarda ürün üreten üretici tarafından doğrudan son tüketiciye sağlanan veya doğrudan son tüketiciye tedarik eden yerel perakendecilere sağlanan gıdalar;
20. Alkollü içecekler (%1,2'den fazla alkol içeren);
21. Hazır ambalajlı olmayan gıdalar (ulusal tedbirler tarafından şart konulmadığı sürece)

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

16.4: Alkollü içeceklere has kurallar

Bir bileşen listesi veya zorunlu beslenme beyanı şartı koyan diğer AB hükümlerine halel getirmeksizin Madde 9(2)'in (b) ve (l) bentlerinde atıfta bulunulan bilgiler hacimce %1,2'den daha fazla oranda alkol içeren içecekler için zorunlu değildir.

13 Aralık 2014 tarihine kadar Komisyon, Madde 18 ve Madde 30(1)'in bu fıkrada atıfta bulunan ürünlere uygulanması üzerine ve özellikle ilgili AB politikaları ile uyum sağlanmasını dikkate alarak alkollü içeceklerin gelecekte olası istisnaların gerekçeleri ile birlikte enerji değeri hakkında bilgi verilmesi şartı kapsamına alınıp alınmaması üzerine bir rapor hazırlayacaktır. Bu bağlamda Komisyon 'alcopops' teriminin (düşük alkollü şekerli içecekler) tanımını sunma ihtiyacını değerlendirecektir.

Komisyon eğer uygun olursa bu ürünler için bileşen listesi veya zorunlu beslenme beyanının kurallarını belirleyen bir yasa teklifi ile bu rapora eşlik edecektir.

%1,2'den daha fazla alkol içeren içecekler, bileşen listesi veya beslenme beyanı bulundurma mecburiyeti olmadığı için daha az bilgi bulundurabilirler. Gönüllülük temelinde gıda işletmecileri bu tür içecekler için bir bileşen listesi ve/veya beslenme beyanı sağlayabilirler.

Avrupa Komisyonu alkollü içecekler için (%1,2'den fazla alkol içerenler) bileşen listesini (Madde 18) ve zorunlu beslenme beyanı (Madde 30.1) ile ilgili bir rapor hazırlamak zorundadır.

Bu rapor olası istisnalar da dâhil olmak üzere alkollü içecekler için enerji değeri hakkında bilgi sağlanması üzerinedir. Bununla birlikte Komisyon 'alcopops' teriminin (düşük alkollü şekerli içecekler) tanımını sunma ihtiyacını değerlendirmek zorundadır.

Komisyon (eğer uygun olursa) alkollü içecekler için aşağıdaki konularda kuralları belirleyen bir yasa teklifi ile bu rapora eşlik etmek zorundadır:

- bileşen listesi;
- zorunlu beslenme beyanı.

Ek XI: X-yükseklığının tanımı

Açıklama

1	Harfin üst çıkıntı hattı
2	Tavan hattı
3	Orta hat
4	Taban hattı
5	Harfin alt çıkıntı hattı
6	x-yükseklığı
7	Yazı boyutu

X-yükseklığı 6. hatta belirtilmiştir. Genel olarak bu değer en az 1,2 mm olmalıdır (yukarıdaki maddelere bakınız).

4

Bölüm IV: Alerjen Etiketlemesi

ÖZET

İçindekiler

Özet.....	67
Maddeler	68
Madde 9.1(c): Zorunlu bilgiler.....	68
Madde 21: Alerji veya intoleransa yol açan belirli maddelerin veya ürünlerin etiketlenmesi	69
21.1: Alerji veya intoleransa yol açan belirli maddelerin veya .. ürünlerin sunumu.....	69
21.2: Alerji veya intoleransa yol açan maddelerin veya .. ürünlerin listesinin sistematik olarak yeniden incelenmesi ve .. olası güncelleştirilmesi	71
Madde 36.3(a): İlave gönüllü alerjen etiketlemesi ("içerilebilir")	72
Madde 44.1(a) ve 44.2: Hazır ambalajlı olmayan gıdaların alerjen etiketlemesi	73
Ek XI: Alerji veya intoleransa yol açan maddelerin veya ürünlerin listesi	75

■ Hazır ambalajlı olmayan gıdalar için de dâhil olmak üzere alerjiye neden olan maddeler veya ürünler belirtilmek zorundadır:

■ Alerjiye veya intoleransa neden olan madde veya üründen kaynaklanan her bileşen veya işlem yardımcısı:

• Madde II'de listelendiği şekliyle madde veya ürünün adına atıfta bulunarak bileşen listesinde belirtilmiş olmak

• Bileşen listesinin geri kalanından farklı olmasını sağlayacak bir yazı stili aracılığıyla vurgulanmak zorundadırlar.

■ Eğer hiçbir bileşen listesi sağlanmamış ise alerji veya intoleransa yol açan madde veya ürün "[madde(ler)/ ürün(ler) + içerir]" şeklindeki bir açıklama ile belirtilmek zorundadır.

■ Gıdanın ismi alerji veya intoleransa yol açan madde veya ürüne açıkça atıfta bulunuyorsa ilgili madde veya ürünü etikette ayrıca belirtmek gerekli değildir.

■ Avrupa Komisyonu alerji veya intoleransa yol açan madde veya ürünlerin listesini sistematik olarak yeniden incelenmek ve gerekli hallerde güncelleştirmek zorundadır.

Aşağıdaki maddeler alerjen etiketlemesi ile ilgilidir²⁷:

- **Madde 9.1(c): Zorunlu bilgiler**
- **Madde 21: Alerji veya intoleransa yol açan belirli maddelerin veya ürünlerin etiketlenmesi**
- **Madde 36.3(a): İlave gönüllü alerjen etiketlemesi ("içerebilir")**
- **Madde 44.1(a) ve 44.2: Hazır ambalajlı olmayan gıdaların alerjen etiketlemesi**
- **Ek II: Alerji veya intoleransa yol açan maddelerin veya ürünlerin listesi**

Madde 9.1(c): Zorunlu bilgiler

10 ila 35. Maddeler doğrultusunda ve bu Bölümde ele alınan istisnalara tabi olarak aşağıdaki bilgilerin ifadeleri zorunludur:

[...]

(c) Ek II'de listelenen veya Ek II'de listelenen ürün ya da maddelerden türetilen, gıdanın üretiminde veya hazırlanmasında kullanılan ve son üründe hala mevcut olan ve yapısı değişmiş olsa bile alerji ve intolerans yaratan herhangi bir madde ya da işlem yardımcısı

[...]

Gıda işletmecileri:

- Ek II'de listelenen
- Ek II'de listelenen ürün ya da maddelerden türetilen

bütün bileşen ve işlem yardımcılarını etiketlemek zorundadırlar.

Ek II listesi aşağıda verilmiştir. Alerjiye veya intoleransa yol açan bu bileşenlerin, işlem yardımcılarının, maddelerin veya ürünlerin etiketlenmeleri, gıdanın üretiminde veya hazırlanmasında kullanıldıkları ve yapıları değişmiş olsa bile son üründe hala mevcut oldukları durumlarda zorunludur.

Etiketleme usulleri üzerine daha fazla kurallar Madde 21'de belirtilmiştir.

²⁷ Referans kolaylığı açısından bu belgedeki alerjen etiketlemesi, alerjiye veya intoleransa neden olan madde veya ürünlerin etiketlemesini ifade etmektedir.

Madde 21: Alerji veya intoleransa yol açan belirli maddelerin veya ürünlerin etiketlenmesi

Madde 21 alerjen etiketlemesi ile ilgilenen ana maddedir. Bu madde aşağıdaki şekildedir:

- **21.1: Alerji veya intoleransa yol açan belirli maddelerin veya ürünlerin sunumu**
- **21.2: Alerji veya intoleransa yol açan maddelerin veya ürünlerin listesinin sistematik olarak yeniden incelenmesi ve olası güncelleştirilmesi**

21.1: Alerji veya intoleransa yol açan belirli maddelerin veya ürünlerin sunumu

Madde 44(2)'de benimsenen ulusal tedbirlere hâlel getirmeksizin Madde 9(1)'in (c) bendinde atıfta bulunulan bilgiler şu bilgileri sağlamalıdır:

Gıda işletmecileri, alerji veya intoleransa yol açan madde veya ürünleri, devam eden bentlerde belirtilen şekilde belirtmek zorundadırlar.

Üye Devletlerin hazır ambalajlı olmayan gıdalarda zorunluluk temelinde beyan edilmesi gereken alerjenlerin ifade ve sunumu üzerine belirli ulusal tedbirler aldıkları durumlarda (Madde 44.2) bu tedbirler Madde 21'in şartlarına göre öncelikli olurlar.

(a) Madde 18(1)'de belirtilen kurallara uygun olarak ve Ek II'de listelendiği şekliyle madde veya ürünün adına açıkça atıfta bulunacak şekilde bileşen listesinde belirtileceklerdir.

Tüzüğün Ek II'sine göre alerji veya intoleransa neden olan madde veya ürün olan bileşenler, "Ek II'de listelendiği şekliyle madde veya ürünün adına açıkça atıfta bulunacak şekilde" bileşen listesinde belirtilmek zorundadır. Bundan dolayı, 2000/13/EC sayılı Direktifte yer alan güncel alerjen etiketlemesine kıyasla bu konuda bir değişiklik olmamıştır.

(b) Ek II'de listelenen şekliyle madde veya ürünün adı, bileşen listesinin geri kalanından açıkça ayırt edilmesini sağlayacak bir yazım (örneğin, yazı tipi, stili veya arka plan rengi) ile vurgulanacaktır.

Tüzüğün Ek II'sine göre alerji veya intoleransa neden olan madde veya ürün olan bileşenler, "Ek II'de listelendiği şekliyle madde veya ürünün adına açıkça atıfta bulunacak şekilde" bileşen listesinde belirtilmek zorundadır. Bundan dolayı, 2000/13/EC sayılı Direktifte yer alan güncel alerjen etiketlemesine kıyasla bu konuda bir değişiklik olmamıştır.

İsim bileşen listesinin geri kalanından açıkça ayırt edilmesini sağlayacak bir yazım (örneğin, yazı tipi, stili veya arka plan rengi) ile vurgulanmak zorundadır.

Bu vurgu bileşen listesindeki bahsi geçen bileşenleri kalın yazarak sağlanabilir. Ancak gıda işletmecileri genel olarak teknik uygunluk açısından, vurguyu sağlamak için hükümde belirtilenleri (yazı tipi, stili, arka plan rengi) veya diğer farklı yolları kullanabilirler.

S2.4.1 : Eğer bir ürünün içerisindeki bir bileşenin ismi alerji veya intoleransa neden olan başka bir maddenin/ürünün ismini tek kelime içerisinde kısmen içeriyor ise (örn. Almanca 'süttozu' kelimesinin karşılığı olan 'milchpulver') bileşenin adı tamamen mi, yoksa sadece alerji veya intoleransa neden olan maddeye/ürüne atıfta bulunan kısım mı vurgulanmalıdır (milchpulver veya milchpulver)?

Gıda işletmecileri bileşenleri listelerken FIC Tüzüğü'nün Ek II'sinde listelenen maddeye/ürüne karşılık gelen maddenin/ürünün adını vurgulamak zorundadır. Bu yüzden, bileşen isminin Ek II'de listelenen maddelere/ürünlere karşılık gelen kısmı vurgulanmalıdır (örn. 'milchpulver'). Ancak pragmatik bir yaklaşım içerisinde ilgili bileşenin isminin tamamının (örn. 'milchpulver') vurgulanması da yasal gereksinimleri karşılar kabul edilir.

Tabii bir bileşenin ismi birden çok ayrı kelimedenden oluşuyor ise, sadece alerji veya intoleransa neden olan maddenin/ürünün ismi vurgulanmalıdır (örn. 'soya yağı')

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

S2.4.2 : FIC Tüzüğü'nün Ek II'sinde listelendiği üzere bir gıdanın bütün bileşenlerinin alerji veya intoleransa yol açtığı durumlarda bu bileşenler nasıl vurgulanır?

Eğer bir gıdanın bütün bileşenleri alerjiye veya intoleransa neden oluyorsa, bu bileşenlerin tamamı bileşenler listesinde belirtilmeli ve vurgulanmalıdır. Bu vurguyu sağlamada belirli bir esneklik bulunmaktadır, örneğin yazı tipi, stili veya arka plan rengi. Eğer bütün bileşenler Ek II listesinde yer alıyorsa, bu bileşenlerin isimleri, bileşenler listesini belirten 'bileşenler' kelimesi gibi diğer zorunlu bilgilere kıyasla vurgulanmalıdır.

Alerjiye veya intoleransa yol açan maddelerin bileşenler listesinde vurgulanmaları, tüketicilerin bileşenler listesini kontrol etmeye devam etmelerini sağlar. Yani bir gıda alerjisi veya intoleransından (özellikle FIC Tüzüğü'nde belirtilmeyen maddeler tarafından tetiklenenler için, örn. bezelye) muzdarip tüketicilerin kendileri için güvenli olan bilinçli seçimler yapmaları mümkün olacaktır.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Bileşen listesinin bulunmadığı durumlarda Madde 9(1)'in (c) bendinde atıfta bulunulan bilgilerin beyanında Ek II'de listelenen şekliyle madde veya ürünün adının ardından 'içermektedir' kelimesi kullanılacaktır.

Bir bileşen listesinin sağlanmadığı durumlarda (örn, silinemez bir şekilde işaretlenmiş ve bu yüzden etiket, şişe başlığı veya yakası bulundurmeyen yeniden kullanılması amaçlanmış cam şişeler) alerji veya intoleransa neden olan madde veya ürünün adının ardından 'içermektedir' kelimesi verilmek **zorundadır**.

S2.4.2 : FIC Tüzüğü'nün Ek II'sinde listelendiği üzere bir gıdanın bütün bileşenlerinin alerji veya intoleransa yol açtığı durumlarda bu bileşenler nasıl vurgulanır?

Eğer bir gıdanın bütün bileşenleri alerjiye veya intoleransa neden oluyorsa, bu bileşenlerin tamamı bileşenler listesinde belirtilmeli ve vurgulanmalıdır. Bu vurguyu sağlamada belirli bir esneklik bulunmaktadır, örneğin yazı tipi, stili veya arka plan rengi. Eğer bütün bileşenler Ek II listesinde yer alıyorsa, bu bileşenlerin isimleri, bileşenler listesini belirten 'bileşenler' kelimesi gibi diğer zorunlu bilgilere kıyasla vurgulanmalıdır.

Alerjiye veya intoleransa yol açan maddelerin bileşenler listesinde vurgulanmaları, tüketicilerin bileşenler listesini kontrol etmeye devam etmelerini sağlar. Yani bir gıda alerjisi veya intoleransından (özellikle FIC Tüzüğü'nde belirtilmeyen maddeler tarafından tetiklenenler için, örn. bezelye) muzdarip tüketicilerin kendileri için güvenli olan bilinçli seçimler yapmaları mümkün olacaktır.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Bir gıdanın birden çok bileşeni veya işlem yardımcısı Ek II'de listelenen tek bir madde veya üründen kaynaklı ise, etikette bu durum her bileşen ve işlem yardımcısı için açıklanmalıdır.

Bir gıdanın birden çok bileşeni veya işlem yardımcısı Ek II'de listelenen) alerji veya intoleransa neden olan tek bir madde veya ürün kaynaklı olduğu durumlarda gıda işletmecisi ya bu maddeye veya ürüne yapılan atfı bulunan miktar kadar tekrar etmek ya da birden fazla bileşenin veya işlem yardımcısının tek bir alerjiden kaynaklı olduğunu açıkça belirten başka bir sunum yolu seçmek **zorundadır**.

Madde 9(1)'in (c) bendinde atıfta bulunulan bilgilerin beyanına gıdanın isminin ilgili madde veya ürüne açıkça atıfta bulunduğu durumlarda gerek duyulmaz.

Bu tür gıdanın isminin alerji veya intoleransa yol açan madde veya ürüne açıkça atıfta bulunduğu durumlarda, bu madde veya ürünlerin etikette belirtilmesine ihtiyaç yoktur.

Örneğin:

- Aromada soya lesitininin kullanıldığı çilek aromalı soya içeceği;
- Buğday unu;
- Bütün süt ürünleri; örn. süt kaynaklı olduğu açık olan peynir, yoğurt, krema, tereyağı (süt ürünlerinin tanımı ve adlandırılmaları üzerine daha fazla açıklama için 1234/2007 sayılı Tüzük Ek XII ve XIII'e bakınız);
- Ton balığı ezmesi;

Bununla birlikte, bileşenin isminin alerji veya intoleransa yol açan madde veya ürüne açıkça atıfta bulunduğu durumlarda da bu madde veya ürünlerin etikette belirtilmesine gerek yoktur. Gıdanın adı Madde 9.1(a) ve Madde 17'de belirlendiği haliyle gıdanın yasal adıdır. Örneğin, gıdanın adı yoğurt, krema, tereyağı, peynir vb kelimeler içerdiği durumlarda bu ürünlerin süt içerdiği tüketici için oldukça açıktır.

21.2: Alerji veya intoleransa yol açan maddelerin veya ürünlerin listesinin sistematik olarak yeniden incelenmesi ve olası güncelleştirilmesi

Komisyon sistematik olarak alerji veya intoleransa yol açan madde veya ürünler listesini yeniden incelemek ve gerekli hallerde güncellemek zorundadır.

Bu noktada aşağıdakileri göz önünde bulundurmalıdır:

- Tüketicilere daha iyi bilgiler sağlama hedefi; ve
- EFSA Görüşü ile desteklenen en güncel bilimsel gelişmeler ve teknik bilgiler.

Tüketicilerin sağlığı için bir riskin ortaya çıktığı durumlarda aciliyet gerekçesi ile Madde 52'de belirtilen prosedür, bu Madde uyarınca benimsenen devredilen işlemler için geçerli hale gelecektir.

Tüketicilerin sağlığı için bir riskin ortaya çıkması ile bir acil ihtiyaç doğuyorsa, aciliyet prosedürü uygulanmak zorundadır. Bu durum, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi bir itiraz sunmadığı sürece Avrupa Komisyonu'nun hiç zaman kaybetmeden Madde 21 ile ilgili olarak bir devredilen işlemi benimseyebileceği anlamına gelir.

Madde 36.3(a): İlave gönüllü alerjen etiketlemesi (“içerebilir” - alerji veya intoleransa yol açan madde veya ürünlerin olası ve istem dışı varlığı üzerine bilgiler)

Madde 36 gönüllü gıda bilgileri için uygulanabilir şartları ve Avrupa Komisyonu'nun şartların uygulanması üzerine alınması gereken yürütmeye yönelik tedbirleri içerir.

İlk olarak Madde 36.2 gönüllü gıda bilgilerinin sağlamak zorunda oldukları genel şartları kapsar:

Gönüllülük temelinde sağlanan gıda bilgileri aşağıdaki şartları sağlayacaktır:

- (a) Madde 7'de belirtildiği üzere tüketiciyi yanlış yönlendirmemeli;
- (b) Tüketici için belirsiz veya karmaşık olmamalı; ve
- (c) Uygun hallerde alakalı bilimsel verilere dayanmalıdır.

Ardından Madde 36.3, bu şartların uygulanmasını kolaylaştırmak için Avrupa Komisyonu'nun benimsemesi gereken yürütmeye yönelik tedbirleri kapsar:

Komisyon, aşağıdaki gönüllü gıda bilgileri üzerine bu Maddenin 2. fıkrasında atıfta bulunulan şartların uygulanması üzerine yürütmeye yönelik işlemleri benimseyecektir:

- (a) Alerji veya intoleransa yol açan madde veya ürünlerin olası ve istem dışı varlığı üzerine bilgiler;

[...]

Madde 36.3(a)'ya göre Avrupa Komisyonu “içerebilir” etiketlemesi üzerine gönüllü bilgilerin verilmesi ile ilgili şartların uygulanmasını açıklayan yürütmeye yönelik işlemleri benimsemek zorundadır (yani alerji veya intoleransa yol açan madde veya ürünlerin olası ve istem dışı varlığı). FoodDrinkEurope ve EuroCommerce “içerebilir” etiketlemesi ile ilgili Avrupa kılavuzunun oluşturulmasını desteklemektedir.

Madde 44.1(a) ve 44.2: Hazır ambalajlı olmayan gıdaların alerjen etiketlemesi

Madde 44 hazır ambalajlı olmayan gıdalar için ulusal tedbirleri kapsar.

1. Gıdaların hazır ambalaj olmadan son tüketiciye veya toplu tüketim yerlerine satıldığı veya gıdaların satış yerinde tüketicinin talebi üzerine ambalajlandığı ya da doğrudan satış için hazır ambalajlandığı durumlarda:

- (a) Madde 9(1)'in (c) bendinde belirtilen bilgilerin sağlanması zorunludur;
- (b) Madde 9 ve 10'da atıfta bulunulan diğer bilgilerin sağlanması, Üye Devletler bu bilgilerinin bir kısmının veya tamamının ya da bu bilgilerin unsurlarının sağlanmasını gerektiren ulusal tedbirler benimsemedikleri sürece zorunlu değildir.

Alerjen etiketlemesi ile özellikle ilgili olan Madde 44.1(a) hazır ambalajlı olmayan gıdalar için alerjenler ile ilgili bilgilerin sağlanması zorunluluğunu ifade eder.

S2.5.1 : Bir gıda işletmecisi, hazır ambalajlı olmayan bir gıdanın üretimi veya hazırlanmasında kullanılan ve alerjiye veya intoleransa yol açan maddeler veya ürünler hakkındaki bilgileri sadece tüketicilerin talep etmeleri halinde sunabilir mi?

Hayır. Ek II'de yer alan maddelerin hazır ambalajlı olmayan gıdaların üretiminde kullanıldığı durumlarda alerjen/intolerans bilgilerinin sağlanması zorunludur. Bu bilgiler, hazır ambalajlı olmayan gıdanın alerjenler ve intoleranslar ile ilgili bilgi sağladığı yönünde tüketicinin bilgilendirilmesi için mevcut ve kolayca erişilebilir olmalıdır. Bu nedenle alerjen/intolerans bilgisinin sadece ve sadece tüketicinin talebi üzerine sağlanması mümkün değildir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

2. Üye Devletler 1. fıkrada belirtilen bilgilerin veya bu bilgilerin unsurlarının hangi yollardan mevcut hale getirileceği hakkında ve uygun hallerde bunların ifade ve sunumları üzerine ulusal tedbirler benimseyebilirler.

S2.5.2 : Gıda işletmecileri hazır ambalajlı olmayan bir gıdanın üretiminde veya hazırlanmasında kullanılan, alerjiye veya intoleransa yol açan maddeler veya ürünler hakkındaki bilgileri modern teknolojik araçların ve sözlü iletişimin de aralarında yer aldığı etiketleme dışı yöntemlerle sağlayabilirler mi?

Üye Devletler alerjenler hakkındaki bilgilerin sunulabileceği yöntemler ile ilgili ulusal tedbirler alabilirler. Prensipten, alerjen/intolerans bilgileri de dahil olmak üzere gıda bilgilerinin sunulmasına ilişkin bütün iletişim araçlarına tüketicilerin daha bilinçli seçimler yapabilmelerini sağlamak için izin verilmektedir. Örneğin; etiket, ürüne eşlik eden diğer materyaller veya modern teknolojik araçların ve sözlü iletişimin de aralarında yer aldığı diğer yöntemler (yani doğrulanabilir sözlü bilgiler).

Ulusal tedbirlerin bulunmadığı durumlarda FIC Tüzüğü'nün hazır ambalajlı gıdalarda alerji veya intoleransa yol açan madde veya ürünlerin etiketlenmesine yönelik hükümleri, hazır ambalajlı olmayan gıdalar için de uygulanabilir. Bu nedenle bu bilgiler kolayca görülebilir ve okunabilir ve uygun hallerde silinemez olmalıdır. Bu da, Üye Devletlerin spesifik ulusal tedbirler almadığı durumlarda alerjenler/intoleranslar hakkındaki bilgilerin yazılı şekilde verilmesi gerektiği anlamına gelir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Madde 42'nin 2. fıkrası, Üye Devletlerin alerjen beyanı gibi bilgilerin (örn. broşür, web sayfası vb.) ve bunların ifade ve sunum biçimlerinin iletişimi hakkında ulusal kurallar benimseyebileceklerini ifade eder.

S2.5.3 : Üye Devletler ulusal tedbirler vasıtası ile hazır ambalajlı olmayan bir gıdanın üretimi veya hazırlanmasında kullanılan ve alerjiye veya intoleransa yol açan maddeler veya ürünler hakkındaki bilgilerin sadece tüketicilerin talep etmeleri halinde sunulmasına izin verebilir mi?

Alerjen bilgilerinin 'talep üzerine' sağlanması bir 'bilgi sağlama yöntemi' olarak düşünülmemelidir. Ancak faydacı bir yaklaşım içerisinde, gıda işletmecisinin bu tür bilgilerin talep üzerine temin edilebileceğini göze çarpan bir noktada, kolayca görülebilir ve açıkça okunabilir ve uygun hallerde silinemez olacak şekilde belirtmesi şartıyla, ulusal tedbirler hazır ambalajlı olmayan bir gıdanın üretimi veya hazırlanmasında kullanılan ve alerjiye veya intoleransa yol açan maddeler veya ürünler hakkındaki bilgilerin tüketicinin talebi doğrultusunda sağlanabileceği yönünde özel koşul koyabilir. Bu kombinasyon, tüketiciye söz konusu hazır ambalajlı olmayan gıdanın hali hazırda alerjenler/intoleranslar hakkında bilgi içerdiğini ve bu bilgilerin mevcut ve kolayca ulaşılabilir olduğunu gösterir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Her ne kadar AB Sorular ve Cevaplar belgesi yukarıdaki yorumlamayı önerse de, FoodDrinkEurope ve EuroCommerce'in yorumlamasına göre – özel ulusal tedbirler beklenirken – Tüzük hazır ambalajlı olmayan gıdalarda alerjen/intolerans bilgilerinin yazılı biçimde verilmesini kısıtlamamakla birlikte sözlü iletişim de dahil olmak üzere diğer iletişim yöntemlerinin kullanımına da izin vermektedir.

Ek II: Alerji veya intoleransa yol açan maddelerin veya ürünlerin listesi

Ek II alerji veya intoleransa yol açan madde veya ürünlerin listesini aşağıda vermektedir:

1. Aşağıdakiler hariç glüten içeren tahıllar, yani: buğday, çavdar, arpa, yulaf, kavuzlu buğday, kamut veya bunların hibridize soyları ve bunlardan elde edilen ürünler;

(a) Dekstroz dâhil buğday bazlı glikoz şurupları¹;

(b) Buğday bazlı maltodekstrinler¹;

(c) Arpa bazlı glikoz şurupları;

(d) Tarım ürünü kaynaklı etil alkol de dâhil olmak üzere alkollü damıtma ürünü yapmak için kullanılan tahıllar;

2. Kabuklu deniz hayvanları ve ürünleri;

3. Yumurta ve yumurta ürünleri;

4. Aşağıdakiler hariç balık ve balık ürünleri,;

(a) Vitamin ve karetenoid preparatları için taşıyıcı olarak kullanılan balık jelatini;

(b) Bira ve şarapta inceltici olarak kullanılan balık jelatini veya tutkalı;

5. Yer fıstığı ve yer fıstığı ürünleri;

6. Aşağıdakiler hariç soya fasulyesi ve ürünleri;

(a) Tam rafine katı ve sıvı soya fasulyesi yağı¹;

(b) Soya fasulyesi kaynaklı doğal karışık tokoferoller (E306), doğal d-alfa-tokoferol, doğal d-alfa-tokoferol asetat ve doğal d-alfa-tokoferol sukinat;

(c) Soya fasulyesi kaynaklı bitkisel yağ türevi fitosteroller ve fitosterol esterleri;

(d) Soya fasulyesi kaynaklı bitkisel yağ sterollerinden üretilen bitki stanol esterleri;

7. Aşağıdakiler hariç süt ve süt ürünleri (laktöz dâhil),

(a) Tarım ürünü kaynaklı etil alkol de dâhil olmak üzere alkollü damıtma ürünü yapmak için kullanılan peynir altı suları

(b) Laktitol

8. Tarım ürünü kaynaklı etil alkol de dâhil olmak üzere alkollü damıtma ürünü yapmak için kullanılan yemişler haricindeki yemişler, yani: badem (*Amygdalus communis* L.), fındık (*Corylus avellana*), ceviz (*Juglans regia*), kaju fıstığı (*Anacardium occidentale*), pekan cevizi (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), Brezilya fıstığı (*Bertholletia excelsa*), antepfıstığı (*Pistacia vera*), makadama veya Queensland fıstığı (*macadama ternifolia*) ve bunların ürünleri

9. Kereviz ve ürünleri;

10. Hardal ve ürünleri;

11. Susam tohumu ve ürünleri;

12. Tüketime hazır olduğu ifade edilen veya üreticinin talimatları doğrultusunda yapısı geri kazandırılmış ürünler için hesaplanacak şekilde toplam SO₂ açısından 10mg/kg veya 10mg/litre'den daha yüksek konsantrasyonlarda kükürt dioksit veya sülfidler;

13. Acı bakla ve ürünleri;

14. Yumuşakçalar ve ürünleri.

¹ ve bunların ürünleri (gördükleri işlemlerin Yetkili tarafından alerjen maddenin elde edildiği ilgili ürün için belirlenen alerjenlik seviyesini arttırması olası olmayanlar)

5 Bölüm V: Diğer Yatay Konular

İçindekiler

Maddeler	78	Hazır ambalajlı gıdalar	86
Net miktar.....	78	Madde 2.2(e): Hazır ambalajlı gıdaların tanımı.....	86
Madde 9.1(e): Zorunlu bilgiler.....	78	Adil bilgi uygulamaları – bir bileşenin ikamesi.....	88
Madde 11: Ağırlıklar ve ölçüler.....	78	Madde 7.1(d): Bir bileşenin ikamesi	88
Madde 23: Net miktarın ifadesi	78	Ek VI, Bölüm A.4: Bir bileşenin ikamesi.....	89
Madde 42: Net miktarın ifadesi (ulusal tedbirler).....	79	Uzaktan Satış.....	90
Ek IX: Net miktar beyanı	79	Madde 14: Uzaktan satış.....	90
Dondurulma Tarihi.....	83	İlave Su	92
Ek III.6: Etiketinin bir veya daha fazla ilave bilgi bulundurması zorunlu olan gıdalar	84	Ek VI, Bölüm A.6: İlave Su.....	98
Ek X.3: Dondurulma tarihi.....	85	Bileşenlerin Kantitatif Bildirisi (QUID).....	93
Yeniden dondurulmuş, Buzu çözülmüş.....	85		
Ek VI, Bölüm A: Gıdanın adına eşlik eden zorunlu bilgiler . 85			

Maddeler

Net Miktar

Madde 9.1(e): Zorunlu bilgiler

Madde 10 ve 35'e uygun ve bu Bölüm'de bulunan istisnalara tabi olarak aşağıdaki bilgilerin beyanı zorunludur:

[...]

(e) gıdanın net miktarı

[...]

Gıda işletmecileri gıdanın net miktarını vermek zorundadır. Net miktar ve diğer ilgili bilgilerin ifade şekillerine Madde 23 ve Ek IX'da daha fazla değinilmiştir.

Gıda işletmecisi tarafından beyan edilen net miktar, gıdanın ambalajlama sırasındaki miktarı olmalıdır. Bu, gıdanın ambalajlanmasından sonra tüketiciye satılana kadar gıdanın net miktarının az da olsa değişebileceğini (örn. dehidrasyon) dikkate almaktadır.

Madde 11: Ağırlıklar ve ölçüler

Madde 9 ağırlık ve ölçülerle ilgili daha spesifik AB hükümlerine hanel getirmeyecektir.

Madde 23: Net miktarın ifadesi

1. Bir gıdanın net miktarı uygun olduğu şekilde litre, santilitre, mililitre, kilogram veya gram olarak ifade edilecektir:

- (a) Sıvı ürünler için hacim birimlerinde;
- (b) Katı ürünler için kütle birimlerinde.

Gıda işletmecileri gıdaların net miktarını uygun ölçü birimleri kullanarak ifade etmek zorundadır:

- Sıvı ürünler için: litre, santilitre, mililitre.
- Diğer gıdalar için (katı gıdalar dâhil):

2. Tüketicinin etiketteki bilgileri daha iyi anlamasını sağlamak amacıyla Komisyon Madde 51'e uygun olarak devredilen işlemler yoluyla belirli gıdalar için bu Maddenin birinci fıkrasında belirtilenler dışında net miktarın ifadesi için bir yöntem belirleyebilir.

Komisyon belirli gıdalar için net miktarın hacim birimleri (sıvı ürünler için) veya kütle birimleri (diğer ürünler için) dışında farklı şekillerde nasıl ifade edilebileceği üzerine kurallar **koyabilir**.

3. Birinci fıkranın uygulanması üzerine teknik kurallar Ek IX'da belirtilmiştir (net miktarın belirtilmesinin gerekli olmadığı özel durumlar da dâhil)

Ek IX birinci fıkranın nasıl uygulanacağı üzerine ayrıntılı (teknik) kuralları ve net miktarın beyanı için istisnaları belirtir.

Madde 42: Net miktarın ifadesi (ulusal tedbirler)

Belirli gıdalar için Madde 23(1)'de sağlananlardan farklı bir şekilde net miktarın ifadesi üzerine Madde 23(2)'de atıfta bulunulan AB hükümlerinin yokluğunda Üye Devletler 12 Aralık 2011 tarihinden önce benimsedikleri ulusal tedbirleri devam ettirebilirler

Üye Devletler 13 Aralık 2014 tarihine kadar Komisyon'u bu tür tedbirler hakkında uyaracaktır. Komisyon bu tedbirleri diğer Üye Devletlere bildirecektir.

12 Aralık 2011 tarihinden önce belirli gıdalar için net miktarın hacim birimleri (sıvı ürünler için) veya kütle birimleri (diğer ürünler için) dışında farklı şekillerde ifadeleri hakkında ulusal tedbirler alan Üye Devletler, Avrupa Komisyonu Avrupa seviyesinde bu bağlamda kurallar benimseyene kadar bu ulusal kuralları kullanmaya devam edebilirler (Madde 23.2'ye bakınız).

Üye Devletler en geç 13 Aralık 2014 tarihine kadar Komisyon'u bu tedbirler hakkında bilgilendirmek zorundadır.

Ek IX: Net miktar beyanı

1. Aşağıdakiler için net miktar beyanı zorunlu olmayacaktır:

(a) hacmi veya kütlede önemli kayıplar olabilen ve sayıyla satılan veya alıcının önünde tartılan gıdalar;

(b) net miktarı 5g veya 5ml'nin altında olan gıdalar; ancak bu hüküm baharatlar ve aktariyeler (şifalı otlar) için geçerli değildir; veya

(c) normal olarak sayıyla satılan gıdalar (içerisindeki ürün sayısı dışarıdan net bir şekilde görülebilir ve kolaylıkla sayılabilir olması veya mümkün değilse etikette belirtilmesi şartıyla)

Tipik (kapsamlı olmayan) örnekler şu şekildedir:

■ **Hacmi veya kütlede önemli kayıplar olabilen ve sayıyla satılan veya alıcının önünde tartılan gıdalar:**

- Kurutulmuş fermente sucuk
- Birim (düzine, yüzlük, yarım düzine...) veya kilo ile satılan ancak pazarlama sürecinde yaşanacak nem kaybı için tolerans marjı hariç ambalajlama sırasında tartılan minimum ağırlığı belirtilen yumurtalar (bu durum (EC) 589/2008 sayılı Komisyon Mevzuatı tarafından yönetilmektedir)

■ **5g/ml'den daha fazla olmayan net miktar:**

- Küçük paketlerde şeker, tatlandırıcı, tuz, domates ketçap ve diğer soslar, hardal vb.²⁸ (Bu hüküm baharatlar ve aktariyeler için geçerli değildir)

■ **Normal olarak sayıyla satılanlar:**

- Ambalajda yer alan birim miktarı ambalajın üzerinde belirtilen veya net bir şekilde görülebilir ve kolaylıkla sayılabilen hazır ambalajlı fırıncılık ürünleri (örn. kekler, ekmeğe, tartılar vb) veya şekerlemeler (örn. küçük çikolata figürinleri);
- Tahıllı bisküvi kahvaltılık gıdaları;
- Tatlandırıcı tabletler;
- Vanilya baklası;
- Uygun hallerde meyve ve sebzeler;
- Yumurtalar;
- İstiridye ve salyangozlar

²⁸ İnsan tüketimi için amaçlanan belirli şekerler üzerine olan ve (EU) 1169/2011 sayılı Tüzüğün Madde 1(4)'ü üzerinden uygulanabilen 2001/111/EC sayılı Direktif kapsamındaki şekerlerde 20g'dan daha hafif hazır ambalajlı ürünler için net ağırlığın belirtilmesine gerek yoktur.

2. Belirli bir miktar türünün (nominal miktar, asgari miktar, ortalama miktar) AB hükümlerince şart koşulduğu veya ulusal tedbirler nedeniyle hiçbirinin bulunmadığı durumlarda bu Tüzük çerçevesinde bu miktar net miktar olarak ele alınacaktır.

Gıda işletmecilerinin belirli bir miktar türünü AB hükümlerince belirtmek zorunda oldukları veya ulusal tedbirler nedeniyle hiçbirinin bulunmadığı durumlarda bu miktar “net miktar” olarak ele alınacak ve bu Tüzüğün net miktar ile ilgili hükümlerine uymak zorunda olacaktır.

3. İçerisinde aynı ürünü aynı miktarda barındıran iki veya daha fazla ayrı paketlenmiş ürün bulunduran hazır ambalajlı ürünlerde net miktar, ayrı ayrı her paket içerisinde yer alan net miktarın ve bu paketlerin ambalaj içerisindeki toplam sayısının belirtilmesi ile beyan edilecektir. Ancak, ambalajda yer alan birim paket miktarı dışarıdan net bir şekilde görülebilen ve kolaylıkla sayılabilen ve de her bir pakette bulunan net miktarın en az bir beyanı ambalajın dışından net bir şekilde görülebilen durumlarda bu bilgilerin beyanı zorunlu olmayacaktır.

Bir hazır ambalajlı ürünün birbirinden ayırt edilebilen ve aynı ürünü aynı miktarda bulunduran birkaç birimden (bunlar satış birimi olarak kabul edilmektedir) oluştuğu durumlarda gıda işletmecileri aşağıdakileri beyan etmek zorundadır:

- Ayrı paketlenmiş her ürünün net miktarı
- Ambalajda yer alan birim paket sayısı

Örnek: İçerisinde 6 poşet kurabiye bulunan bir kutu/paket. Kurabiyeler ikiye ikiye paketlenmiştir. Poşetler ayrı ayrı satılmaz. Beyanlar: bir poşet 35g. 6 porsiyon.

Ayrı ayrı paketlenmiş ürünlerin toplam sayısının dışarıdan net bir şekilde görülebildiği ve ayrı paketlenmiş en az bir ürünün net miktarının beyanının dışarıdan net bir şekilde görülebildiği durumlarda bu çifte ifadeye gerek yoktur.

Ürünlerin sayı ile satıldığı, yani net miktar beyanından muaf olduğu durumlarda (Ek IX.1) tek paketlerin toplam sayısı ile birlikte ayrı öğelerin toplam sayısı sağlanmak zorundadır.

“Tek hazır ambalajlı öğe” terimi paketlenmiş ve etiketlenmiş ve koruma ve gıda işleme için etiketlenmemiş ayrı paketler barındırmayan ürünleri ifade eder. Örneğin tek tek sarılmış veya aynı birim içerisinde birkaç parça bulunan balık filetoları (ürünün kurumasını engellemek veya parçaların birbirine yapışmasını engellemek ya da kullanımını kolaylaştırmak için) küçük fırıncılık ürünleri (kurumanın azaltılması sayesinde raf ömrünü uzatmak için) veya şeker/lolipop gibi tek tek ambalajlanmış küçük şekerler ve pralinler gibi küçük çikolatalar (kullanımını kolaylaştırmak ve hijyen sağlamak için) hazır ambalajlı gıdalar sayılmazlar.

4. İçerisinde satış birimi olarak kabul edilmeyen iki veya daha fazla ayrı paketli ürün bulunduran hazır ambalajlı ürünlerde net miktar toplam net miktar ve ayrı paketlerin toplam sayısı olarak verilecektir.

Satış birimi olarak kabul edilmeyen birkaç ayrı paketli üründen oluşan hazır ambalajlı ürünlerde toplam net miktar ve ayrı paketlerinde toplam sayısı belirtilmek zorundadır.

“Ayrı paketler” ayrıca, satış anında “hazır ambalajlı ürün” olarak sunulan çoklu bir ambalajın içerisinde yer aldıkları için satış birimi olarak düşünülmemeyen paketli ve etiketli ürünleri de ifade eder.

Örnek: İçerisinde ayrı ayrı satılmayan 4 küçük yoğurt kabı bulunduran bir paket/kutu.

Birim sayım kontrolü yapılmadığı için (sadece kilo kontrolü) paket içerisinde yer alan birimlerin tam sayısının verilmesinin mümkün olmadığı durumlarda “yaklaşık olarak”(takriben) terimi (örn. “takriben 20 [birim]”) veya buna benzer kelimeler/kısaltmalar kullanılabilir. Ayrıca tek tek sarılmış ve küçük ambalaj veya kutularda satılan küçük şekerler ve çikolatalar hazır ambalajlı gıda olarak kabul edilmezler.

S2.12.1: İçerisinde, boyutları farklılık gösterebilen hazır ambalajlı birden fazla tek ürün bulunduran hazır ambalajlı gıdalarda net miktar belirtirken gıda işletmecisi ürün içerisinde bulunan tekli ambalaj miktarını da belirtmeli midir? Bu rakam ortalama bir değer olabilir mi?

İçerisinde, tek başlarına satış birimi olarak değerlendirilmeyen ve her biri aynı ürünü farklı miktarlarda barındırabilen 2 veya daha fazla miktarda tek ambalajlı ürün bulunduran hazır ambalajlı gıdalar için bütün paketin net miktarına ek olarak bu tek ambalajların toplam sayısı da belirtilmelidir.

İyi üretim uygulamaları doğrultusunda, teknik (birim sayma kontrolü olmaması gibi) veya diğer üretim kısıtlamaları nedeniyle tekli ambalajların toplam sayısının net bir şekilde belirtilemediği durumlarda bu rakam istisnai olarak ortalama sayıyı ifade edebilir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

5. Katı bir gıdanın sıvı bir ortam içerisinde sunulduğu durumlarda gıdanın süzülüş net ağırlığı da belirtilmelidir. Gıdanın üzeri sıvı ile kaplanmış (glazed) olduğu durumlarda beyan edilen net ağırlık kaplama sıvısı hariç olmalıdır.

Bu hususun çerçevesinde ‘sıvı ortam’ aşağıdaki ürünleri ifade eder (muhtemelen karışımların içerisinde bulunan ve ayrıca sıvının bu preparatın temel unsurları için sadece bir yardımcı madde olduğu ve bu nedenle satış için belirleyici bir madde olmadığı dondurulmuş veya hızlı dondurulmuş ürünler): su, tuzların sulu çözeltileri, salamura, gıda asitlerinin sulu çözeltileri, sirke, şekerlerin sulu çözeltileri, diğer tatlandırıcı maddelerin sulu çözeltileri, meyve ve sebzeler için meyve ve sebze suları.

Katı bir gıdanın sıvı bir ortamda sunulduğu durumlarda net ağırlık/miktara ek olarak süzülüş ağırlık ta belirtilmek zorundadır. Örnek olarak salamurada ton balığı-balık, sirke içerisinde salatalık vb.

S2.12.2: Tüzükte ‘üzeri bir sıvı ile kaplanmış gıdalarda, gıdanın belirtilen net ağırlığı kaplayan sıvı haricindeki ağırlık olmalıdır’ ifadesi yer almaktadır. Bu da, bu tür durumlarda gıdanın net ağırlığının süzölmüş ağırlığına eşdeğer olacağı anlamına gelir. Etiketle hem ‘net ağırlık’ hem de ‘süzölmüş net ağırlık’ değerlerinin belirtilmesi gerekli midir?

Sıvı bir ortamın içerisinde katı bir gıdanın bulunduğu durumlarda net ağırlığa/miktara ek olarak süzölmüş ağırlık ta belirtilmek zorundadır. Bu amaçla, dondurulmuş veya derin dondurulmuş su bir sıvı ortam olarak kabul edilmekte olup, etikette net ağırlık bilgisinin yanı sıra süzölmüş ağırlık bilgisinin verilmesi gerekliliğini ifade eder. Buna ek olarak FIC Tüzüğü, sıvı ile kaplanmış bir dondurulmuş veya hızlı dondurulmuş gıdanın net ağırlığının kaplama sıvısını kapsamaması gerektiğini belirtir (kaplama sıvısız net ağırlık).

Sonuç olarak sıvı ile kaplanmış bir gıdanın belirtilen net ağırlığı süzölmüş net ağırlığı ile eşdeğerdir. Bunu dikkate alarak ve tüketicinin yanlış yönlendirilmesinden kaçınarak aşağıdaki net ifadeler mümkün olabilmektedir:

- Çift ifade:
 - Net ağırlık: X g ve
 - Süzölmüş ağırlık: X g;
- Karşılaştırmalı ifade:
 - Net ağırlık = süzölmüş ağırlık = X g;
- Tek ifade:
 - Süzölmüş ağırlık X g
 - Net ağırlık (sıvı kaplamasız) X g

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Her ne kadar AB Sorular ve Cevaplar belgesi yukarıdaki yorumlamayı önerse de, FoodDrinkEurope ve EuroCommerce’in yorumlamasına göre sadece tek bir ağırlık belirtilecekse sadece sıvı kaplamasız net ağırlık belirtilmelidir. Dondurulmuş veya hızlı dondurulmuş bir gıdanın (89/108 sayılı Konsey Direktifinde tanımlanmıştır) sıvı ile kaplandığı durumlarda net ağırlığa kaplama sıvısı dâhil olmamalıdır. Bunun sonucu olarak sıvı ile kaplanmış gıdalar için sadece bir ağırlığa (sıvı kaplamasız net ağırlık) ihtiyaç vardır.

Sıvı kaplamanın (glaze) tanımına Hızlı Dondurulmuş Gıdaların İşlenmesi ve Muamelesi için Önerilen Uluslararası Uygulama İlkeleri’nde (CAC/RCP 8-1976) ulaşılabilir: sıvı kaplama, dondurulmuş veya hızlı dondurulmuş bir gıdanın yüzeyinde spreyleme ile veya gıdayı suya sokup çıkartarak oluşturulan koruyucu buz tabakasıdır. Bu tanımın sonucu olarak sıvı kaplamadaki su gıdanın bir parçası olarak kabul edilmemelidir ve bu nedenle bileşenler listesinde yer almaz.

Dondurulma tarihi

İnsan tüketimine sunulan hızlı dondurulmuş gıdalar üzerine Üye Devletlerin kanunlarının yaklaştırılmasına yönelik 89/108 sayılı Konsey Direktifi “hızlı dondurma işlemi” ve hızlı dondurulmuş gıda” tanımlarını farklı Avrupa dillerine tercüme edilmiş olarak sağlamaktadır.

89/108 sayılı Direktifin 1. Maddesi

1. Bu direktif insan tüketimi için amaçlanan hızlı dondurulmuş gıdalar (bu noktadan itibaren “hızlı dondurulmuş gıda maddeleri” şeklinde hitap edilecektir) için geçerli olacaktır.

2. Bu Direktif çerçevesinde ‘hızlı dondurulmuş gıda maddeleri’ aşağıdaki şekilde tanımlanır:

- Maksimum kristalleşme aralığının ürünün türüne göre mümkün olan en hızlı şekilde geçildiği hızlı dondurma olarak bilinen uygun bir dondurma işleminden geçen ve bunun sonucundaki ürün sıcaklığının (termal stabilizasyonun ardından) daima

- Her noktada -18oC’nin altında tutulduğu ve

- Bu özelliğe sahip olduğu belirtilecek şekilde pazarlanan gıdalar.

Dondurulma tarihi ayrıca yukarıda bahsedilen Direktife uygun ve “hızlı dondurulmuş ürünler” şeklinde etiketlenen ürünler için de geçerlidir.

Ek III.6: Etiketinin bir veya daha fazla ilave bilgi bulundurması zorunlu olan gıdalar

6. Dondurulmuş et, dondurulmuş et preparatları ve dondurulmuş işlenmemiş balıkçılık ürünleri.

6.1. Dondurulmuş et, dondurulmuş et preparatları ve dondurulmuş işlenmemiş balıkçılık ürünleri.

Ek X'un (3) numaralı fıkrasına uygun olarak dondurulma tarihi veya birden fazla defa dondurulmuş ürünler için ilk dondurulma tarihi

Gıda işletmecileri dondurulma tarihini veya ilk dondurma tarihini (gıdanın birden fazla defa dondurulup dondurulmadığına bağlı olarak) aşağıdakiler için belirtmek zorundadır:

- 853/2004 sayılı Tüzük, Ek I, Bölüm 1 1.15 numaralı fıkrada tanımlandığı şekliyle dondurulmuş etler;
- 853/2004 sayılı Tüzük, Ek I, Bölüm 1 1.15 numaralı fıkrada tanımlandığı şekliyle dondurulmuş et preparatları
- 853/2004 sayılı Tüzük, Ek I, Bölüm 1 1.15 numaralı fıkrada tanımlandığı şekliyle ve 852/2004 sayılı Tüzük, Madde 2.1(n)'de belirtilen işlenmemiş ürünler tanımı ile dondurulmuş işlenmemiş balıkçılık ürünleri. Bu, örneğin balık kroketin (parmak şekilli kesildikten sonra harca ve ekmeğe bulanmış balık filetosu) Ek II'nin 6.1 sayılı fıkrasında belirtilen şartların kapsamına girmediği anlamına gelir.

Bu şart, yukarıda bahsedilen ürünler başka gıda ürünlerinin üretiminde bileşen olarak kullanıldıkları durumlarda geçerli değildir.

Dondurulmuş (hızlı dondurulmuş) et ve/veya dondurulmuş (hızlı dondurulmuş) et preparatları ve/veya dondurulmuş

(hızlı dondurulmuş) işlenmemiş balıkçılık ürünlerinin bir karışımından oluşan dondurulmuş (hızlı dondurulmuş) ürünler için dondurulma tarihi, bu farklı dondurulmuş (hızlı dondurulmuş) bileşenlerin en eski dondurulma tarihi olur.

Örnek: birkaç farklı pişmemiş karides lotu ile hazırlanan, plastik poşette 500g pişmemiş karides.

(İlk) Dondurulma tarihini ifade yöntemleri Ek X'un üçüncü fıkrasında belirtilmiştir.

S2.10.2: FIC Tüzüğünde 'işlenmemiş balıkçılık ürünleri' nasıl tanımlanmaktadır?

Balıkçılık ürünleri, bu canlıların yenilebilir tüm biçimleri, parçaları ve ürünleri de dâhil olmak üzere ister av ister çiftlik hayvanı olsun bütün tatlı ve tuzlu su canlılarını (canlı çift kabuklu yumuşakçalar, canlı derisidikenliler, canlı tulumlular ve canlı deniz karındanbacaklıları ve tüm memeliler, sürüngenler ile kurbağalar hariç) kapsar. İşlenmemiş balıkçılık ürünleri, herhangi bir işleme tabi tutulmamış ürünler olup bölünmüş, parçalanmış, kopartılmış, dilimlenmiş, kılıçığından ayrılmış, kıyılmış, derisinden ayrılmış, kıyma haline getirilmiş, kesilmiş, temizlenmiş, soğutulmuş, dondurulmuş, derin dondurulmuş veya çözülmüş ürünleri içerir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

S2.10.1: Hazır ambalajlı olmayan dondurulmuş etler, dondurulmuş et karışımları ve dondurulmuş işlenmemiş balıkçılık ürünlerinin etiketlerinde dondurulma tarihi veya birden fazla defa dondurulan ürünlerde ilk dondurulma tarihi zorunlu mudur?

Hayır. Dondurulma tarihi sadece hazır ambalajlı donmuş etler, dondurulmuş et karışımları ve dondurulmuş işlenmemiş balıkçılık ürünlerinin etiketlerinde zorunludur. Üye Devletler hazır ambalajlı olmayan ürünler için bu gereksinimlerin kapsamını genişletme kararı alabilir.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Ek X.3: Dondurulma tarihi

3. Ek III'ün altıncı fıkrasında belirtildiği şekliyle dondurulma tarihi ve ilk dondurulma tarihi aşağıdaki gibi sunulacaktır:

- (a) ardından '... tarihinde dondurulmuştur' kelimeleri getirilmeli;
- (b) (a) bendinde belirtilen kelimelere aşağıdakiler eşlik etmelidir:
- tarihin kendisi, veya
 - etikette tarihin verildiği yere bir atıf,
- (c) tarih, gün, ay ve yıl olarak ve bu sıralamada olmalıdır.

(İlk) Dondurma tarihi aşağıdaki şekilde olmak zorundadır:

Ya:

- [TARİH] tarihinde dondurulmuştur, örn. "30/01/2010 tarihinde dondurulmuştur" veya "30/01/10 tarihinde dondurulmuştur" (GG/AA/YY sırası ile);

Ya da:

- Dondurulma tarihi (Tarihin etikette belirtildiği yere atıf) , örn. "Dondurulma tarihi, ambalajın altına bakınız"

(İlk) Dondurulma tarihi önceden belirlenmiş bir sırada (yani gün/ay/yıl) ve kodlanmamış biçimde belirtilmek zorundadır.

İlk dondurulma tarihinin, tüketiciye veya toplu tüketim yerlerine satışı amaçlanan ve diğer zorunlu bilgilerin geçerli olduğu hazır ambalajlı gıdaları belirttiği farz edilmektedir. Örneğin bir paket balık filetosu için dondurulma tarihi, balık filetosu paketinin dondurulduğu tarihtir.

Yeniden dondurulmuş, Buzu çözülmüş

Ek VI, Bölüm A: Gıdanın adına eşlik eden zorunlu bilgiler

1. Gıdanın fiziksel durumu (örneğin toz hale getirmiş, yeniden dondurulmuş, dondurularak kurutulmuş, hızlı dondurulmuş, konsantre hale getirilmiş, tütsülenmiş) veya geçtiği belirli işlemler hakkında bilgiler, bu bilgilerin yokluğunun tüketicileri yanlış yönlendirebileceği tüm durumlarda gıdanın adına yer almalı veya adına eşlik etmelidir

Gıda işletmecileri gıdanın fiziksel durumu veya geçtiği belirli işlemler hakkında bilgileri bu bilgilerin yokluğunun tüketicileri yanlış yönlendirebileceği tüm durumlar için gıdanın adına yer almasını veya adına eşlik etmesini sağlamalıdır.

2. Satıştan önce dondurulan ve satışı buzu çözülmüş olarak yapılan gıdalarda gıdanın adına 'buzu çözülmüştür'.

Bu şart aşağıdakiler için geçerli değildir:

- (a) son üründe mevcut bileşenler;
- (b) dondurulmaları üretim sürecinde gerekli bir adım olan gıdalar;
- (c) buzunu çözdürmenin kalitesi veya güvenliğine hiçbir olumsuz etkisi olmayan gıdalar.

Bu madde yukarıdaki 1'inci madde ile çelişmemelidir.

Satıştan önce dondurulan veya hızlı dondurulan ve satışı buzu çözülmüş olarak yapılan gıdaların ismi ile "buzu çözülmüş" ifadesi birlikte yer almalıdır (örn. "buzu çözülmüş somon").

Bu hüküm gıdanın adına "buzu çözülmüş" ifadesinin eşlik etmesi şartı için istisnaları belirtir.

Bazı kapsamlı olmayan örnekler şunlardır:

■ **Son üründe mevcut olan bileşenler:**

• Çilekli yoğurt yapmak için kullanılan dondurulmuş çilekler

• Taze pizza için dondurulmuş somon

• ‘surumi’ üretimi için dondurulmuş balık

• Sos içerisinde kullanılan aktariyeler

• Üretim sürecinde dondurulmaları gerekli olan gıdalar:

■ **853/2004 sayılı Tüzük, Ek III, Kısım VIII, Bölüm III’ün “Parazitler ile ilgili şartlar” isimli D kısmına uygun olarak gıda güvenliği nedeniyle dondurulmuş bazı balıkçılık ürünleri**

• Dilimlenmeden önceki bazı kek, peynir veya et ürünü çeşitleri

■ **buzunu çözdürmenin kalitesi veya güvenliğine hiçbir olumsuz etkisi olmayan gıdalar:**

• Tereyağı (Tüzük, Tekrar 28’e bakınız)

• Fırıncılık ürünleri

Buzu çözülmüş gıdaların güvenliği ve kalitesinin “son kullanma” tarihi olarak belirlenen asgari dayanıklılık tarihine kadar buz çözme işlemi sonucunda etkilenmeyeceğini yetkili makamlara kanıtlamak gıda işletmecisinin sorumluluğundadır. Buzu çözülmüş gıdanın “son kullanma” tarihi gıda işletmecisinin sorumluluğunda belirlenir.

Her ne kadar bir gıda “buzu çözülmüş” ifadesinin eklenmesi şartından muaf olsa da Ek VI, Bölüm A’nın birinci fıkrasında belirlenen hükümler geçerliliğini korur.

Hazır ambalajlı gıdalar

Madde 2.2(e): Hazır ambalajlı gıdaların tanımı

‘Hazır ambalajlı gıda’ nihai tüketiciye veya toplu tüketim yerlerine sunulan, satışa sunulmadan önce ürünü kısmen veya tamamen çevreleyen bir ambalaj içerisine konulmuş olan ve paket açılmadıkça veya pakette somut bir değişiklik yapılmadıkça ambalaj içeriğinin değiştirilemediği koşullarda paketlenmiş bir ürünü ifade eder; ‘hazır ambalajlı gıda’ tanımı ürünün satıldığı mekânda tüketicinin isteği üzerine ambalajlanan veya doğrudan satış için hazır ambalajlanan gıdaları kapsamaz.

Nihai tüketiciye sunulan bir ürün’ ifadesinin tüketiciye satış noktasında/perakende mağazasında bir satış birimi olarak sunulan “çoklu ambalajları” da içerdiği anlaşılmaktadır. ‘Bir ürün’ ifadesi Fransızcadada (“l’unité de vente”) veya Hollandacada (“verkoopenheid”) daha az açıktır.

Bunun sonucu olarak zorunlu bilgiler tekli ürünlerin değil, bu ürünlerin içerisinde yer aldığı ‘çoklu ambalajın’ üzerinde belirtilmek zorundadır. Örneğin, tek tek sarı küçük şekerler (örn. şekerler, lolipoplar) ve küçük çikolatalar (örn. pralinler) hazır ambalajlı sayılmazlar. Bununla birlikte toplu tüketim yerlerinde tüketicilere öğünün bir parçası olarak sunulan porsiyonluk ambalajlı ürünlerde (örn. reçel, bal, hardal) toplu tüketim yerine satılan çoklu ambalaj gerektiği şekilde etiketlenmek zorundadır; porsiyonluk ambalajlı ürün bir satış birimi sayılmaz ve bu yüzden zorunlu bilgileri üzerinde bulundurmamak zorunda değildir.

“Tek hazır ambalajlı öge” terimi paketlenmiş ve etiketlenmiş ve koruma ve gıda işleme için etiketlenmemiş ayrı paketler barındırmayan ürünleri ifade eder. Örneğin tek tek sarı küçük veya aynı birim içerisinde birkaç parça bulunan balık filetoları (ürünün kurumasını engellemek veya parçaların birbirine yapışmasını engellemek ya da kullanımını kolaylaştırmak için) küçük fırıncılık ürünleri (kurumayı azaltarak raf ömrünü uzatmak için) veya şeker/lolipop gibi tek tek ambalajlanmış küçük şekerler ve pralinler gibi küçük çikolatalar (kullanımını kolaylaştırmak ve hijyen sağlamak için) hazır ambalajlı gıdalar sayılmazlar.

S2.1.2: Toptancılara / perakendecilere üreticiler tarafından satılan ayrı paketlenmiş ürünlerden oluşan ‘çoklu ambalaj’ paketlerini ele alan bir durumda, FIC Tüzüğü’nün 9 ve 10. Maddeleri uyarınca belirtilmesi zorunlu olan bilgiler ayrı paketlenmiş her üründe bulunmalı mıdır?

Bu işlem, toplu tüketim yerlerine satışın/tedarikin dâhil olmadığı, nihai tüketiciye satış öncesi bir aşama ile ilgilidir. Bu tür bir durumda FIC Tüzüğü’nün 9. ve 10. Maddeleri uyarınca gerekli olan zorunlu bilgiler aşağıdaki noktalardan birinde yer almalıdır:

- Ön ambalaj üzerinde [örn. ‘çoklu ambalaj’ paketinde]; veya,
- Bu ambalajın üzerine yapışık olan etikette; veya,
- Atıfta buldukları gıda ile birlikte verilmesi veya teslimat zamanından önce veya teslimat sırasında atıfta buldukları gıda ile birlikte teslimi garantilenebilen ticari belgelerin üzerinde. Ancak bu tür durumlarda aşağıda belirtilen bilgiler hazır ambalajlı gıdaların pazarlama için sunuldukları dış paketin üzerinde yer almalıdır:
- Gıdanın adı;
- Asgari dayanıklılık tarihi veya ‘son kullanma’ tarihi;
- Özel saklama ve/veya kullanım koşulları;
- Sorumlu gıda işletmecisinin adı veya işletme adı ve adresi.

Dolayısıyla çoklu paketin içerisinde yer alan tek paketlerin her birinin ayrı ayrı etiketlenmesine gerek yoktur.

Ancak eğer toptancı/perakendeci tek paketli ürünleri son tüketiciye satmak isterse, ambalajda veya buna yapışık olan etikette ya da ürünle birlikte gelen ticari belgelerdeki bilgiler temelinde FIC Tüzüğü’nün 9. ve 10. Maddeleri uyarınca gerekli olan zorunlu bilgilerin her bir paketin üzerinde yer almasını sağlamak zorundadır.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

S2.1.3: FIC Tüzüğü'nün 8(7)inci Maddesi kapsamında toplu tüketim yerleri içerisinde tek paketlenmiş ürünleri bulunduran 'çoklu ambalaj' paketlerinin satıldığı durumlarda FIC Tüzüğü'nün 9. ve 10. Maddeleri uyarınca gerekli olan zorunlu bilgiler nerede bulunmalıdır?

Toplu tüketim yerleri içerisinde tek paketlenmiş ürünleri barındıran 'çoklu ambalaj' paketlerinin satıldığı durumlarda zorunlu bilgiler doğrudan 'çoklu ambalaj' paketinin üzerinde veya buna ilişik olan etikette bulunmalıdır.

Fakat tek paketli ürünler ('çoklu ambalaj' paketinin içerisinde bulunan) son tüketiciye satılacak ise zorunlu bilgiler her ürünün üzerinde bulunmak zorundadır.

Eğer bu ürünlerin en geniş yüzeyi 10cm²'den daha küçük ise paket veya etiket üzerinde bulunması gereken zorunlu bilgiler şunlarla sınırlıdır:

- Gıdanın adı;
- Ek II'de listelenen veya Ek II'de listelenen ürün ya da maddelerden türetilen, gıdanın üretiminde veya hazırlanmasında kullanılan ve bitmiş üründe hala mevcut olan ve yapısı değişmiş olsa bile alerji ve intolerans yaratan herhangi bir madde ya da işlem yardımcısı;
- Gıdanın net miktarı;
- Asgari dayanıklılık tarihi veya 'son kullanma' tarihi.

Bileşenlerin listesi başka yollarla sağlanmalı ya da tüketicinin talebi üzerine sunulmalıdır.

Gıda hizmeti veren kuruluşlarda gıdaların son tüketiciye birçok farklı şekilde sunulabildiği dikkate alındığında, bu kuruluşların ziyaretçilerine öğünün bir parçası olarak sundukları bir porsiyonluk ambalajlı ürünlerin (örn. reçeller, bal, ketçap, hardal) satılabilir birim ürünler olarak düşünülmemesi gereklidir. Bu nedenle bu tür durumlarda gıda bilgilerinin çoklu ambalajın üzerinde yer alması yeterli olacaktır. (Önemli Not: Bütün durumlarda, zorunlu alerjen bilgisi son tüketiciye sağlanmak zorundadır)

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Adil bilgi uygulamaları – bir bileşenin ikamesi

Madde 7.1(d): Bir bileşenin ikamesi

1. Gıda bilgileri yanlış yönlendirici olmamalıdır, özellikle:

[...]

(d) görünüş, tanım veya resimli sunumlar yoluyla gerçekte gıdanın içerisinde doğal olarak bulunan veya normal olarak o gıdanın içerisinde kullanılan bir bileşen olan belirli bir gıda veya bileşenin varlığının başka bir bileşen ile değiştirildiğini ön

Sağlanan gıda bilgileri yanlış yönlendirici olmamak zorundadır.

Bu fıkra E VI Bölüm A.4 ile birlikte okunmalıdır. Bu iki hüküm sadece aşağıdaki koşullarda geçerlidir:

- Bir gıdanın bileşeni gıdanın içerisinde doğal olarak bulunmak zorundadır. Bu doğal mevcudiyet sadece belirli bir alt grup için değil (örn. bir geleneksel üretim sürecine uygun şekilde üretilen bir ürün) ilgili ürün grubundaki bütün gıdalar için geçerli olmalıdır. İlgili gıda grubu vaka başına belirlenmelidir. AB veya ulusal mevzuatlar ve uygun hallerde uygulama ilkeleri (Avrupa ve ulusal) dikkate alınmalıdır.

Veya;

- Bileşen normal/tipik olarak gıdanın içerisinde kullanılmak zorundadır. Bu, bileşenin ürünün içerisinde kullanımının piyasa standardı olduğu şeklinde kanıt gerektirir.

Ek olarak, Ek VI'da açıkça belirtilen şekliyle ve Madde 7.1d'de "öne sürme" kelimesi ile ifade edilen bahsi geçen bileşenin gıdada mevcut olduğu üzerine bir tüketici beklentisi olmalı ve mevcut olmadığı durumlarda tüketicilerin yanlış yönlendirildiği şeklinde bir ifade bulunmalıdır. Bu tür bir tüketici beklentisi tüketici araştırmalarından elde edilen kanıtlar ile ve ayrıca ürün veya ürün kategorisinin piyasa geçmişi tarafından desteklenmelidir.

Eğer bilgi, tüketicilerin ürünün tat ve benzeri özelliklerini anlama talebine yanıt veriyor ise gıda bilgisi yanlış yönlendirmiyor demektir: gıdanın belirli bir tadı hakkında

tüketicileri bilgilendirmek, gıdada bir bileşenin doğal olarak bulunduğunu ima etmeden gerçekleştirilebilir olmalıdır.

Tüketici beklentisi oluşturmak adına bileşenin gıdanın içerisinde kullanımı hakkında yeteri kadar uzun bir geçmiş bulunduğu gösterilmelidir. Ters şekilde, bir ikame bileşenin bir gıda veya gıda grubunda kullanımı hakkında yeteri kadar uzun bir geçmiş var ise, tüketicilerin bu bileşenin gıda içerisinde doğal olarak bulunmasını bekledikleri öne sürülemez. Hiçbir koşulda tüketicilerin sadece bileşenin üründe olduğu şeklindeki isteklerini ifade etmeleri veya piyasa gerçekliği tarafından desteklenmediği durumda yanlış bir şekilde üründe mevcut olduğunu farz etmeleri yeterli değildir.

QUID konsepti ile ikame arasındaki farklılık, QUID'de belirli bir ürünün ikame edildiğine yönelik hiçbir imanın bulunmaması ve sadece bileşen listesinde belirgin hale getirilen mevcudiyetinin bulunmasıdır.

■ Bu hükmün kapsamının dışında nelerin olabileceğine dair (kapsamlı olmayan) bir örnek aşağıdaki gibi olabilir:

Çikolatada kakao yağı dışında bir bitkisel yağın %5 oranına kadar kullanımı (2000/36/EC sayılı direktif uyarınca)

■ Bu hükmün kapsamında nelerin olabileceğine dair (kapsamlı olmayan) bir örnek aşağıdaki gibi olabilir:

- Peynir görünümünde olan ve bu nedenle peynir olmadığı halde peynir olduğu iması taşıyan, pazarlama mahiyetinde süt ürünleri terimlerinin korunması üzerine 1234/2007 sayılı AB Mevzuatı Ek XII'ye göre peynir olarak adlandırılmayan ve ambalajında ikame edilen bileşeni beyan edilmek zorunda olan bitkisel yağdan üretilmiş bir taklit ürün.

- Dana kıyması görünümünde olan ancak bir vejetaryen ikame ile üretilmiş ürün için "kıyma" ifadesi.

Ek VI, Bölüm A.4: Bir bileşenin ikamesi

4. Tüketicilerin, bir gıda içerisinde normal olarak kullanılmasını veya doğal olarak bulunmasını bekledikleri bir bileşenin başka bir bileşen ile ikame edildiği durumlarda etikette – bileşen listesine ek olarak – kısmi veya tam ikame için kullanılan bileşenin net bir beyanı:

(a) ürünün adına yakın bir yerde; ve

(b) x-yüksekliği ürünün adının x-yüksekliğinin en az %75'i kadar olan ve bu tüzüğün 13(2) sayılı Maddesinde şart koşulan asgari yazı boyutundan daha küçük olmayan bir yazı boyutunda olmalıdır.

Tüketicilerin, bir gıda içerisinde normal olarak kullanılmasını veya doğal olarak bulunmasını bekledikleri bir bileşenin ikame edildiği durumlarda gıda işletmecileri (bileşen listesine ek olarak) kısmi veya tam ikame için kullanılan bileşeni belirtmek zorundadırlar.

Bu, ürünün adına yakın bir yerde ve x-yüksekliği ürünün adının x-yüksekliğinin en az %75'i kadar olan ve de 1,2 mm'den küçük olmayan bir yazı boyutunda belirtilmek zorundadır.

Uzaktan Satış

Madde 14: Uzaktan satış

1. Madde 9'da belirtilen bilgi şartlarına hâlel getirmeksizin uzaktan iletişim yolu ile satışa sunulan hazır ambalajlı gıdalarda:

(a) Madde 9(1)'in (f) bendinde belirtilen bilgiler dışındaki zorunlu gıda bilgileri satış tamamlanmadan önce mevcut bulunacak ve uzaktan satışı destekleyen materyalin üzerinde veya gıda işletmecisi tarafından açıkça belirlenen diğer uygun yöntemler ile sağlanacaktır. Diğer uygun yöntemlerin kullanıldığı durumlarda zorunlu gıda bilgileri, gıda işletmecisi tüketicilere ek bedel çıkartmadan sunulacaktır.

(b) Bütün zorunlu bilgiler teslimat anında sağlanacaktır.

S2.6.2: Gıdaların uzaktan satış yoluyla satıldıkları durumlarda sorumlu gıda işletmecisi hangi tür bilgileri hangi aşamada sağlamalıdır?

Uzaktan satış ile sağlanan hazır ambalajlı gıdalar ile hazır ambalajlı olmayan gıdalar arasında bir ayırım yapılması gereklidir.

- Hazır ambalajlı gıdalar ile ilgili olarak:

Satış tamamlanmadan önce, sorumlu gıda işletmecisinin asgari dayanıklılık tarihi veya 'son kullanma' tarihi dışında bütün zorunlu gıda bilgilerini mevcut hale getirmek zorundadır. Zorunlu gıda bilgilerinin tanımı sadece FIC Tüzüğü içerisindeki ile sınırlı kalmayıp genel olarak AB kanunları uyarınca son tüketiciye sağlanması zorunlu olan bütün bilgileri kapsar. Zorunlu gıda bilgisi ya uzaktan satışı destekleyen malzemeler üzerinde belirtilmeli ya da son tüketiciye hiçbir ek masraf çıkartmayacak şekilde gıda işletmecisi tarafından açıkça belirlenmiş diğer uygun yöntemler ile sağlanmalıdır.

Buna ek olarak, teslimat anında, sorumlu gıda işletmecisinin bütün zorunlu bilgileri sağlanması gereklidir (asgari dayanıklılık tarihi veya 'son kullanma' tarihi dâhil olmak üzere)

- Hazır ambalajlı olmayan gıdalar ile ilgili olarak:

Ulusal tedbirlerin FIC Tüzüğü Madde 9 ve 10'da atıfta bulunulan tamamının veya bir kısmının sağlanmasını gerekli kılmadığı sürece gıda işletmecilerinin sadece alerjen bilgisi sağlanması gereklidir. Ulusal kanun uyarınca gereken alerjen bilgisi veya diğer herhangi bilgiler (a) satış tamamlanmadan önce ya uzaktan satışı destekleyen malzemeler üzerinde belirtilerek ya da son tüketiciye hiçbir ek masraf çıkartmayacak şekilde gıda işletmecisi tarafından açıkça belirlenmiş diğer uygun yöntemler ile ve (b) teslimat anında sağlanmalıdır.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Hazır ambalajlı gıdaların uzaktan iletişim ile satışa sunulduğu (örn. web sayfaları yoluyla teslimat) durumlarda asgari dayanıklılık tarihi veya 'son kullanma' tarihi hariç aşağıdaki zorunlu gıda bilgileri satış tamamlanmadan önce sağlanmak zorundadır:

- a) Gıdanın adı;
- b) Bileşenlerin listesi;
- c) Ek II'de listelenen veya Ek II'de listelenen ürün ya da maddelerden türetilen, gıdanın üretiminde veya hazırlanmasında kullanılan ve son üründe hala mevcut olan ve yapısı değişmiş olsa bile alerji ve intolerans yaratan herhangi bir madde ya da işlem yardımcısı;
- d) Belirli bileşen veya bileşen kategorilerinin miktarı;
- e) Gıdanın net miktarı;
- f) Gıdanın her türlü saklama ve/veya kullanma koşulları;
- g) Madde 8(1)'de atıfta bulunulan gıda işletmecisinin ismi veya ticari unvanı ve adresi;
- h) Madde 26'da belirtilen menşe ülke veya köken;
- i) Yokluğunda gıdanın uygun bir şekilde kullanımının zor olacağı durumlarda kullanım talimatları;
- j) Hacimce %1,2'den daha fazla oranda alkol içeren içeceklerde hacimce gerçek alkol oranı;
- k) Bir beslenme beyanı

Yukarıda belirtilen zorunlu bilgiler uzaktan satışı destekleyen materyalin üzerinde (örn. broşürler, kataloglar) veya diğer uygun yöntemler (örn. web sayfası) ile sağlanacaktır.

Satış tamamlanmadan önce lot numarasını veya asgari dayanıklılık tarihini sağlamak zorunlu değildir, ancak izlenebilirlik amacıyla bütün ürünlerin yasal olarak lot numarası taşıması gereklidir.

S2.6.3: Hazır ambalajlı gıdaların uzaktan satış yoluyla pazarlandığı durumlarda gıda işletmecisinin 2011/91/EU Direktifi uyarınca satış tamamlanmadan önce 'parti numarasını' sağlaması gerekli midir?

'Zorunlu gıda bilgileri' Avrupa Birliği hükümleri tarafından son tüketicilere sağlanması gereken bütün bilgileri kapsar. 'Parti numarası', gıda maddesinin ait olduğu partiyi tanımlayan göstergeler veya işaretler üzerine Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 13 Aralık 2011 tarihli 2011/91/EU Direktifi'nde belirlenmiştir. Ancak bu bilgi son tüketici için değildir. İzlenebilirliği sağlayan bir araç olan bu bilgi, tüketicilerin seçimlerini etkilemez. Bu nedenle pragmatik bir yaklaşım içerisinde bu bilginin satış tamamlanmadan önce sağlanması için bir zorunluluk olmamalıdır.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Teslimat anında bütün zorunlu bilgiler mevcut olmak zorundadır. Bu sadece Madde 9.1'de belirtilen liste değil (asgari dayanıklılık tarihi veya 'son kullanma' tarihi hariç) ayrıca gıdalarda yapılan beslenme ve sağlık beyanları üzerine (EC) 1924/2006 sayılı Tüzük gibi diğer ilgili AB mevzuatları tarafından belirtilen zorunlu bilgilerdir.

2. Uzaktan iletişim yoluyla satışa sunulan hazır ambalajlı olmayan gıdalarda Madde 44 kapsamında şart koşulan bilgiler, bu Maddenin birinci fıkrasına uygun olarak sağlanacaktır.

Hazır ambalajlı gıdaların uzaktan iletişim ile satışa sunulduğu (örn. web sayfaları yoluyla teslimat) durumlarda aşağıdaki zorunlu gıda bilgileri satış tamamlanmadan önce sağlanmak zorundadır:

a) Ek II'de listelenen veya Ek II'de listelenen ürün ya da maddelerden türetilen, gıdanın üretiminde veya hazırlanmasında kullanılan ve son üründe hala mevcut olan ve yapısı değişmiş olsa bile alerji ve intolerans yaratan herhangi bir madde ya da işlem yardımcısı;

b) Madde 9 ve 10'da bahsedilen bilgiler hakkında Üye Devletler tarafından alınan ulusal tedbirler tarafından şart koşulan bilgiler.

3. Birinci fıkranın (a) bendi otomatik satış makineleri veya otomatikleştirilmiş ticari yerler yoluyla satılan gıdalar için geçerli

otomatik satış makineleri veya otomatikleştirilmiş ticari yerler satış tamamlanmadan önce zorunlu gıda bilgilerinin verilmesinden muaftır. Ancak hazır ambalajlı gıdalar için bütün zorunlu bilgilerin teslimat anında mevcut olması zorunludur.

Uzaktan Satış

Ek VI, Bölüm A.6: İlave Su

Bunun sadece 'kesilmiş, eklem, dilimlenmiş, porsiyonlanmış veya karkas görünümüne sahip et ürünleri veya preparatları için geçerli olduğu ve bu nedenle farklı görünüme sahip et ürünleri veya preparatları için geçerli olmayacağı anlaşılmaktadır.

S2.11: Eklenen suyun varlığının gıdanın adı ile birlikte ifade edilmesi

Bu şartın amacı kesilmiş, eklem, dilimlenmiş, porsiyonlanmış veya karkas görünümüne sahip et ürünleri ya da kesilmiş, eklem, dilimlenmiş, porsiyonlanmış, fileto yapılmış veya bütün haldeki balıkçılık ürünleri ve de üretim süreci sırasında teknolojik bir neden olmadan ilave suyun eklendiği ürünler hakkında tüketicilerin haksız ve yanıltıcı uygulamalardan korunmasıdır. Tüketiciler bu tür gıdalarda önemli miktarlarda su bulunmasını beklemezler. İlave su et/balık müstahzarlarının (preparatlar) ağırlığını artırabilir. Bu nedenle ilave suyun varlığının bu tür gıdaların isminde yer alması tüketicilerin bu tür gıdaları bir bakışta ayırt edebilmelerini sağlar.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

S2.11.1: Son üründe, ürünün ağırlığının %5'inden fazla miktarda ilave su bulunduğu ifadesi hangi durumlarda gıdanın isminde yer almalıdır?

Son üründe, ürünün ağırlığının %5'inden fazla miktarda ilave su bulunduğu ifadesi aşağıdaki durumlarda gıdanın isminde yer almalıdır:

- Kesilmiş, eklem, dilimlenmiş, porsiyonlanmış veya karkas görünümüne sahip et ürünleri ve et müstahzarları;
- Kesilmiş, eklem, dilimlenmiş, porsiyonlanmış, fileto yapılmış veya bütün haldeki balıkçılık ürünleri ve balıkçılık ürünü müstahzarları.

Bir gıda ürününün bu şartları karşılayıp karşılamadığına karar verilmesi öncelikle gıda işletmecileri ve daha sonra kontrol faaliyetleri kapsamında Üye Devletler tarafından vaka başına gerçekleştirilmelidir. Bu amaçla gıdanın görünüşü dikkate alınmak zorundadır. Sosis türleri (örn. mortadella, sosisli sandviç), kan sosisi, rulo köfte, et/balık ezmesi ve et/balık köftesi gibi gıdalarda bu tür ifadelerle gerek yoktur.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

Bileşenlerin Kantitatif Bildirisi (QUID)

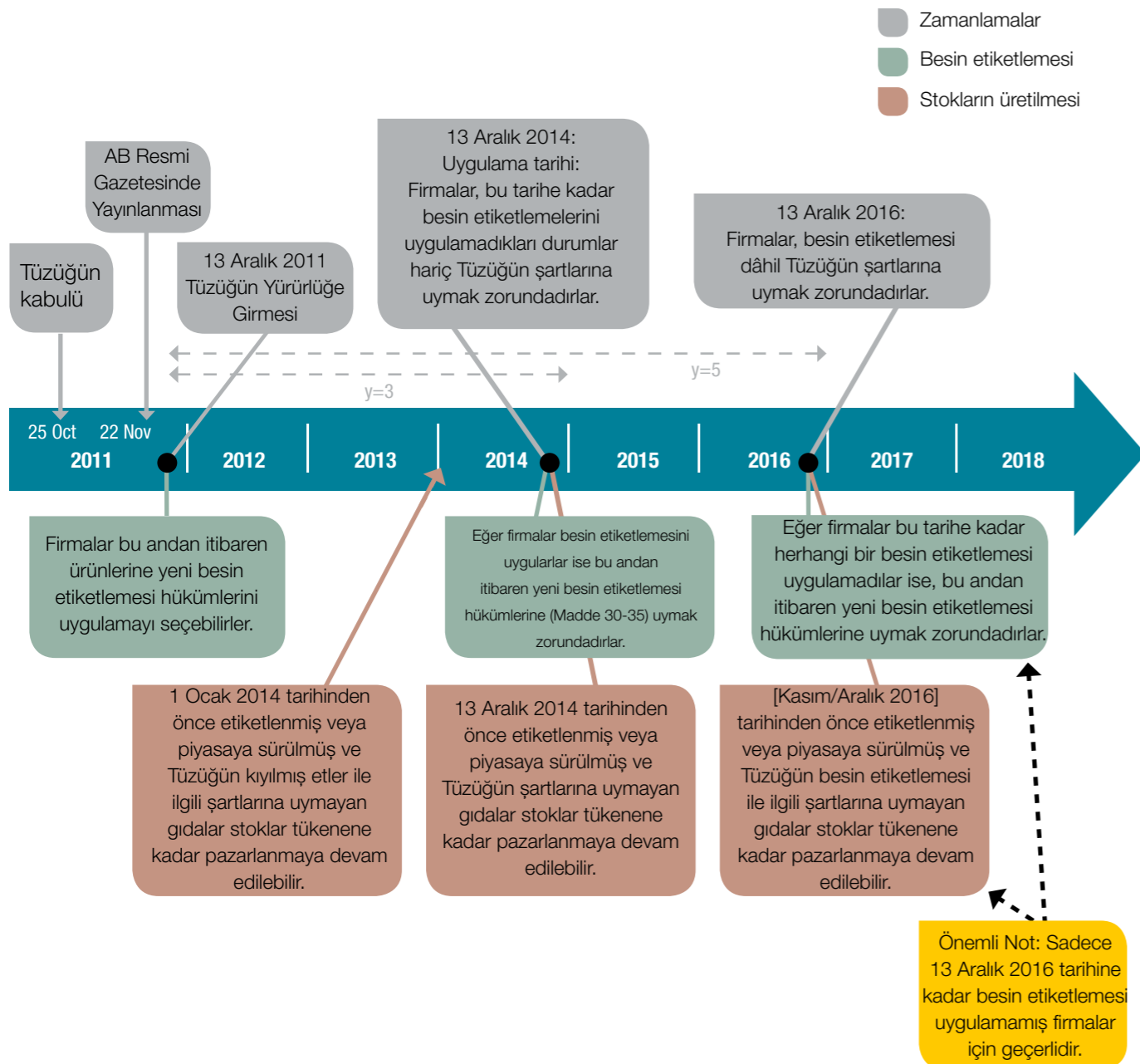
1997 yılında Bileşenlerin Kantitatif Bildirisi'nin (QUID) ilkelerinin uygulanması üzerine genel kurallar Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanmıştır. Etiketler, belirli bileşenlerin miktarını son ürünün bir yüzdesi olarak belirtecektir. Yönergeler Aralık 1998 yılında revize edilmiştir ve aşağıdaki adresten erişilebilirler:

http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/foodlabelling/comm_legisl_en.htm

6

Bölüm VI: Ekler

Ek I – Geçiş Dönemi (Zaman Çizelgesi)

EK II – SORUMLULUKLAR

Madde 8: Sorumluluklar

1. Gıda bilgilerin sorumlu olan gıda işletmecisi, ürünün kendi veya ticari adı altında pazarlanan işletmeci veya bu işletmeci AB içerisinde yer almıyorsa, AB pazarına ithal eden ithalatçıdır.
2. Gıda bilgilerinden sorumlu olan gıda işletmecileri uygun gıda bilgi yasaları ve ilgili ulusal hükümlerin gereksinimlerine uygun bir şekilde gıda bilgilerinin mevcudiyetini ve doğruluğunu sağlayacaklardır.
3. Gıda bilgilerini etkilemeyen gıda işletmecileri, birer profesyonel olarak ellerindeki bilgiler uyarınca uygun gıda bilgi yasaları ve ilgili ulusal hükümlerin gereksinimlerine uymadığını bildikleri veya tahmin ettikleri gıdaları arz etmeyeceklerdir.
4. Gıda işletmecileri, kendi kontrolleri altındaki işletmeler dâhilinde gıda bilgilerinde yapılacak herhangi bir değişikliğin tüketiciyi yanlış yönlendireceği veya tüketici koruma seviyesini ve nihai tüketicinin bilinçli seçimler yapma ihtimalini düşüreceği durumlarda gıdaya eşlik eden bilgileri değiştirmeyeceklerdir. Gıda işletmecileri bir gıdaya eşlik eden bilgilerde yaptıkları tüm değişikliklerden sorumludurlar.
5. 2 ve 4. fıkraya hâlel getirmeksizin gıda işletmecileri, kendi kontrolleri altındaki işletmeler dâhilinde kendi faaliyetleri ile ilişkili gıda bilgi yasalarına ve ilgili ulusal hükümlerin gereksinimlerine uyumu sağlayacak ve bu gereksinimlerin karşılandığını teyit edeceklerdir.

6. Gıda işletmecileri, kendi kontrolleri altındaki işletmeler dâhilinde nihai tüketici veya toplu tüketim yerlerine yönelik hazır ambalajlı olmayan gıdalar ile ilgili bilgileri, gerektiği durumlarda nihai tüketiciye zorunlu gıda bilgilerini sağlayabilmeleri adına gıdayı alan gıda işletmelerine iletceklerdir.

7. Aşağıdaki durumlarda gıda işletmecileri, kendi kontrolleri altındaki işletmeler dâhilinde Madde 9 ve 10 uyarınca gereken zorunlu gıda bilgilerinin hazır ambalaj üzerinde veya bu ambalaja ilişik etikette ya da temsil ettikleri gıda ile birlikte veya teslimat öncesinde veya anında sağlanmalarının garantilendiği hallerde ticari belgelerin üzerinde yer almasını sağlayacaklardır:

a) Nihai tüketiciye satış için amaçlanan ancak nihai tüketiciye satıştan önceki bir aşamada pazarlanan ve bu aşamada bir toplu tüketim yerine satışı olmayan hazır ambalajlı gıdalar;

b) Hazırlık, işleme, ayırma veya parçalama için toplu tüketim yerlerine arz edilen hazır ambalajlı gıdalar.

İlk fıkraya bağlı olmaksızın gıda işletmecileri Madde 9.1'in (a), (f) ve (h) bentlerinde bahsedilen bilgilerin hazır ambalajlı gıdaların içerisinde bulunduğu pazarlamaya sunulan dış ambalajın üzerinde yer almasını sağlayacaklardır.

8. Nihai tüketici veya toplu tüketim yerleri için uygun olmayan gıdaları diğer gıda işletmecilerine sağlayan gıda işletmecileri, bu diğer gıda işletmecilerine gerekli hallerde ikinci fıkrada belirtilen şartları yerine getirebilmeleri için yeterli miktarda bilgi sağlayacaklardır.

1169/2001 sayılı Tüzüğün 8. Maddesinin genel amacı tüketicilere gıda bilgilerinin sağlanması hakkında tedarik zinciri içerisindeki bütün gıda işletmecilerine ait olan sorumlulukların arasında net bir ayırım sağlamaktır. Bu sayede Madde 8, 178/2002 sayılı Tüzüğün 17. Maddesinin gıda bilgisi alanında uygulanmasını sağlar. 178/2002 sayılı Tüzüğün 17. Maddesinin temelinde gıda işletmecilerinin “gıda yasasının şartlarının sadece kendi faaliyetleri ile ilgili olan kısımlarını” sağlamaları gerektiği anlaşıyor29.

Madde 8 ayrıca bu konu hakkındaki mevcut AB yasaları içerisindeki boşlukları da doldurmaktadır. Bu boşluklar AB Adalet Divanı'nın Lidl Italia kararı ile 2006 yılında belirgin hale gelmiştir. Bu davada Adalet Divanı, tedarik zincirindeki herhangi bir işletmecilerin belirli sorumluluklarını belirleyen veya yükümlülüklerini atayan 200/13 sayılı Direktifte gıda etiketleme kanununun ihlalleri üzerine herhangi bir kuralın bulunmadığını ifade etmiştir30.

Madde 8(1) 1. “ürünün kendi veya ticari adı altında pazarlanan işletmeci veya bu işletmeci AB içerisinde yer almıyorsa, AB pazarına ithal eden ithalatçıyı” Madde 8(2) doğrultusunda AB ve ulusal kanunlar uyarınca gıda bilgisinin hem mevcudiyetini hem de doğruluğunu sağlamakla yükümlü kişi olarak tanımlar. İşletmeciyi gıda bilgisinin hem mevcudiyetini hem de doğruluğunu sağlamakla sorumlu olarak belirleyen gıda işletmecisinin bu tanımı markalı ürünlerin üreticilerini, özel etiketli ürünlerde distribütörlere tedarik sağlayan üreticileri, kendi markalı ürünleri konusunda distribütörleri ve AB dışından gıda ithal eden gıda işletmecilerini kapsar31. Özel etiketli ürünlerde sorumluluğun dağılımı perakendeci ile üretici arasında düzenlenen sözleşmelere tabi olabilir.

Gıda zincirinde yer alan diğer bütün gıda işletmecilerinin (yani “gıda bilgisini etkilemeyen gıda işletmecileri”) gıda bilgileri için daha düşük bir sorumluluğu vardır. Madde 8(3) bu işletmecilerin sorumluluğunun sadece AB ve ulusal kanunlarda yer alan gıda bilgisi şartlarını sağlamadığını bildikleri gıdaların tedarikinden kaçınmak olduğunu belirtir. Bu durum, bu tür gıda işletmecilerinin yürürlükteki kalite kontrol faaliyetlerinin dışında başka uyum kontrolleri yapmaları için bir yükümlülük oluşturmaz. Bir gıda işletmecisinin gıda bilgisini değiştirdiği durumlarda bu gıda işletmecisi tüketiciyi yanlış yönlendirmemek “veya tüketici koruma seviyesini ve nihai tüketicinin bilinçli seçimler yapma ihtimalini düşürmemek” için bilginin mevcudiyeti ve doğruluğundan sorumlu hale gelecektir (Madde 8(4)).

Madde 8(5) sorumluluğun bu açık ayrımını ve gıda zincirinde yer alan işletmecilerin rollerini pekiştirir. Ana hatlarıyla ifade edilmiş bu hükmün her türlü olası yasal boşluklar için ‘güvenlik ağı’ olarak işlev görmesi amaçlanmıştır. Ancak Komisyon bu hükmü aşağıdaki şekilde yorumlamıştır32.

²⁹ Madde 17(1).

³⁰ Lidl Italia C-315/05

³¹ Bu nedenle örneğin Juicy X Meyve Suyunun bir ulusal markasını üreten X Üreticisi, ürünündeki gıda bilgilerinin mevcudiyetinden ve doğruluğundan sorumludur. Kendi Y Meyve Suyuna sahip Y perakendecisi de ürünündeki gıda bilgilerinin mevcudiyetinden ve doğruluğundan sorumludur. Brezilya'dan Brezilya Meyve Suyu ithal eden Y perakendecisi de aynı şekilde ürünündeki gıda bilgilerinin mevcudiyetinden ve doğruluğundan sorumludur.

³² EN-00385/2012 – Parlamento Üyesi Bayan Mairead McGuinness tarafından yazılı olarak sunulan bir soruya Komisyon adına Bay Dalli tarafından verilen cevap.

“Üye Devletler ulusal kanunlar yoluyla gıda bilgisinin etiketlenmesi ile ilgili olmayan bir gıda işletmecisini gıda bilgisinin mevcudiyetini ve doğruluğunu kontrol etmekle yükümlü kılabirler.”

Madde 8'in diğer hükümleri hazır ambalajlı olmayan ve hazır ambalajlı gıdaların gıda bilgilerinin sağlanması için yapılan işletmeden işletmeye (B2B) tedarik zinciri düzenlemeleri ile ilgilidir.

Hazır ambalajlı olmayan gıdalarla ilgili olarak diğer gıda işletmecilerine tedarik sağlayan gıda işletmecileri 1169/2011 sayılı Tüzük (Madde 8(6)) uyarınca gerekli zorunlu gıda bilgilerini aktarmak zorundadır. Bu, Madde 44(1)(a) uyarınca alerjen bilgisinin veya Üye Devletlerin talep ettiği durumlarda diğer zorunlu bilgilerin nihai tüketiciye veya toplu tüketim yerlerine iletilmesini sağlamak içindir33.

Hazır ambalajlı gıdalarla ilgili olarak hazır ambalajlı gıdaların pazarlanmak üzere içerisinde sunulduğu dış ambalajlar daima aşağıdakileri bulundurmalıdır:

i. Gıdanın adı;

ii. Asgari dayanıklılık/son kullanma tarihi

iii. Gıdanın her türlü özel saklama ve/veya kullanma koşulları

iv. Gıda işletmecisinin ismi veya ticari unvanı ve adresi (Madde 8(1))

Bununla birlikte Madde 8(7) hazır ambalajlı gıdalarla ilgili olarak Madde 9 ve 10 tarafından gerekli kılınan bütün gıda bilgilerinin B2B (ticarethaneler arası) tedarik zinciri üzerinde yüklü miktarlardaki hazır ambalajlı gıdalar ile birlikte iletilmesi gerektiğini belirtir. Bu gıda bilgileri hazır ambalajın üzerinde veya buna ilişik olan etiketlerde ya da gıdaya eşlik ettiği/ teslimat öncesinde ya da sırasında gönderilen ticari belgeler ile sağlanmalıdır.

Madde 8(8) nihai tüketici için olmayan gıdaların B2B tedariki senaryosunu ele alır. Bu durumda Madde 8(2) kapsamında yükümlülüklerin yerine getirilmesini sağlayacak yeterli bilgiler alıcı gıda işletmecisine sağlanmak zorundadır.

S2.8.1: Gıda işletmecileri FIC Tüzüğüne uygun bir şekilde etiketlenmiş ürünlerini 13 Aralık 2014 tarihinden önce piyasaya sürebilirler mi?

Evet, 12 Aralık 2014 tarihine kadar geçerliğini koruyacak olan 2000/13/EC Direktifinin etiketleme şartları ile çakışma yaşanmadığı sürece gıda işletmecileri FIC Tüzüğüne uygun bir şekilde etiketlenmiş ürünlerini 13 Aralık 2014 tarihinden önce piyasaya sürebilirler.

Örneğin, 2000/13/EC Direktifi uyarınca ‘son kullanma’ tarihi, ürünün satışının yapıldığı ismi, net miktar (hazır ambalajlı gıda maddeleri için) ve hacimce gerçek alkol miktarı (hacimce %1,2'den fazla alkol ihtiva eden içecekler için) ile aynı görüş alanı içerisinde bulunmalıdır. FIC Tüzüğü uyarınca ise ‘son kullanma’ tarihi artık aynı görüş alanı içerisinde olmak zorunda değildir. Buna göre, eğer gıda işletmecileri uygulamaya geçme tarihinden önce (yani 13 Aralık 2014 öncesinde) bu konuda FIC Tüzüğüne uyum sağlarsa ise 2000/13/EC Direktifini ihlal etmiş olurlar.

Kaynak: Tüketicilere gıda bilgisi sağlanması üzerine (EU) 1169/2011 Sayılı Tüzük üzerine AB Sorular ve Cevapları

gıdahattı